

Fejér Megyei Príma Különdíj 2014
Fejér Megyei Príma Közönségsdíj 2014

Tóparti Gimnázium és

Akkreditált Kiváló Tehetségpont

OM azonosító: 030183

8000 Székesfehérvár, Fürdő sor 5.

Telefon: 06/22-311067

Székesfehérvári Tankerületi Központ

A Fejér Megyei Minőségi Díj kitüntetettje

A Közép - dunántúli Regionális Minőségi Díj kitüntetettje

Művészeti Szakgimnázium

Európai Tehetségpont

<http://www.topartigimi.hu>

e-mail: toparti@topartigimi.hu

Iktatószám: 89/2025

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2025.

Székesfehérvár, 2025. szeptember 1.

Tartalom

BEVEZETŐ	5
A legfontosabb jellemzők	5
Az iskola története	5
Az intézmény küldetésnyilatkozata	7
A PP törvényi háttere	8
A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala	10
1. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA	10
1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei	11
1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	19
1.3. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	22
1.4. Közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	26
1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	38
1.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	50
1.8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	52
1.9. A vizsgák szabályai	57
A tanulmányok alatti vizsgák	58
1.11. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	79
1.12. A Közösségi szolgálat teljesítése	80
2. AZ ISKOLA OKTATÁSI PROGRAMJA	86
2.1. A választott kerettanterv megnevezése - helyi tanterv alapja	86
Tantárgyi struktúra és óraszámok	86
Az iskola helyi tanterve	94
2.2. Kötelezően vagy szabadon választott tanórai foglalkozások tantervei	95
2.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv	

térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét	96
2.5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja.....	103
2.6. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai.....	104
2.8. Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei.....	107
2.9. A tanulók értékelése	108
2.10. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje	110
2.11. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja.....	111
2.12. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai.....	115
2.13. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	116
2.14. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségi kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	117
2.15. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek.....	118
2.16. Az egészségnevelési elvek.....	118
2.17. A környezeti nevelési elvek	119
2.18. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	122
2.19. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok.....	126
Mentálhigiéné - a lelki egészség programja.....	131
A fogyasztóvédelemmel összefüggő feladatok.....	138
Közlekedésre nevelés.....	142
Társadalmi bűnmegelőzés és áldozattá válás megelőzési programja	143
Bűnmegelőzéssel kapcsolatos feladatok.....	144
Az áldozattá válás megelőzése, az áldozat segítése	145

Az erőszakmentes konfliktuskezelés programja	145
2.20. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek	148
3. SZAKMAI PROGRAM	148

BEVEZETŐ

A legfontosabb jellemzők

Az iskola hivatalos elnevezése:

Tóparti Gimnázium és Művészeti Szakgimnázium

Székhelye:

8000 Székesfehérvár, Fürdő sor 5.

OM azonosítója:030183

E-mail címe: toparti@topartigimi.hu

Telefonszáma: +36 22 311 067

Fenntartója és működtetője: a Klebelsberg Központ 1054 Budapest,

Bajcsy-Zsilinszky út 42-46.

Székesfehérvári Tankerületi Központ: 8000 Székesfehérvár, Petőfi u. 5.

Az intézmény vezetője az főigazgató, aki az intézményt képviseli.

Az iskola épületének adatai:

az építés éve:	1989
alapterülete:	6.159 m ²
tanterem, szaktanterem száma:	21 tanterem 2 szaktanterem 1 csoportszoba 1 okosterem 2 műhely 2 informatikaterem 1 tornaterem 1 tornaszoba
fűtés módja:	távfűtés

Az intézmény 2010-ben elnyerte az Építészeti Nívódíjat.

Az iskola története

Az iskolában 1989. szeptember 1-jén volt az első ünnepélyes tanévnyitó. A Tóparti Gimnázium első éveiben a honvéd kollégiumi osztályok meghatározóak voltak, hiszen ők adták a tanulók jelentős százalékát.

Már 1989 őszén megfogalmazódott az angol, illetve német nyelvi speciális osztályok indításának igénye, így az iskola sajátos arculatának kialakítása. Az 1990/1991.

tanévben indult ez a képzési forma. Az újabb profilbővítés 1992. szeptember 1-jével valósult meg, amikor az iskola egy képző- és iparművészeti szakközépiskolai osztályt indíthatott.

Az 1996/1997-es tanév ismét bővítette az intézmény oktatási kínálatát, megkezdődött az akkori 9. C osztályban az emelt nyelvi óraszámú idegennyelv-oktatás, és a 9. D osztályban 1/2 osztályban a magyar nyelv és 1/2 osztályban a matematika emelt óraszámú tanítása. Az említett oktatási formák alapját képezték az emelt szintű nyelvi, a humán és reál irányultságú osztályoknak. Fontos változás volt, hogy a grafikus tanulók a 11. évfolyamon a számítógépes grafika alapjaival is megismerkedhettek.

Ugyancsak e tanévtől indult meg a latin nyelv harmadik nyelvként történő oktatása szakköri formában.

Az iskola az 1997/1998-as tanévben már 5 gimnáziumi osztályt indíthatott. Az 1992/1993-as tanévben indított művészeti szakközépiskolai osztályban előbb érettségi-képesítő vizsgára történő felkészítés történt, majd az 1998/1999-es tanévtől a közoktatási törvény szerint párhuzamos képzéssel folyt az oktatás, a 4. év végén érettségi vizsgával, az 5. évben szakképző évfolyammal, az azt lezáró szakmai vizsgával.

Az iskola profilbővülésével párhuzamosan folytak az iskola épületének bővítései, átalakításai. Míg az első tanévben mindössze 11 osztályt kellett elhelyezni az épületben, ami lehetővé tette a szaktantermi rendszer kialakítását, sőt tantermek bérbeadását, addig 1991-ben már teremhiány jelentkezett. Népszerűvé tette az iskolát a nyelvi speciális osztályok indítása. A matematika és az idegen nyelvi csoportbontás is megnövelte a teremigényt. A hiányzó termeket a Szabadművelődés Házából bérelte a gimnázium.

Ki kellett alakítani a képző- és iparművészeti szakközépiskolai képzés szaktantermeit, műhelyeit, az 1992/1993-as tanév kezdésére elkészült a kerámiaműhely, de a következő években a grafika és a textilműhelyek és megépültek. A minden igényt kielégítő felszerelésüket jórészt pályázati úton nyert pénzből vásároltuk meg.

Időközben többször átszervezték a honvéd kollégiumi intézményrendszert. A beiskolázást az 1995/1996-os tanévtől leállították, de a tanulmányaikat a Tóparti Gimnázium és Művészeti Szakközépiskolában korábban megkezdett tanulók itt fejezték be a középiskolát és tettek érettségi vizsgát. Az utolsó osztályok 1998-ban ballagtak.

A 2003/2004. tanévben bővül az iskola profilja a nyelvi előkészítő osztály meghirdetésével, illetve ebben a tanévben megkezdődik a hat évfolyamos gimnáziumi osztály indításának előkészítése. A 2005-2006-os tanévtől folyik hat évfolyamos emelt szintű angol nyelvi képzést nyújtó gimnáziumi képzés a Tópartiban. A 2013-2014-es tanévtől a nyelvi előkészítő évfolyammal induló osztályban matematika-fizika és biológia-kémia irányultságú csoportokat indítunk tekintettel a felsőoktatási elvárásokra és a tanulói/szülői igényekre. A 2025-2026-os tanévtől ismét profilt váéltottunk: a nyelvi előkészítő osztályban humán és reál irányultságú csoportokat indítunk.

Az elmúlt csaknem 25 évben megteremtődtek a hagyományok, kialakult az intézmény szellemisége, népszerűvé vált az iskola a régióban.

A gimnázium és szakközépiskola-szakgimnázium tevékenységének bővülését megfogalmazó határozatok:

- a./** A székesfehérvári Tóparti Gimnázium angol és német nyelvi speciális osztályokat indíthatott a 89/1989. (XII.21.) TH számú határozat alapján.
- b./** Az iskola tevékenységi körét Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata a 25/1992. (I.30.) sz. határozatával művészeti szakközépiskolai képzéssel bővítette.
- c./** Az iskola teljes tevékenységi körét meghatározó alapító okiratot Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának 95/1997. (III.30.) sz. határozatát módosító 396/2000. (X.19.) sz. határozata tartalmazza: amely szerint általános műveltséget megalapozó, valamint érettségi vizsgára és felsőfokú tanulmányok megkezdésére, a munkába állásra, a szakképzési évfolyamokon szakmai vizsgára felkészítő nevelés és oktatás folyik.
- d./** A 2004/2005. tanévtől 5 évfolyamos nyelvi előkészítővel induló gimnáziumi osztályt indítunk humán, illetve reál irányultságú képzéssel a 9-13. évfolyamon. A közgyűlési határozat száma: 276/2003. (IX.18.). A 2013-2014-es tanévtől az osztályban matematika-fizika és biológia-kémia irányultságú csoportokat indítunk.
- e./** A 2005/2006. tanévtől 6 évfolyamos emelt szintű nyelvoktatást biztosító gimnáziumi osztályt indítunk a 420/2003. (XII.18) sz. közgyűlési határozat alapján.

Az intézmény küldetésnyilatkozata

„Az embereket nem zavarja, hogy egy hánykolódó csónakban ülnek, ha tudják, hogy az a csónak hová tart, és ha maguk is arra a helyre tartanak.”

(Maurice B. Line)

Jövőképünk egyik meghatározó eleme, hogy a térségben kivívott egyedi helyünket megőrizzük, erősítsük, jelenlegi működési formánkat kiteljesítsük.

Az oktatást, nevelést nem szolgálatnak, hanem közszolgálatnak tekintjük, amelynek középpontjában az ember: a gyermek és a pedagógus áll. Ennek érdekében végzett munkánk alapgondolata, hogy az egyéni boldogulást stratégiai ágazatnak tekintjük. Küldetésünk, hogy olyan iskolává váljunk, amely tevékenységének középpontjában a minőségi oktató-, illetve nevelőmunka áll oly módon, hogy tanulóinak egyéniségére épít, azt figyelembe veszi és ahhoz mértén, differenciáltan oktat, nevel. Individualizált iskolát szeretnénk, ahol minden szereplő nyugodt, vidám, büszke és eltökélt, célorientált résztvevő.

Fokozott erőfeszítéseket teszünk afelé, hogy a tanulók, a szülők, az oktatási folyamat további partnerei, a felsőoktatási intézmények, a munkaerőpiac szükséglete, valamint a változó társadalmi igények elvárásainak megfelelően

rugalmasan alkalmazkodjunk a mindenkori kihívásokhoz, biztosítva evvel diákjaink szellemi – erkölcsi - testi fejlődését barátságos hangulatú, esztétikus intézményi környezetben. A hagyományos, klasszikus iskolai jegyek és a jól körülhatárolt szabályok meg-, és betartása mellett egyedi, "európai iskola" jellemzőinek kialakítása a cél, ami különlegessé, egyedivé teszi az itt töltött éveket. Célunk az egészséges identitású, másokat elfogadó, a világra nyitott, világos jövőképpel, nemzeti és európai értékrenddel rendelkező polgárok nevelése, akik a szorgalmas, tisztességes munka révén a valódi szabadságot teremtő világ tagjaivá válnak.

A fenti célok elérése érdekében, a fenntartó, az intézmény tantestülete és dolgozói szándéka szerint az iskola minden tanulója számára biztosítjuk:

- a tanuláshoz megfelelő nyugodt, biztonságos környezetet,
- az érettségi vizsgákhoz (közép és emelt szinten) szükséges szakmai tudás átadását,
- tagozati profiljainkat folyamatosan felülvizsgálatát, az általánosan fontos, bevált irányok megtartása mellett rugalmasan újítunk a felsőoktatási, illetve társadalmi elvárásoknak megfelelően,
- a tanulóink tehetségének kibontakoztatásához szükséges tárgyi és személyi feltételeket,
- a fejlettségi szinthez igazított ismeretek átadását, a hátrány kompenzálását,
- a diákok jogainak megismertetését és annak gyakorlásának lehetőségét,
- a tanórán kívüli kulturális, sport és egyéb szórakoztató programok szervezését;
- a magyar és európai munkaerőpiacon való elhelyezkedéshez szükséges kompetenciák megszerzését,
- az iskolában nevelő és oktató pedagógusok részére a nyugodt, biztonságos és a hatékony munkához megfelelő környezetet,
- dolgozóink számára a képzéshez, önképzéséhez szükséges feltételek biztosítását,
- a széleskörű együttműködést a szakmai- és irányító szervezetekkel, a munkaerő-piaci partnerekkel,
- figyelembe vesszük a változó társadalmi igényeket és közvetlen partnereink elvárásait, a sikeres működés és fejlesztés érdekében széleskörű partner kapcsolatot, partnerközpontú működést építünk ki, partnereink elégedettségét saját működésünk minőségi indikátorának tekintjük,
- a szülők számára lehetőséget nyújtunk az oktatási, tanítási és nevelő munkában való betekintésre, ellenőrzésre, aktív részvételre.

A PP törvényi háttere

- A köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. Törvény
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

- Az emberi erőforrások minisztere 22/2013. (III.22.) EMMI rendelete egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról
- 202/2012. (VII. 27.) Korm. rendelet a Klebelsberg Intézményfenntartó Központról
- 2012. évi CLXXXVIII. törvény a köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati fenntartású intézmények állami fenntartásba vételéről
- 307/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet az Oktatási Hivatalról
- 288/2010. (XII. 21.) Korm. rendelet a fővárosi és megyei kormányhivatalokról
- 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről
- 2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- A Kormány 5/2020 (I.31.) Kormányrendelete a Nemzet A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet mellékletei
- Az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet.
- Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatáról szóló – többször módosított – 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet
- A 25/2010. (V. 14.) OKM rendeletben kiadott szakmai és vizsgakövetelmény (kifutó)
- 27/2016.(IX.16.) EMMI rendeletben kiadott szakmai vizsgakövetelmény
- 27/2016. (IX. 16.) EMMI rendelet 23/2018 (VII. 18.) EMMI rendelettel módosított szakmai és vizsgakövetelmény
- A 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről

Törvényi alap: alapító okirat

Az iskolát 1988. december 12-én az 55/1998. TH. sz. határozatával hozta létre Székesfehérvár Megyei Jogú Város Tanácsa.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető. Az intézmény az érdeklődő szülők és diákok rendelkezésére bocsátja. ezzel is megkönnyítve a tájékozódást, az iskolaválasztást.

A PP nyilvánosságra hozatala a helyben szokásos módon történik:

- Megjelentetjük az intézmény honlapján.
- Közzétesszük a KIR - ben.

Az átdolgozott pedagógiai program a tantestület közös munkája. A munkaközösségek – elolvasás után – kialakították közös véleményüket az első tervezetről, majd továbbították azt az iskola vezetésének. A vezetés a vélemények figyelembevételével elkészítette a végleges változatot, amelyet a testület tagjai fogadtak el.

A pedagógiai program érvényességi ideje, értékelési- és felülvizsgálati rendje, a módosítás körülményei

A pedagógiai program elfogadásának dokumentumai (mellékelve)

- Jegyzőkönyv a pedagógiai programot véleményező/elfogadó tantestületi értekezletről
- Nyilatkozat a szülői szervezet és az iskolaszék képviselőitől a pedagógiai program véleményezéséről
- Nyilatkozat az IDB képviselőitől a pedagógiai program véleményezéséről
- Főigazgatói jóváhagyás

A mindenkorai pedagógiai program a módosítást követő tanév első napjától lép hatályba.

Módosítása történhet:

- Törvényi előírás következtében
- Fenntartói rendelet következtében
- Intézményi belső kezdeményezésre

A módosítás körülményei:

- a pedagógiai program módosítását a nevelőtestületnek el kell fogadnia;
- évente össze kell vetni a törvényi változások módosító hatásával, és meg kell tenni a szükséges korrekciókat. A pedagógiai programot az főigazgató hagyja jóvá.

1. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei

A demokratikus iskola eszményét tekintjük mérvadónak, mely világnézetileg sokféle (plurális) és megengedő, türelmes (toleráns). Az iskola legitimációs forrásai: a társadalom és az iskola használói /tanuló, szülő/, de egyik sem élvezhet dominanciát a másikkal szemben.

Pedagógiai céljaink két szintre irányulnak: a személyiségre és az aktuális tanulásszervezési feladatra, azaz, hogy a tanítás-tanulás közvetítésével milyen személyiségvonásokat, milyen magatartást kívánunk kialakítani, erősíteni tanítványainkban, vagyis hogy milyen értékek képviselőjében milyen embert kívánunk nevelni.

Alapvető célnak a színvonalas általános alapozó oktatást tekintjük, ezen belül különös tekintettel a "speciális" tantervek szerint tanuló osztályok irányultságának megfelelő magas szintű "speciális" képzésre, az emelt szintű nyelvvoktatásra és a művészeti szakgimnáziumi osztály nívós szakmai képzésére.

Ennek szolgálatában áll az ismeretek közvetítése, a személyiségfejlesztés és a tanult ismeretek alkalmazása, a képességek fejlesztése.

Közvetíteni kívánt pedagógiai értékek:

- az anyanyelvi kommunikáció megvalósítását feltételező ismereteket,
- az idegen nyelvi kommunikáció alapjául szolgáló ismereteket, készségeket, attitűdöket,
- a matematikai gondolkodás elemeit,
- a természettudományos ismereteket és gondolkodásmódot,
- a digitális kompetencia által felölelt ismereteket és alkalmazásokat,
- a hatékony, önálló, élethosszig tartó tanuláshoz szükséges ismereteket és módszereket,
- a szociális és állampolgári kompetencia körébe tartozó ismereteket, képességeket, attitűdöket,
- a kezdeményezőképességet, a vállalkozói ismereteket és azok sikeres alkalmazásának feltételeit,
- az esztétikai – művészeti tudatosságot és kifejezőképességet, annak sokféleségét,
- az alapvető, tudományos igényességű ismereteket: a XXI. századnak megfelelő természettudományos, humán és művészeti ismereteket,
- az erkölcsi értékeket,
- a magatartási, viselkedési normákat, modelleket, különös tekintettel a pedagógus és a tanuló személyiségének, emberi méltóságának és jogainak tiszteltben tartására.

Egy citoyen¹ eszménykép körvonalait rajzoljuk meg, melynek alapelvei:

Szociális és állampolgári kompetencia

A szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

E kompetencia alapja az a képesség, hogy különféle területeken hatékonyan tudjunk kommunikálni, vegyük figyelembe és értsük meg a különböző nézőpontokat, tárgyalópartnereinkben bizalmat keltsünk, és empátikusak legyünk. Idetartozik még a stressz és a frusztráció kezelése, a változások iránti fogékonyság.

Alapelveink:

- demokratizmus – humanizmus – az egyéniség tisztelete és fejlesztése, a személyiség fejlődése,
- az alapvető közösségek (család, nemzet, az európai nemzetek közössége) együttműködésének kibontakoztatása,
- a népek, nemzetek, nemzetiségi, etnikai csoportok és a nemek esélyegyenlősége,
- szolidaritás és tolerancia,
- önállóság, öntevékenység, motiváció, alkotó részvétel a tanulásban,
- a műveltség megszerzésének az igénye, továbbtanulási aspirációk, folyamatos önművelés (permanens tanulás): az élethosszig tartó tanulás,
- nyitottság az újra, rugalmasság, kreativitás, leleményesség, kockázatvállalás,
- autonómia, önelfogadás, önértékelés, a másság elfogadása,
- fegyelmezett, kitartó tanulás,
- a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség a problémamegoldás előtérbe állítása a viszonylag egyszerűbb és mechanikus tanulással szemben,
- kockázatértékelés, döntéshozatal,
- az érzelmek kezelése,
- együttműködési készség.

Távol kívánjuk tartani tanulóinkat azoktól a magatartásformáktól, melyek nevelési céljainktól távol esnek, azokat gyengítik, nekik ellentmondanak, különös tekintettel az egészségkárosító hatásokra, a kirekesztő magatartásra.

---

¹ (francia) polgár, honpolgár, állampolgár, polgártárs. Teljes jogú állampolgár, egyben a politika alanya és a rendszer alapja, kormányzott, de nem alattvaló.

Iskolánk támogatja az ENABLE program alkalmazását, melynek célja, hogy a szociális és érzelmi készségek fejlesztésével, valamint a kortárs segítség hangsúlyozásával megelőzze a tanulási környezetben és szabadidőben megjelenő bántalmazást és ezzel hozzájáruljon a 13-17 éves gyermekek jóllétéhez.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljai és feladatai

Iskolánkban az általános műveltséget kiterjesztő és elmélyítő, a magasabb műveltség megszerzését megalapozó nevelő-oktató tevékenység folyik.

Nevelő-oktató munkánk egyik kiemelt feladata, hogy tanulóink megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, melyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához.

E kompetenciákra minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához. Alapfeladatunk az érettségi és a szakmai vizsgára, valamint a munkába állásra, illetve a felsőfokú tanulmányok megkezdésére való felkészítés.

A gimnáziumban folyó nevelés-oktatás tantárgyi és tantárgyközi tartalmak és tevékenységek révén elsajátítható tudást közvetít, továbbfejleszti az anyanyelvi- és idegen nyelvi kommunikációs készségeket és a hatékony, önálló tanulás képességét. Folyamatosan nevel az anyanyelv igényes használatára, a természeti és az épített környezet védelmére, az egészséges életmód értékeinek elfogadására, valamint a fenntartható fejlődés és fogyasztás egyensúlyát célzó szemléletre. Kialakítja a tanulóban az ún. élethosszig tartó tanulás igényét és az erre való készséget, képességet. Fejlesztő célú képzési tartalmakkal és problémakezelési módokkal készíti fel a tanulókat arra, hogy a tudás - a stabil értékek mellett - mindig tartalmaz átalakuló, változó, bővülő elemeket is.

Feladatunk a nemzeti és európai identitástudat továbbépítése a tanulóban; intellektuális, érzelmi és testi érzésük egyensúlyának biztosítása. Együttműködésre nevelni, fejleszteni a konfliktusok kezeléséhez szükséges személyiségjegyeket: az önismeretet, az önbizalmat, az alkalmazkodóképességet, a kudarcátűrést. Optimista, cselekvő életszemléletet kívánunk átadni.

A gimnázium a tantárgyi képzésben előnyben részesíti a képességfejlesztést, ezért törekszik az elméleti ismeretek és a pragmatikus, alkalmazott tudás meggyőző összekapcsolására.

A gimnáziumi nevelés és oktatás egyik alapvető célja, hogy a tanulókat összefüggésekben és rendszerben való gondolkodásra nevelje. Képessé kell tenni őket információk szerzésére, szűrésére és feldolgozására, az információs korban való eligazodásra. Követelményeinkkel és tevékenységünkkel kell a tanulókat tudásra épülő, önálló vélemény kialakítására, alternatívák felismerésére és mérlegelésére, majd az ezeken alapuló felelős döntésekre nevelni. Ki kell alakítani tanítványainkban a kezdeményezőképeséget és a vállalkozói magatartást.

Az iskola a maga arculatával, egész programjával, helyi sajátosságaival, a tanulás szervezésének változatos módjaival biztosítja, hogy diákjai érdeklődésüknek, képességeiknek, eredményeiknek, pályaválasztási szándékuknak megfelelően tanulhassanak.

A képzési folyamatban és az egyéni érettséghez igazodva optimalizáljuk terhelésüket. Törekszünk a személyre szóló fejlesztésre, támaszkodunk a tanulók érzelmi intelligenciájára, képzeletére, számítunk kreativitásukra, illetve tudatosan mozdítjuk elő mindezek fejlesztését.

A személyiségfejlesztésben fontos, hogy kialakítsuk a felelős társadalmi magatartást, a szociális- érzékenységet és gondolkodást, felkészítsünk az állampolgári szerepre, a demokratikus életformára, azaz tudatosítsuk a jogok és a kötelességek összetartozását.

A személyiség formálásában nélkülözhetetlen szerepet tölt be az esztétikai nevelés. Az iskola elősegíti, hogy tanulói minél tovább jussanak azon az úton, amely a szépség pusztá megtapasztalásától annak mélyreható élményéig, esetleg megalkotásáig vezet. Jellemezze őket az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség!

Fontos számunkra az esztétikai és művészeti érzékenység és tudatosság kialakítása.

A művészeti teljesítmények értékelésén keresztül a cselekvésre való (alkotó) képesség, készenlét és hajlandóság; a saját munkában meglett öröm; a kulturális tudatosság és tolerancia képessége; és a művészeti tevékenységek gyakorlása. A fantázia, kifejezés és képzelőerő; az összpontosítás képessége; a tanulásra való készség, önfegyelem, csapatszellem, kommunikáció és tolerancia; tapasztalatok és ismeretek, a tánc, a zene, az irodalom, a vizuális művészetek, tradicionális és modern megnyilvánulások nyelvén és a média - kommunikáció használatának segítségével.

Az esztétikum mindennapokban betöltött szerepében az európai és az egyetemes kulturális örökségnek, valamint az egyénnek, közösségeinek a világban elfoglalt helyének a tudatosításában gazdagítjuk önismeretünket, a művészi önkifejezés és a kulturális életben való részvétel révén emberi viszonyainkat.

A magatartás, az életvitel, a szociális képességek területén lényeges az önmagukért, társas környezetükért és a tágabb természeti-társadalmi környezetért érzett erkölcsi felelősség fejlesztése. Az iskola által szervezett tevékenységekben, tanulási és más élethelyzetekben tapasztalja meg a tanuló az olyan normák fontosságát és érvényesíthetőségét, mint a másik ember megbecsülése, a cselekvő hazaszeretet, a nyitottság más népek kultúrája, hagyományai iránt. Ennek érdekében a gimnázium részesítse előnybe azokat a tanulmányi formákat, amelyekben meghatározó a kezdeményezőkézség, a másokkal történő hatékony együttműködés, valamint a saját munkáért, cselekedetért érzett felelősség.

A gimnázium mint általánosan művelő iskolatípus tudatosan kell, hogy felkészítse tanulóinkat arra, hogy az iskolából egy folyamatosan változó világba lépnek. Tudatosuljon bennük a magyar társadalom demokratikus létmódja, az európai integrációs folyamat és hazánk kapcsolódása ehhez a folyamathoz, szembesüljenek a kultúraváltás és a globalizáció jelenségeivel, kihívásaival.

Képessé kell tenni diákjainkat a hatékony, önálló tanulásra. A helyi tantárgyi tantervek ezt megfogalmazzák. A tantervi tananyag közvetítése során a tanulók sajátítsák el az egészségfejlesztéssel, a fogyasztóvédelemmel, a környezetvédelemmel, a közlekedésre neveléssel, a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezelő technikákkal összefüggő ismereteket, készüljenek fel azok gyakorlati alkalmazására az infokommunikációs technológiák alkalmazásával.

Céljaink és feladataink a művészeti szakgimnáziumi oktatásban

Az intézményben oktatott szakokon a képzés felkészíti a tanulókat a képző- és iparművészeti szakmákban a középszintű tervezőmunkára, az önálló tervezési feladatok elvégzésére, a kreatív tervezői gondolkodásra, a tervek gyakorlati előkészítésére, és megvalósítására. Célunk, hogy a tanulók mások számára is érthető formában tudják rögzíteni vizuális ötleteiket, elképzeléseiket. A művészeti oktatásban közvetíteni kívánjuk a vizuális kommunikáció és a tervezés (design) területének alapismereteit is. A tanulmányok elősegítik a tanuló szűkebb és tágabb környezet- és tárgykultúrájának önálló, szakszerű értékelését. Biztosítjuk a tanulók számára, hogy önálló pályájukon saját szakterületükről minél nagyobb áttekintéssel rendelkezzenek, és szakmai fejlődésük során minél szélesebb választási lehetőségekre támaszkodhassanak.

A képző - és az iparművészet kor - és stílustörténeti ismereteinek megszerzésén keresztül felkészítünk a későbbi elméleti munka megkezdésére. A képzés kiemelten fejleszti a tanulók tér- és formaszemléletét, rajzkészségét, esztétikai érzékét, szín- és formakultúráját, szélesíti a tanulók kreativitását, a kreatív kifejezés eszköztárát, segíti a helyes önértékelés kialakulását. Feladatunk a képzésben az igényes munkakultúra kialakítása, a tehetséggondozás, az alkotó, kreatív gondolkodás fejlesztése, hogy mesterségbeli felkészültségükkel alkalmassá váljanak szakmai feladatok elvégzésére akár önálló vállalkozóként is, valamint arra, hogy tehetségüktől függően tanulmányaikat művészeti vagy más felsőfokú intézményben folytathassák. A gimnáziumi és művészeti szakgimnáziumi nevelési-oktatási célok és feladatok határozzák meg a pedagógus továbbképzési programunkat és az egy tanévre szóló munkaterveinket.

EFOP 3.2.6-16-2016-00001 projekt

Az EFOP 3.2.6-16-2016-00001 „**A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben**” című projekt keretében, a Magyar Képzőművészeti Egyetem partnerintézményeként az átvett szakmai programok tananyagát, módszertanát alkalmazzuk a tanórai tevékenységekben, valamint a tanórán kívüli egyéb nevelő-oktató munkában.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei

Pedagógiai eszköztárunk meghatározó elemei:

- a motiváció permanens biztosításának lehetősége,
- a cél tudatosítása,
- a tanári kommunikáció (közlés, magyarázat, elbeszélés),
- a beszélgetés (megbeszélés),
- részletező ismeretfeldolgozás és vita,
- a felfedezéssel tanulás,
- szemléltetés,
- differenciált szervezés, strukturált tanulási mód,
- a digitális pedagógiai módszertan segítségével a kompetenciák fejlesztése, tantárgyi ismeretek bővítése és rendszerezése, az IKT eszközök készségszintű alkalmazásának fejlesztése, a konstruktív munkaformák alkalmazásával a szociális kompetenciák fejlesztése,
- az anyanyelvi-, idegen nyelvi-, matematikai kompetenciák fejlesztése.

A taneszközöket fizikai megjelenésük, az érzékszervi csatornákra gyakorolt hatásuk, a felhasználó és a szükséges technikai berendezések szerint csoportosíthatjuk.

- Oktatástechnikai eszközök
- Információhordozók, amelyek lehetnek háromdimenziósak, nyomtatott, illetve elektronikus formátumúak:
  - önközvetítő eszközök (könyvek, térképek, makettek, fényképek stb.),
  - audiovizuális eszközök információhordozói,
  - információhordozó rendszerek (oktató csomagok),
  - tanulási programok,
  - pedagógiai programcsomagok (multimédia rendszerek).

Az eszközök funkciói

Motiválás, ismeretnyújtás, szemléltetés, rendszerezés, gyakorlás, ismétlés, rögzítés, ellenőrzés, a tanulás irányítása.

Az eszközök kiválasztásának elvei

A taneszközök optimális kiválasztásának annyi feltétele ismert, hogy minden esetre érvényes elv nem fogalmazható meg. Javasoljuk, hogy a választás során az alábbi szempontok érvényesüljenek:

- a didaktikai feladat és tartalom,
- a szervezeti formák és módszerek,
- a tanulók különböző csoportjainak jellemzői,
- a pedagógus személyi lehetőségei, „eszközi kulturáltsága”.

A taneszközeink részletezése a taneszköz-jegyzékben található. A folyamatosan jelentkező igények kielégítése tervszerűen és lehetőségeink mértékében folyik.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eljárásai

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatók:

1. Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.	- Számonkérés. - Gyakoroltatás. - Segítségadás. - Ellenőrzés. - Ösztönzés.	- A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. - Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. - Hagyományok kialakítása. - Számonkérés. - Ellenőrzés. - Ösztönzés.
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	- Elbeszélés. - Tények és jelenségek bemutatása. - Műalkotások bemutatása. - A nevelő személyes példamutatása.	- A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása).	- Magyarázat, beszélgetés. - A tanulók önálló elemző munkája.	- Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. - Vita.

Ajánlott feladattípusok:

- problémamegoldó csoportfeladatok,
- alkotó feladatok,
- felfedező, kutató feladatok,
- érvelésre, vitára alkalmas feladatok,
- ellenőrzés, értékelés.

Tanulásszervezési módok:

- osztálymunka,
- csoportmunka,
- pármunka-tanulópár,
- egyénre szabott munka,
- részben egyénre szabott munka,
- önálló munka.

Ajánlott órátípusok:

- új ismeretanyag feldolgozása,
- alkalmazás-gyakorlás,
- összefoglalás, ellenőrzés-diagnosztikus mérés.

A többszintű differenciálás megvalósulásának formái:

- mennyiségi differenciálás,
- minőségi differenciálás,
- tanulási követelmények differenciálása.

1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Reális énkép, önismeret kialakítása

Az egyén önmagához való viszonyának alakításában alapvető célként tűzhető ki az önmegismerés, az önkontroll; a felelősség önmagukért; az önállóság; az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek, valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság.

A hon- és népismeret elsajátítása

Elengedhetetlen, hogy a tanulók ismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. Ennek során tanulmányozzák a kiemelkedő magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységét, munkásságát, ismerjék meg hazánk földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek. Ismerjék meg a városi és a falusi élet hagyományait, jellegzetességeit.

Fontos feladat a harmonikus kapcsolat elősegítése a természeti és a társadalmi környezettel, a nemzettudat megalapozása, a nemzeti önismeret, a hazaszeretet elmélyítése és ettől elválaszthatatlan módon a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek, történelmének, hagyományainak megbecsülése. A NAT a fiatalokat a szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására, ápolására, az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre ösztönzi.

Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra megismerése

Európa a magyarság tágabb hazája. A tanulók szerezzenek ismereteket az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről, az uniós politika szempontrendszeréről. Diákként és felnőttként tudjanak élni a megnövekedett lehetőségekkel. Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká.

Tanulóinkat iskolás éveik alatt is olyan ismeretekkel, személyes tapasztalatokkal kell gazdagítani, amelyek birtokában meg tudják találni helyüket az európai nyitott társadalmakban. Fontos az is, hogy európai identitásuk megerősödésével nyitottak és elfogadóak legyenek az Európán kívüli kultúrák iránt is.

A tanulók ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt. Szerezzenek információkat az emberiség közös, globális problémáiról, az ezek kezelése érdekében kialakuló nemzetközi együttműködésről. Növekedjék érzékenységük a problémák lényege, okai, az összefüggések és a megoldási lehetőségek keresése, feltárása iránt. Az iskolák és a tanulók törekedjenek arra, hogy közvetlenül is részt vállaljanak a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.

A tanulókkal szemben támasztott követelményrendszer elemei:

Testi és lelki egészség

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjaira tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tisztelésére is nevel. Készítsük fel a gyerekeket, fiatalokat arra, hogy önálló, életükben életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, egészséges életvitelt alakítsanak ki, és a konfliktusokat képesek legyenek megoldani! Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást! Készítsenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére! Az iskolának az is feladata, hogy felkészítsen az önálló gyalogos és kerékpáros közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utasbalesetek elkerülésének módjaira.

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és állampolgári kompetencia tudatos, pedagógiaileg tervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszer kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában. A szociális kompetencia fejlesztésében kiemelt feladat a segítséssel, együttműködéssel, vezetéssel és versengéssel kapcsolatos magatartásmódok kialakítása. A szociális és társadalmi kompetencia fejlesztésének fontos részét képezik a gazdasággal, az öntudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek (pl. vállalkozó-, gazdálkodó- és munkaképesség).

Követelmények

Az iskolából kikerülő tanulók az elsajátított gondolkodási műveletek segítségével kreatívan - önállóan is - képesek legyenek önmaguk tudásának bővítésére, fejlesztésére, vagyis alapismeretük nyitott és alkalmazható legyen hétköznapi életükben, továbbtanulásukban egyaránt.

Legyenek képesek ismereteik, kommunikációs készségeik /írás, olvasás, számolás, beszéd-kommunikáció, viselkedési kultúra/ birtokában tudatosan és igényesen élő, feladatokat vállaló, teljesítő, egymást segítő ifjakká válni, akikre jellemző:

- a színvonalas alapműveltség, nyitott sokoldalúság
- a hatékony, önálló tanulás képessége
- az egészséges életvitel kialakítása
- egymás tisztelete és mások értékeinek megbecsülése
- bármely oknál fogva hátrányos helyzetben levők vagy kisebbségi közösségbe tartozók társadalmi beilleszkedésének elfogadása, segítése
- a haza iránti elkötelezettség, társadalmi érdeklődés, aktivitás
- etikus, alkotó diákélet, életkoruknak megfelelő értékrend, döntési képesség.

A meghatározott órakeretben, a megválasztott, koordinált tananyaggal és tankönyvi tartalommal, adekvát módszerekkel alakuljon ki a tanulóknál:

- a megfigyelés - centrikus gondolkodás
- a memorizálás, az ismeretek felidézésének képessége, az emlékezet
- (memoriterek, versek, dalok, idézetek, szabályok megtanulásával)
a komplex látásmód
- fokozott beszéltetéssel /leírás, elmondás, elbeszélés, párbeszéd, szerepjáték/
a helyes kommunikáció, előadásmód
- az összehasonlítási, ok-okozati /egy okozat több ok/, a viszonyítási és bizonyítási vagy cáfolási képesség
- a csoportosítási, rendszerezési képesség
- a kiemelés, az általánosítás, az indoklás, az ítéletalkotás és következtetés képessége
- a kreativitás /nyílt cselekvésre való készség, a kísérletezés, elemzések alkalmazása a tanítás-tanulás folyamatában/
- az együttes tevékenységrendszer /a teamben való munkálkodás/
- az egyéni képességek kibontakoztatása differenciált feladatok, programok megoldásával
- a jó tanár - diák kapcsolatok, a tantárgyi kötődés, attitűd.

Feladatok

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételeinek megteremtése. Így feladatunknak érezzük, hogy tanulóink nevelése során

- biztosítsuk a lehetőséget és szervezeti kereteket ahhoz, hogy: éljenek az alkotás lehetőségével, a tanítás - tanulás folyamatában legyen módjuk egyedi tanulói elgondolások, ötletek, találmányok, alkotások (vers, próza, matematikai elgondolás stb.) kivitelezésére;
- teremtsük meg az alkalmat arra, hogy az iskolai értékrend és normák megismerése, elsajátítása, megtartása lehetővé váljon;

- tegyük képessé őket önmaguk és mások munkájának mérlegelő megítélésére, reális vélemény, meghatározott állásfoglalás kialakítására, hogy hatékonyan tudjanak kommunikálni, figyelembe véve és megértve a különböző nézőpontokat, empatikusak legyenek és fogékonyak a változásokra;
- formáljuk úgy egyéniségüket, hogy véleményalkotásuk legyen nyílt és jobbító szándékú.

1.3. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Az egészségfejlesztés helye és szerepe az iskolai nevelőmunkánkban

A NAT értelmében az egészségnevelés a közoktatás kiemelt fejlesztési feladata, melynek az iskolai oktatás valamennyi elemét át kell hatnia, elő kell segítenie a tantárgyközi kapcsolatok erősítését, a tanítás-tanulás szemléleti egységét, a tanulók személyiségének fejlődését.

Az egészségnevelés szinterei

Tanórán

A Tóparti Gimnázium és Művészeti Szakgimnáziumban az egészséget mint a mindennapi élet erőforrását értelmezzük, ezért az egészségnevelés nem koncentrálna szűk területre, ahogyan nem szűkíthető le a társadalom vagy a tudomány szűk területére sem. Az egészségnevelést nem csupán a tanulók számára előírt tananyagként tekintjük, mivel meggyőződésünk szerint e kérdést csak átfogó nevelési kezdeményezéssel közelíthetjük meg. A program megvalósításában egyidejűleg és közösen vesznek részt a különböző tantárgyakat tanító pedagógusaink. Nincs olyan tanóra, ahol nem lehet közvetve vagy közvetlenül hatni a gyerek testi-lelki jólétére, eredményesen egészséges életmódra nevelni. Minden kollégánk a saját területén végzi egészségfejlesztő, egészségnevelő feladatát (pl. nyelvtanórán a tollbamondás a helyes táplálkozásról, a mozgás fontosságáról szól). A legjobb módszer az iskola egész szellemisége, melyet az iskola légköre, rendtartása, az uralkodó viselkedési normák, a tanárainknak a növendékek iránt tanúsított magatartása és az iskola működése által implicite érvényesített értékek képviselnek. Ez azt jelenti, hogy a legtágabb értelemben vett egészségnevelés szempontjából a tanulás folyamata (módja) és a szerzett tapasztalatok (élmények) éppen olyan fontosak, mint a tartalom. Tanáraink és a tanulóink közötti kölcsönhatások önmagukban is értékes nevelési befolyást jelentenek. Az elfogadott normák, magatartások és viselkedésmód mély hatással vannak a tanulók szociális nevelésére. Az egészségnevelés hatékonysága szempontjából iskolánk fő feladata a szociális és érzelmi nevelés területén, hogy kifejlessze a tanulók önbecsülését. Ösztönöznünk kell a diákokat arra, hogy maguk és mások iránt felelősséget érezzenek, döntéseikért vállalják a felelősséget. Figyelnünk kell a gyereket érő különféle hatásokat. A legtöbb pszichoszomatikus gyerekbetegség hátterében a genetikai tényezőkön túl az életmód,

a lelki teherbíró-képesség, a konfliktuskezelő képesség is szerepet játszanak. Éppen ezért tanóráinkon kiegyensúlyozott, sikerélményt adó légkör kialakítására törekszünk. Az iskolának érzékenynek kell lennie az egészség valamennyi - testi, pszichikai, szociális és környezettel kapcsolatos - aspektusára, és figyelnie kell a gyereket érő különféle hatásokra, valamint a gyerek értékvilágára, beállítottságára, érzékenységre és érdeklődésére. Ez a folyamat annál hatásosabb, minél inkább sikerül aktív résztvevővé tenni benne a diákokat. Feladatunknak tekintjük a pozitív énkép és az önállóság kialakítását, fejlesztését.

Biológiaórán

A biológia olyan speciális szakterület, melynek feladata az általános műveltség részeként olyan természetszemlélet és biológiai tudat kialakítása, mely az élet minden formájának a tiszteletére nevel. Pedagógusaink ismertetik az emberi szervezet felépítésének és működésének lényeges sajátosságait és biztosítják az életmóddal kapcsolatos alternatívák helyes kiválasztásához szükséges tájékozottságot. Céljuk, hogy az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolat tudatosításával növeljék az emberek egészséges életének esélyeit. Mindent elkövetnek annak érdekében, hogy a tanulóknak legyen igényük fizikai és lelki egészségük, egészséges környezetük megőrzésére, tekintsék ezeket az emberiség közös értékének. A tanórán hangsúlyozott szerepet kap:

- higiénés és mentálhigiénés kultúra közvetítése,
- az egészséges életmód, a tudatos táplálkozás fontosságának megértése,
- az egészségkárosító szokások egyéni és társadalmi hátrányainak belátása,
- a rendszeres testmozgás szükségességének felismerése,
- a betegségmegelőzés,
- a betegségmegelőzés, a védőoltások egyéni és közösségi-társadalmi szükségességének belátása,
- tartózkodó magatartás a testi és mentális egészségre káros anyagoktól,
- az egészséges életmódot erősítő értékek felismerése és az egészség megőrzését elősegítő magatartás elsajátítása,
- önálló anyaggyűjtés és előadások megtartása, vitafórumokon való aktív közreműködés az egészséges életmód témakörében,
- az emberi szexualitás folyamatának megismerése biológiai és társadalmi-etikai szempontból,
- törekvés a felelősségteljes nemi magatartásra,
- az öröklődés lényegének ismerete,
- az élőlények és az élővilág állandó változásának belátása,
- a magyar lakosság egészségügyi mutatóinak elemzése, a rizikófaktorok felismerése, a megelőzés szükségességének megértése és a megelőzés gyakorlati megvalósíthatóságának megismerése,
- egyszerű biokémia vagy élettani vizsgálatok, kísérletek önálló elvégzése, dokumentálása, értékelése.

Testnevelésórán

Iskolánkban a testnevelés és sportolás fő funkciója, hogy a gyermekek pszichoszomatikus fejlettségéhez és érdeklődéséhez igazodó játékos mozgástevékenységgel gazdagítsa és fejlessze a tanulók mozgásműveltségét, továbbá pótolja az esetleges elmaradásokat. A testnevelés és sportolás sajátos eszközeivel hozzájárulhat ahhoz, hogy a tanulók életigenlő, az egészséget saját értékrendjükben kiemelt helyen kezelő személyiséggé váljanak.

Annak érdekében, hogy az egészségfejlesztő testmozgás hatékonyan megvalósuljon, az alábbi sajátos egészségügyi és pedagógiai szempontoknak kell teljesülniük:

- Minden testnevelés óra és egyéb testmozgási alkalom örömet és sikerélményt jelentsen még az eltérő adottságú tanulóknak is!
- Érvényesüljenek a testnevelés és sport személyiségfejlesztő hatásai!
- A testmozgás-program tanítson életmód-sportokat, életminőség - sportokat is. (Olyan sportokat, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében.)
- A testmozgás-program tartalmazzon játékokat és táncot is!
- A testnevelés órákon a biomechanikailag helyes testtartás fenntartását szolgáló gyakorlatokat, légző tornát kell tartani.
- A művészeti szakgimnáziumi osztályokban külön figyelni kell a gerinctornára, a gerincvédelem szabályainak betartására,

ISK foglalkozáson

A mindennapos testedzés megvalósítása érdekében intézményünkben minden reggel 7- től és naponta délután 14.30 órától 16.00 óráig sportolhatnak tanítványaink az ISK keretein belül. E lehetőséggel nagyon sok tanulónk él, közülük kerülnek ki a különböző amatőr bajnokságok tópartis versenyzői.

Egészségfejlesztés osztályfőnöki órán

Osztályfőnökeink munkájuk során igyekeznek céltudatosan összehangolni az iskolai és az iskolán kívüli nevelési tényezőket, pedagógiai törekvéseket. A Tóparti Gimnázium és Művészeti Szakgimnázium osztályfőnökei figyelemmel kísérik a tanulók iskolai és iskolán kívüli életét is, tudomásuk van egészségi állapotukról, rendszeres szabadidős elfoglaltságaikról, családi körülményeikről és még sok egyébről. Az osztályfőnöki órákon olyan légkör kialakítását tervezzük, mely feloldja a tanulóban lévő gátlásokat, segíti őket abban, hogy őszintén megnyilatkozzanak. Az osztályfőnöki munkaközösség az alábbi témájú - egészséges életmódhoz kötődő - órák megtartásával járul hozzá az egészségnevelési program megvalósulásához.

- Munkaegészségügyi kérdések, baleset- és tűzvédelmi oktatás.
- Az egészségügyi szűrővizsgálat jelentősége. (Általános orvosi-, fogászati vizsgálat, szűrővizsgálatok felnőttkorban stb.)
- Életformák, egészségkárosító időtöltések. (Káros függőségekhez vezető szokások, pl.: játék, számítógép, internet stb.)
- Egészségkárosító hatások.

- Étkezési kultúrák, egészséges táplálkozás, étkezési szokások, a piac, a reklám szerepe étkezési kultúránkban. Kritikus fogyasztói magatartás (a fogyasztóvédelemmel összefüggő feladat).
- Tanulás és sport, a mindennapi testedzés jelentősége. Mozgáskultúra.
- Egészségkárosító szokások és szenvedélyek.
- Szendélybetegségek (dohányzás, alkohol, drog).
- Vonzó életformák, egészséges életmód, életminőség.
- A szabadidő hasznos eltöltése, az egészségmegőrzés kultúrája. Éljen egészségesen! (A diákéletmód sajátos ártalmait a tanulás-pihenés, ébrenlét-alvás, ültetvékenység - mozgásos tevékenység megfelelő ritmusával, a helyes napirend kialakításával lehet ellensúlyozni.)
- A stressz.
- Tinédzserkori problémák. (Elsősorban a 7 – 8 – 9. évfolyamon.)
- Önismeret, kommunikáció, konfliktusok.
- Szexualitás (a fogamzásgátlás, a fogamzásgátlás szükségessége, a nemi úton terjedő betegségek, a szexualitással kapcsolatos értékek, beállítódások, előítéletek).
- A felnőtté válás folyamata (a felnőtt lét szerepére való felkészülés kiemelt fejlesztési feladat).
- Családi életre nevelés (kiemelt figyelmet fordítunk a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre).
- A biztonságkultúrával, katasztrófavédelemmel kapcsolatos kompetenciák megismertetése.

Szabadidős tevékenység

Felkaroljuk a tanárok, diákok azon kezdeményezését, hogy hétvégén tanulóink a szülőkkel közösen természetjáró túrákon vegyenek részt.

A mindennapi testedzés feladatait szolgáló program

A program célja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel, hiszen tapasztaljuk, hogy a modern kor és az azzal együtt járó technológiák az embert olyan életmódba kényszeríthetik, amely a mozgásszegény életmódhoz, a fizikai képességek hanyatlásához vezethet, áttételesen előidézve ezzel a szellemi teljesítmény romlását is. Az iskolai testnevelés és sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszthető.

A mindennapos testnevelési, testedzési feladatok megoldására intézményünkben két lehetőség kínálkozik: az órarendbe épített testnevelés óra, valamint a tanórán kívüli sporttevékenység és testedzés. A **tanórai testnevelés** követelményeit és feladatait a tantárgy tanításához kiadott központi tantervek, valamint a szakmai programok írják elő.

A mindennapos testedzés szervezésére intézményünkben **iskolai sportkör** működik. Az iskolai sportkör a diákok önkéntes tagságán alapuló közössége,

melynek fontos szerepe van a mindennapos testedzés, a tömegsport foglalkozások szervezésében Vezetői a testnevelő tanárok. Az ISK időkereteit az érvényes rendeletek alapján a városi amatőr bajnokságok, a megyei diákolimpiák versenykiírásainak, és a tanulók szabadidős sportigényeinek figyelembevételével állapítjuk meg.

Diákjaink jelentős százaléka aktívan, **egyesületben versenyszerűen sportol**, amely a mindennapos testedzés részét képezi. Az iskola tantestülete teljesítményüket figyelemmel kísérve, eredményeiket pozitívan értékeli, az iskolavezetés egyesületi elfoglaltságukat, edzésmunkájukat támogatja. Büszkék vagyunk tanulóink sportteljesítményére.

1.4. Közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösség építésének lehetőségei: Ünnepeink

Az iskola feladatai közé tartozik, hogy a tanulókkal megismertesse Magyarország nemzeti ünnepeit, a hozzájuk kötődő történelmi eseményekkel együtt. Magyarország nemzeti ünnepei március 15., október 23. Augusztus 20-át nem ünnepeljük iskolai keretek között.

Az ünnephez tartozó történelmi események felidézésére a történelem és magyar nyelv és irodalom munkaközösség - a könyvtár előtti folyosón kihelyezett tárlóban bemutatott – archív, képes megemlékezését tekinthetik meg a tanulók.

Szorgalmi időben a nemzeti ünnepet megelőző utolsó munkanapon iskolai vagy osztály- keretek között emlékezünk meg az eseményről. A megemlékezés módját a tantestület tagjai határozzák meg. Szép hagyományok vannak kialakulóban ezzel kapcsolatban: központi műsort, megemlékezést és ezzel egyidejűleg kiállítást is szervezünk a könyvtár melletti tárlókban.

A nemzeti ünnepeken kívül megemlékezést tartunk még az iskolarádióon, a magyar történelem fontos történelmi eseményeiről: a pákozdai csatáról (szeptember 29.), az aradi vértanúkról (október 6.), a magyarországi németek elhurcolásának emléknapjáról (január 19.), a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatairól (február 25.) és a holokauszt áldozatainak emléknapjáról (április 16.). Megemlékezést tartunk a magyar nyelv napján, (november 13.), a magyar kultúra napján (január 22.), a költészet napján (április 11.) és a nemzeti összetartozás napján (június 4.). Megünnepeljük a nemzetközi nőnapot, amikor iskolánk férfi dolgozói és fiú tanulói köszöntik a nőket.

Ünnepeink, hagyományaink sorában különös hangsúlyt kap a kezdő évfolyamok számára szervezett Gólyanap, a kezdő évfolyamok osztályainak játékos vetélkedője, a szalagavató, a ballagás, valamint a karácsony. Bár a karácsony családi ünnep, de az ünnep hangulatából az iskolában is megpróbálunk egy

keveset megmutatni. Ezért az adventi időszakban gyertyagyújtással egybekötött műsort adnak tanulóink, valamint a diákönkormányzat a szünet előtti utolsó héten az aulában karácsonyfát állít és díszít fel. A téli szünet előtti utolsó tanítási napon az iskolai karácsonyt követően osztálykeretekben kerül sor bensőséges hangulatú karácsonyi ünnepségre.

Az iskola egészét átfogó, a diákélethez kapcsolódó hagyományok

Minden intézmény, így a mi iskolánk is igyekszik kialakítani sajátos arculatát. Ebben fontos szerepe van az iskolai haladó hagyományok kialakításának és azok ápolásának.

Iskolánk fennállása során kialakult hagyományai sokaságával önálló, a többi intézménytől különböző, színes életet élő intézménnyé vált.

- Iskolánk fontosnak tartja, hogy a 6. és a 8. osztályos tanulók és szüleik megismerkedhessenek leendő iskolájukkal, mielőtt döntenének továbbtanulásukról. Ezért nyílt napokat tartunk, ahol tájékoztatjuk az általános iskolák 6. és 8. osztályos tanulóit és az érdeklődőket a Tóparti Gimnázium és Művészeti Szakgimnázium beiskolázási terveiről, lehetőségeiről, bemutatjuk elért eredményeinket, iskolánk életét meghatározó eseményeit. Ezen kívül az iskolavezetés részt vesz az általános iskolák pályaválasztási szülői értekezletein igény szerint. Tanulóink a „toborzás” keretében felkeresik volt általános iskolájukat, és a 8. osztályosok osztályfőnöki óráin mutatják be iskolánkat és a következő tanévben induló képzéseket. Részt veszünk a régió évenkénti Pályaválasztási Kiállításán, ahol iskolánk kínálatát mutatjuk be az érdeklődők számára.
- Tanévkezdéskor az iskolavezetés szervezésében a 7. és a kezdő 9. évfolyam köszöntésére, valamint az osztályfőnökök bemutatására tanévnyitó ünnepélyen kerül sor.
- Évente öt alkalommal szülői értekezletet tartunk. Ezek közül a legelső tanév elején a kezdő osztályok számára, egyet tavasszal a 10. évfolyam számára (a kétszintű érettségiről és a következő tanév közép- és emelt szintű érettségire felkészítő foglalkozásairól), a további hármat pedig fogadóórákkal egybekötve szervezzük meg. Az első kora ősszel, a másodikat az első félév zárása után, míg a harmadikat, a ballagást megelőzően.
- A szülőkkel való kapcsolattartásra iskolánk nagy gondot fordít: a kapcsolattartásra, tájékoztatásra nem csupán személyesen, telefonon vagy levélben, de e-mail üzenetek formájában is rendszeresen sor kerül. A szülői házzal való kapcsolattartás szempontjából is rendkívül hasznos szerepet tölt be a Szülők Akadémiája rendezvény, mely meghívott előadók segítségével mutat be aktuális és érdekesítő, a diákokat és az iskola világát is szervesen érintő témákat. Hasonló célt szolgál a Szülők-nevelők bálja is, mely a báli időszakban intézményünk kiemelkedő fontosságú rendezvénye tanárok, diákok bemutatkozó műsorával, kötetlen beszélgetéssel és szórakoztató programokkal.

- Szeptemberben alakuló ülésével megkezdí munkáját az iskolai diákbizottság (IDB), valamint az osztály- diákbizottságok (ODB) és az öntevékeny diákkörök, diákcsoprtok.
- A diákok szórakozásának megszervezésére iskolai keretekben is sor kerül. A diákönkormányzat saját munkatervének megfelelően évente több alkalommal szervez közösségfejlesztő diákrendezvényt.
- Hagyományaink sorában különös hangsúlyt kap a kezdő évfolyamok számára augusztus végén szervezett Gólyanap ahol diákjaink, illetve osztályfőnökeink segítségével leendő tanulóink megismerkedhetnek a tópartis diákélettel, hagyományainkkal és játékos feladatok keretében kezdhetik meg közösségeik arculatának formálását. A bejövő osztályok bemutatkozása az őszi (Avatás) programmal folytatódik az IDB szervezésében, ahol ügyességi és sportfeladatok megoldására és az osztályok bemutatkozó műsorára kerül sor.
- A tanév első félévében - a technikai feltételek biztosítása függvényében - rendezzük a végzős, érettségiző tanulók szalagavatóját. A szalagok feltűzése után a végzős, érettségiző tanulók műsort adnak társaiknak, szüleiknek, tanáraiknak. Utána közös kötetlen programmal zárjuk az estét, melyet a felkért osztályok tanulóinak segítségével, szervezése tesz zavartalanná.
- Rendszerint a tavaszi szünetet megelőzően kerül sor a Tópartis 7, mely jó alkalmat kínál versenyek, vetélkedők előadások tartására. A programok egy részét a diákok szervezik, a rendezvényekre való felkészülés jól kiegészíti és színesíti nevelőmunkánkat. Itt alkalom nyílik arra is, hogy meghívott előadókkal, ismert emberekkel (művészek, sportolók) közvetlenül is találkozhassanak a diákok. A Tópartis 7 során iskolánk legtehetségesebb tanulói is bemutatkozhatnak a legkülönbélebb művészeti ágakban; a diákigazgató-választás, a színes és gazdag programok kiváló lehetőséget biztosítanak a tanulók közösségi-társadalmi tudatának fejlesztésére, gyakorolják az emberi érintkezési formákat, a művelt és kulturált viselkedést.
- A Fejér Megyei Diáknapok rendezvényein nagy létszámmal, sikeresen szerepelnek diákjaink. A minden második évben Székesfehérváron megrendezett programokban az iskola helyi adottságai miatt tanulóink aktív szervezőként és lebonyolítóként is szerepelnek felkérés esetén. A Diáknapokat összefogott, több hónapos felkészülés előzi meg.
- Az IDB kezdeményezésére tavasszal diákbált szervezünk.
- A végzős, érettségiző tanulók ballagásán az iskola minden diákja, dolgozója részt vesz. A ballagás megrendezését a felkért osztályok tanulói vállalják, de a lebonyolításban és szervezésben a többi osztály tanulói is segítenek.

Hagyománynak tekinthető, hogy a ballagó osztályaink az iskolai zászlóra szalagot kötnek, ily módon örökítik meg ittlétüket.

- A tanév végének eseményei között a legnagyobb érdeklődésre tutajverseny tarthat számot. A résztvevő csapatok és a tanulók által megépített tutajok növekvő száma mutatja a játékos verseny sikerességét.
- Az utolsó tanítási napon a tanévtől tematikus programmal búcsúzunk.
- A tanévzáró ünnepélyre iskolai keretek között kerül sor. Előtte kerül sor a Tehetséges Tópartis Tanulókért Alapítvány díjainak átadására.
- Iskolánkban a művészeti képzés és nevelés hangsúlyozott szerepet kap. A tanév során az iskola galériájában több alkalommal szervezünk kiállítást tanulóink munkáiból: így a nyílt napokon, illetve a vizsgamunkákból összeállított szakképző évfolyam kiállítására az OKJ-vizsga idejére. Az iskola életének egyik legfontosabb eseménye és színtere a szakgimnáziumi osztályok tanulóinak szakmai kiállítása. A szülői értekezlet napján megnyitó ünnepséggel kezdődő tárlattal lehetőséget adunk a szülőknek többoldalú tájékozódásra. A kiállítás rendkívüli gazdagságával, sokszínűségével sok látogatót, tanulócsoporthoz vonz a városból, e mellett a szakképzés iránt érdeklődő nyolcadikosok továbbtanulási döntését is segíti. Szakgimnáziumi tanulóink többször bemutatkoznak a város intézményeiben, illetve indulnak pályázatokon.
- Az iskolai ünnepségeken kap fellépési lehetőséget az iskolai énekkar.
- A diákok kezdeményezésére, és az ő szervezésükben működik iskolánkban az iskolarádió és az iskolaújság.
- Hagyományaink között tartható számon a Kacsaláb program, ahol iskolánk és környezetének rendbetételén, szépítésén fáradozunk.
- Népszerűnek bizonyulnak a tanév néhány szombatján megszervezésre kerülő, egyes évszakokhoz kötődő Tóparti Túrák, melyek elsősorban a megye tájainak szépségeit segítenek felfedezni a részt vevő diákok, szüleik és a tanárok számára.
- Az iskola támogatja az osztályok igazi osztályközösségé szerveződését. Ezekben fontos szerepük van az osztályok által megszervezett programoknak, amelyek fejlesztik a tanulók érzelmi életét, segítik a társas kapcsolatok kialakulását.
- Iskolánk tanulói igen nagy számmal vesznek részt a különböző tanulmányi-, művészeti-, kulturális- és sportversenyeken, melyek lehetőséget biztosítanak a szabadidő hasznos eltöltésére, egy-egy területen szakmai ismereteik szélesítésére, bővítésére. Így diákjaink hozzászoknak a megmérettetéshez és általános műveltségük is gyarapszik.
- Lehetőség szerint törekszünk arra, hogy kapcsolatot alakítsunk ki külföldi iskolákkal. A Határtalanul Pályázat jó lehetőséget ad arra, hogy tanulóink megismerjék a határon túl élő magyar közösségek életét.

Szabadidős közösségi programok

A pedagógiai gyakorlatban a gyermekek, a fiatalok szabadidejének irányítása az egyik legnehezebben megoldható nevelési feladat. Ezért iskolánknak rendkívül fontos alapelve, hogy ezt a munkát szervezze, koordinálja.

A szabadidő irányításának alapelvei intézményünkben:

A szabadidőt a tanítási - tanulási tevékenységgel szoros összefüggésben helyes tervezni.

A szabadidő funkciója lehet:

- a személyiségfejlődés elősegítése,
- pihenés, regenerálódás,
- szórakozás, játék,
- művelődés,
- élmények, érzelmi élet fejlesztése,
- társas kapcsolatok alakítása.

A művelődési - tanulási tevékenységgel összefüggő szabadidő irányai:

- aktív tanulás: szakkör, sportkör, diákkör, tehetséggondozás, érdeklődési kör, tanulmányi és műveltségi versenyek, pályázatok.
- aktív művelődés: művészeti szakkör, művészeti csoport.
- passzív művészeti és tudományos művelődés: múzeum, kiállítás, színház, mozi, hangverseny.
- rendszeres sportolási, testedzési alkalmak: természetjárás, kirándulás.
- a diákönkormányzat működéséhez tartozó programok.

A jól szervezett szabadidő fejleszti a testi, lelki, szellemi egészséget, az akaratot, a jellemet, a cselekvési képességet, erkölcsi arculatot, művelt magatartást, kulturált viselkedést, az eszményeket, értékeket, az emberi érintkezési formákat, a közösségi - társadalmi tudatot. A szabadidő hasznos eltöltése szoros összefüggésben van az iskola egészét és a diákéletet átfogó hagyományokkal.

Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az iskola közösségei

Az iskola pedagógiai programja meghatározza a közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatokat, a szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formáit. (EMMI, 20/2010, 7/ad, ah)

Nevelési céljaink között kiemelt szerepű az egyéniség és az emberi méltóság tisztelete. Emellett az iskola, mint közösségek rendszere, igen fontos feladatot teljesít: az egyén és közösség harmóniájának megteremtését. Iskolánkban az alábbi egyéni és közösségi tagolódás érvényesül:

Egyének: tanulók, szülők tanárok, adminisztratív és technikai dolgozók.

A tanulók közösségei

Osztályközösség

Az azonos évfolyamra járó és közös tanulócsoportot alkotó tanulók osztályközösséget alkotnak. Csoportbontásos órák kivételével a tanórák többségét az órarend szerint együtt töltik. Irányítója az osztályfőnök. Az iskolaszervezet alapegysége.

Érdeklődési körök szerint alakult csoportok

(énekkar, francia-, latin-, orosz nyelvi csoport, diákszínjátszók, közép- és emelt szintű érettségi felkészítő csoportok)

A tanulók önkéntes jelentkezésével alakuló alkalmi közösségek, szigorúan szakmai jellegűek. Vezetője a foglalkozást tartó szaktanár.

Diákönkormányzat

Iskolánkban a diákönkormányzatnak az alábbi szervei épültek ki:

- osztály diákbizottság (ODB),
- iskolai diákbizottság (IDB)

Az ODB munkáját az osztályfőnök segítségével az osztály tanulói szervezik. Vezetője az osztálytitkár.

Az IDB tagjait az évente megválasztott osztálytitkárok, továbbá az iskolai diákbizottság titkára és titkárhelyettese képezik. Ez a választott testület irányítja az iskolai diákéletet a patronáló tanár segítségével, a nevelési főigazgatóhelyettes ellenőrzésével.

A diákönkormányzati munkát segítő tanár tagja a bővített iskolavezetésnek, tájékoztatja az iskolavezetést az iskolai diákbizottság tevékenységéről.

Az iskolában működő diákönkormányzat célja: a tanulók érdekképviselése, véleménynyilvánítás a diákokat érintő kérdésekben, javaslattétel az egyéb iskolát érintő témákban.

A diákönkormányzat jogköre

Döntési jog:

(A döntési hatáskör azt jelenti, hogy az adott tárgykörben egyedül a hatáskör gyakorlójának áll jogában határozatot, elhatározást hozni. Ő felel ennek tartalmáért, a döntési eljárás szabályainak betartásáért, illetve a döntés elmulasztásáért.) saját működési rendjéről, valamint:

- saját szervezeti és működési szabályzatának megalkotásáról, tisztségviselői megválasztásáról,
- a működéshez rendelkezésre álló anyagi eszközök felhasználásáról, meglévő hatáskörei gyakorlásáról,
- a diákrádió, diákújság működtetéséről, saját tájékoztatási rendszeréről, az iskolai tájékoztatási rendszer tanulói vezetőjének személyéről,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról.

A diákönkormányzat döntési hatáskörében véleményezési joga van a nevelőtestületnek, de ezt a véleményt nem kötelező elfogadnia. Azonban, ha a diákönkormányzat nem kéri ki előzetesen a nevelőtestület véleményét, súlyos formai hibát követ el, ami miatt határozata érvényteleníthető.

Egyetértési jog :

(Az egyetértési jogkör azt jelenti, hogy a döntési jogkör jogosultja - a döntés előtt vagy után - köteles beszerezni az egyetértési jog gyakorlójának egyetértő nyilatkozatát. A gyakorlatban "vétójognak" nevezett egyetértési jogkör nagyon erős jogosítvány, mert érvényes döntés ezen egyetértés nélkül nem hozható.) az iskolai szervezeti és működési szabályzat bizonyos - diákokat érintő pontjainak elfogadása, módosítása terén, a szociális juttatások elveinek meghatározásában, ifjúságpolitikai célú pénzeszközök felhasználásában, a házirend elfogadásában és módosításában.

Véleményezési jog:

(A döntésre jogosult köteles kikérni a véleményezésre jogosult álláspontját. Enélkül nincs érvényes döntés. A véleményezésre jogosult nem köteles élni ezzel a jogával, s a döntésre jogosult sem köteles helyt adni a beérkező véleményeknek, de a véleményezésre érdekében történő megkeresés az érvényes döntéshozatali eljárás része.)

A diákönkormányzat kialakított véleményét ismertetheti:

- a tanuló ellen folyó fegyelmi eljárásban,
- az intézmény megszüntetésével, átszervezésével, nevének megállapításával kapcsolatban,
- az intézmény vezetőjének megbízásával és a megbízás visszavonásával kapcsolatban,
- az intézményi pedagógiai program elfogadása előtt.

Javaslattevő jog:

Az iskola életével kapcsolatos bármilyen kérdésben javaslatot tehet.

A döntéshozónak legkésőbb 30 napon belül választ kell adni a diákönkormányzat javaslatára.

A diákönkormányzat működése

Az iskolai diákönkormányzat titkára vagy képviselője meghívottként részt vesz azokon a tantestületi értekezleteken, ahol a tanulókat érintő kérdéseket tárgyalja a tantestület. A diákönkormányzat havonta egyszer ülésezik, de a programoktól, esetleges problémáktól függően gyakrabban is. Üléseire lehetőség szerint a patronáló tanáron kívül meghívja az főigazgatót és az főigazgatóhelyettest is.

A diákönkormányzat évente diákközyűlést tart, melyen részt vesz az iskola főigazgatója, az főigazgatóhelyettesek, az osztályfőnöki munkaközösség vezetője.

A közgyűlésen az iskolai élettel kapcsolatos javaslatokkal, problémákkal állhatnak elő a diákok (küldöttek).

Ezen a diákközyűlésen a diákönkormányzat és az iskola képviselője beszámol az előző közgyűlés óta eltelt időszak munkájáról, különös tekintettel a gyermeki jogok, a tanulói jogok helyzetéről, érvényesüléséről, a házirendben meghatározottak megvalósulásáról.

A diákönkormányzat egyéb szervei: az öntevékeny diákkörök munkájuk során folyamatosan konzultálnak és kapcsolatban állnak az iskola főigazgatóhelyetteseivel, a diákmozgalmat segítő tanárral, az osztályfőnökökkel.

A tantestület, az iskola vezetése azt a gyakorlatot alakította ki, hogy a tanulók problémáikkal bármikor jelentkezhetnek - és, ha különösebb elfoglaltság nem akadályozza az érintetteket - a felvetésekkel mindig érdemben foglalkoznak. A diákrendezvényeket /diákközyűlést, diákparlamentet/ az őszinte, komoly hangnem jellemzi. Iskolánkban a diákélet tartalmas és vonzó.

A diákönkormányzattal együttműködve azon kell fáradoznunk, hogy az iskoláról mind kedvezőbb közvélemény alakuljon ki.

Iskolaújság szerkesztőbizottsága

Feladata az iskolai élet színesítésén túl az iskolai események dokumentálása, lehetőségnyújtás az önkifejezésre, a demokratizmus gyakorlására, a tehetséggondozásra, a kommunikáció formáinak gyakorlása. Önkéntes szerveződés.

Iskolarádió szerkesztőbizottsága

Feladata az iskolarádió programjának kialakítása, megvalósítása. Önkéntes szerveződés. Elősegíti a kommunikáció gyakorlását, fejleszti a demokratizmust, lehetőséget nyújt a tehetségek kibontakoztatására, az önkifejezésre.

Iskolai sportkör (ISK)

A diákok önkéntes tagságán alapuló közösség, melynek fontos szerepe van a mindennapi testedzés, a tömegsport foglalkozások szervezésében. Segítői a testnevelő tanárok.

A szülők közösségei

A székesfehérvári Tóparti Gimnázium és Művészeti Szakgimnáziumban szülői szervezet dolgozik.

Iskolai szülői szervezet

Az iskolai szülői szervezet legmagasabb szintű döntéshozó szerve az iskolai szülői szervezet választmánya, amelynek tagjai az osztályok szülői szervezetének elnökei. Az iskolai szülői szervezet választmánya a szülők javaslata alapján megválasztja az iskolai szülői szervezet tisztségviselőit. (az iskolai szülői szervezet elnökét és a helyettesét.) Az iskolai szülői szervezet elnöke közvetlenül az iskola főigazgatójával tartja a kapcsolatot.

Az iskolai szülői szervezet választmányát az elnöknek tanévenként legalább egy alkalommal össze kell hívnia, ahol az iskola főigazgatójának tájékoztatást kell adnia az iskola feladatairól, tevékenységéről, eredményeiről.

Az iskolai Szülői Szervezetet az alábbi jogok illetik meg:

Döntési jogosítvány:

- Megválasztja saját tisztségviselőit.
- Kialakítja saját működési rendjét.
- Az iskolai munkatervhez igazodva elkészíti saját munkatervét.

Egyetértési hatáskör:

- Az iskola házirendjével kapcsolatban.

Véleményezési jog:

- Az iskola megszüntetésével, átszervezésével, feladatának megváltoztatásával, nevének megállapításával kapcsolatos fenntartói döntés előtt.
- Az iskola vezetőjének megbízásával és megbízásának visszavonásával kapcsolatos döntés előtt.
- Az iskolai tanév helyi rendjének nevelőtestületi elfogadásakor.
- Az iskola pedagógiai programjának elfogadása előtt.
- Az SZMSZ azon pontjainak elfogadásával kapcsolatban, amely a szülőkkel, illetve a tanulókkal kapcsolatos.

Javaslattevési jog:

- Az iskolai szülői szervezet az iskolai élet valamennyi kérdésével kapcsolatban kifejtheti véleményét.

Az osztályok szülői szervezete

Az osztályok szülői közösségei a szülők köréből elnököt és elnökhelyettest választanak. Az osztály szülői szervezetek kérdéseiket, véleményeiket, javaslataikat a választott szülői szervezet elnöke vagy az osztályfőnök segítségével juttatják el az iskolavezetéshez.

A tantestület Az iskola legfőbb döntéshozó testülete. Hatáskörét, jogait köznevelési törvény szabályozza.

Kibővített iskolavezetőség

Az főigazgató tanácsadó testületeként működik. Tagjai: a munkaközösség-vezetők, az főigazgatóhelyettesek, a művészeti tagozatvezető, a diákönkormányzatot patronáló tanár, a közalkalmazotti tanács vezetője.

Szakmai munkaközösségek

Szakmai alapon szerveződő közösségek, melyekbe az adott tantárgyakat tanító tanárok tartoznak.

Közalkalmazotti tanács

A közalkalmazottak érdekképviselői szerve.

Szakszervezet

A pedagógus szakszervezet csoportja, érdekképviselői szerv.

1.5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai

A pedagógusok helyi intézményi feladatai:

Az oktatással összefüggő feladatok

- A tantárgyfelosztásban szereplő tanórák, szakkörök, érdeklődési körök, versenyelőkészítők, korrepetálások, ISK - foglalkozások, tömegsport órák megtartása, az ismeretek tárgyilagos, sokoldalú és változatos módszerekkel való közvetítésével.
- A tantárgyfelosztás és a tantervek alapján az éves munka megtervezése, figyelembe véve a tanulók egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét, a terv munkaközösség-vezetővel történő egyeztetése. A tanórák, foglalkozások célirányos megtervezése, az ezzel összefüggő pedagógusi szakértelmet kívánó feladatok ellátása. A tanórák pontos, színvonalas megtartása, szükség szerint segédeszközök, szemléltető eszközök használata.
- A vezető elrendelése alapján közreműködik a tanulmányi-, szakmai-, kulturális- és sportversenyek szervezésében, lebonyolításában.
- A hatályos jogszabályok szerint a tankönyvek, a tanulmányi segédletek és a taneszközök kiválasztásában való közreműködés.
- A tanulók írásbeli, szóbeli és gyakorlati teljesítményének rendszeres, objektív és indoklással történő értékelése,
- Az érdemjegyek félévi és év végi zárása.
- A tanulók képességeinek fejlesztése a lehetőségek függvényében. A tehetséges tanulók felismerése, tanulmányi- és sportversenyekre történő ösztönzése,

irányítása, tanítványainak segítése a pályaorientációban, az aktív szakmai útra való felkészülésben.

- Az osztályozó-, különbözeti-, felvételi- és egyéb tanulmányi vizsgákkal összefüggő feladatok ellátása.
- A lehetőségek függvényében szakmai ismereteinek bővítése az iskolavezetéssel egyeztetve, továbbképzéseken, tanfolyamokon való részvétel. Az így elsajátított ismeretek, tapasztalatok megosztása a munkaközösségen, tantestületen belül.
- Partnereink elégedettségét növelő pedagógiai munkavégzés.

A neveléssel összefüggő feladatok

- A pedagógiai program értékrendje szerinti közösség- és személyiségfejlesztés.
- A közösségi együttműködés, etikus viselkedés magatartási szabályainak elsajátíttatása, betartatása.
- Közreműködés a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megoldása során.
- Közreműködés a tanulók egészséges életmódra nevelésében, környezettudatos szemléletének kialakításában, hazaszeretetre való nevelésében.

Egyéb feladatok

- Felkérés alapján részvétel az iskolai dokumentumok elkészítésében, módosításában.
- A tantestületi- és szakmai értekezleteken közreműködés a szakmai munkaközösség munkájában aktív, alkotó részvétellel.
- A balesetek megelőzésével kapcsolatos ismeretek átadása a tanulóknak, a munka, baleset- és a tűzvédelmi szabályok betartása és betartatása.
- Az órarendben rögzített, kijelölt helyettesítési órák ideje alatt az intézményben való tartózkodás.
- Az előírt helyettesítések és a tanórán kívüli ügyeletek, tanulói kísérek ellátása.
- A tanítás nélküli munkanapokon munkavégzés a vezetők által készített beosztás szerint.
- Együttműködés a tanulók érdekében munkatársaival, a tanulók szüleivel/felügyeletüket ellátókkal, más intézményekkel. A szülők/gondviselők vagy kollégiumi nevelők tájékoztatása az intézményi fogadóórákon, szülői értekezleteken gyermekük nevelésével, oktatásával kapcsolatban.
- A szülők és tanulók rendszeres tájékoztatása az őket érintő kérdésekről, javaslataik, felvetéseik érdemi megválaszolója.
- A pedagógiai munka adminisztratív teendőinek ellátása, így az érdemjegyek időben (a jegyszerzést követő öt munkanapon belül, illetve a szülői értekezletet megelőző héten haladéktalanul) történő beírása a KRÉTA elektronikus naplóba, a haladási napló precíz vezetése a KRÉTA-ban, jegyzőkönyvek elkészítése, az egyéb iskolai dokumentumok precíz vezetése, kezelése.
- Közreműködés a szertárak és kistanári szobák rendjének kialakításában és fenntartásában. Bekapcsolódás az iskolai leltározási munkákba.
- Mindazoknak a munkafeladatoknak a pontos elvégzése, amelyekkel a vezető vagy helyettese megbízza.

- A pedagógus köteles akadályoztatása esetén (betegség, egyéb okok) azonnal bejelentést tenni és információt adni a távolmaradás várható idejéről.
- A pedagógus köteles a munkáját úgy végezni, valamint olyan magatartást tanúsítani, hogy azzal védje, óvja az iskola tárgyi és anyagi eszközeit. A nem rendeltetésszerű használatból, illetve gondatlanságból következő károkozás esetén a kártérítési felelősséggel tartozik.
- A pedagógus feladata az intézményben tartózkodni akkor, ha olyan feladatot kell elvégeznie, ami csak az iskolában oldható meg.
Az iskolavezetés igénye szerint adatok szolgáltatása a hozzá tartozó munkaterületről.
- A tanulók figyelmének felhívása az osztálytermekben, szaktantermekben elhelyezett nagy értékű eszközök épségének megóvására, valamint az esetleges rongálást követő kártérítési kötelezettségéről.

A pedagógusnak időben tájékoztatni kell írásban a szülőket az iskolán kívül tervezett foglalkozások helyszínéről, idejéről, időtartamáról és feltételeiről.

Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnököt az főigazgató bízza meg, lehetőleg úgy, hogy az osztályát négy, öt vagy hat évig vezethesse. A megbízás visszavonásig érvényes. Az osztályfőnök osztálya közösségének felelős vezetője és képviselője a tantestület és az iskolavezetés előtt.

A pedagógusokra vonatkozó általános munkaköri feladatokon túlmenően az alábbiak a szakmai feladatai:

- Nevelőmunkáját folyamatosan tervezze, melynek írásos dokumentumát a munkaközösség-vezetővel egyeztesse.
- Alaposan ismerje meg tanítványait, az iskola pedagógiai programja szerint neveljen, és biztosítsa a tanulók személyiségfejlődését.
- Az osztály diákvezetőivel együttműködve segítse a jó osztályközösség kialakulását.
- Közvetítse osztályának a kulturált iskolai élet szabályrendszerét: az osztály tanulóival ismertesse, értelmezze és tartassa be a házirend szabályait. A tanév első hetében ismertesse a tanév helyi rendjét, a tűz- és balesetvédelmi előírásokat is.
- Ismertesse meg a tanulókkal az iskola hagyományait. Felelősséggel vegyen részt az osztály egészét érintő programok szervezésében és lebonyolításában, az iskolai ünnepélyek, megemlékezések megvalósításban, azokon a tanulók felügyeletének ellátásában.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztassa az előttük álló tanórán kívüli feladatokról, mozgósítsa őket azok megoldására, ügyelve arra, hogy mindez a teherbírásukat ne haladja meg.
- Ügyeljen az osztály termének rendjére. Az osztályfőnök feladata a tanulók figyelmét felhívni az osztálytermekben elhelyezett nagy értékű eszközök – pl. digitális tábla, tv – épségének megóvására, valamint az esetleges rongálást követő kártérítési kötelezettségre.

- Tartson kapcsolatot az iskola ifjúságvédelmi feladatok ellátására felkért kollégával és a védőnővel. Kísérje figyelemmel a tanulók kötelező orvosi vizsgálaton való részvételét.
- Segítse az osztályában tanító pedagógusok nevelő munkáját. Szükség esetén tegyen javaslatot az osztályában tanító pedagógusok mikroértekezletének összehívására.
- Segítsen a szülők, tanulók felvetéseire megfelelő megoldást keresni, illetve érdemi választ adni.
- Az osztályban tanító nevelőkkel egyetértésben félévente minősítse a tanulók magatartását és szorgalmát. A házirend szabályainak megfelelően tegyen javaslatot a tanulók jutalmazására, segítőzésére, büntetésére.
Folyamatosan kísérje figyelemmel a tanulók tanulmányi előmenetelét, magatartását, szorgalmát, hiányzását. Fordítson különös gondot a hátrányos helyzetű, az SNI-s, BTM-s és a tehetséges tanulóira.
- Segítse a tanulók jelentkezését az osztályozó és érettségi vizsgákra, és segítse pályaválasztásukat a megfelelő információk hozzájuk történő eljuttatásával.
- A szülői értekezletek előtti időszakban ellenőrizze, az érdemjegyek beírását az e-naplóban. A félévek zárása előtt egy hónappal értesítse a gyengén teljesítő /elégtelen osztályzatra álló/ tanulók szüleit. Szükség esetén tájékoztassa a szülőket gyermekük hiányzásának mértékéről, hívja fel figyelmüket a hiányzások következményeire.
- Aktív pedagógiai kapcsolatot tartson fenn az osztály szülői munkaközösségével. A kapcsolattartáshoz az elektronikus levelezőrendszert, illetve a Kréta felületet vegye igénybe.
- A munkarendben meghatározott napokon tartson szülői értekezletet és fogadóórát. Ezeken tájékoztassa a szülőket az osztály neveltségi és tanulmányi helyzetéről, ismertesse a soron következő feladatokat, várható programokat. Adjon tájékoztatást a tanév helyi rendjéről, az intézmény rendszabályairól, az iskola házirendjéről, pedagógiai programjáról, és értékelési rendszeréről, az intézményi dokumentumok elérhetőségéről.
- Lássa el az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat (KRÉTA e-napló, törzslap pontos vezetése, érettségi vizsgákkal, továbbtanulással kapcsolatos tennivalók, az IKSZ órák adminisztrálása).
- Vegyen részt az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, javaslataival és észrevételeivel segítse a kijelölt feladatok elvégzését, a közösség tevékenységének eredményességét.
- Törekedjen a szakmai tapasztalatszerzésre, többek között a szakmai továbbképzéseken való részvétellel, illetve keresse annak lehetőségét, hogy a társintézményekkel való kapcsolat- és tapasztalatszerzés útján kapott ismereteit beépítse a napi oktató-nevelő munkájába. (például a szakmai nap alkalmával)

1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Mottónk:

„Az iskola minden gyermek oktatásáért felelős: a tehetségesekért éppúgy, mint a lassan tanulókért, a jól alkalmazkodóért és a magatartási zavarokkal küszködőért is.”

(Maciver)

A fejezet tartalma

A 2011. évi CXCV. a köznevelésről szóló törvény értelmező rendelkezése alapján a kiemelt figyelmet igénylő tanulók közé sorolandók

a) a különleges bánásmódot igénylő tanulók, azaz:

aa) a sajátos nevelési igényű tanulók,

ab) a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő diákok, ac)

a kiemelten tehetséges tanulók

b) és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók.

Mivel a kiemelten tehetséges tanulókkal külön fejezet foglalkozik, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos feladatok pedig a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység című fejezetben fellelhetők, így ebben a fejezetben kizárólag a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulókkal foglalkozunk.

A nemzeti köznevelési törvény kiemelt feladatként határozza meg a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók speciális igényeinek figyelembe vételét, egyéni képességeikhez igazodva a fejlődésük elősegítését.

A törvény szellemében fontos cél az iskolai oktatás-nevelés során ezen tanulók azon hiányos kompetenciájának fejlesztése, melyek a későbbi társadalmi beilleszkedés kulcsát jelenthetik számukra.

Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

A köznevelési törvény értelmező rendelkezése alapján beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulónak minősül az a diák, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

A tünetek

A tanulási és viselkedési nehézségek többnyire összefonódnak, és a következő tünetekben jelentkeznek:

- tanulási nehézségek: teljesítménycsökkenés, teljesítményromlás, olvasási, számolási, írászavarok; értelmi képességek (figyelem, emlékezet, megfigyelés, gondolkodás) gyengesége; a tanulékonyság alacsony szintje; a tanulási motiváció hiánya,
- Beszédfejlődés elmaradása, beszédhibák, mutizmus.

- Magatartási zavarok: affektív éretlenség, agresszivitás, gátoltság, szorongás, passzivitás, érzelmi labilitás, kapcsolatzavar.
- Pszichoszomatikus és neurotikus megnyilvánulások: fejfájás, vegetatív labilitás, félelmek, éjszakai felriadás.
- Predeviáns, deviáns megnyilvánulások: hazudozás, lopás, csavargás, alkoholfogyasztás, kábítószer-élvezet, öngyilkossági szándék.

Feladataink A tünetek észlelése esetén az osztályfőnök beszélgessen el a tanulóval, szülővel! Kutassa a deviáns magatartás okát! Az okok között elsősorban családi problémák találhatók, de a háttérben meghúzódhat még okként a tanulmányi sikertelenség, konfliktus valamelyik tanárral, baráti kör, egészségügyi problémák, drogfogyasztás, érdektelenség, életkori sajátosság.

Mivel a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók egyéni bánásmód nélkül nem képesek teljesíteni az iskola követelményeit, pedagógusainknak a szervezési mód, a módszer, a motiválás, a feladat, a taneszköz kiválasztásánál, a tanulás szervezése és az értékelés során tudatosan gondolniuk kell ezekre a tanulókra.

A probléma észlelése után az osztályfőnök a szülővel, az osztályban tanító tanárokkal közösen keresse azt a módszert, amivel vélhetően az adott helyzet megszüntethető vagy negatív hatása csökkenthető! Az esetek nagy részében a problémás viselkedést kiváltó okok megtalálása, a megfelelő segítség, az egyéni bánásmód mind a nevelés, mind az oktatás területén eredményhez vezethet. Szükség esetén az osztályfőnök vagy szaktanár pszichológus segítségét is vegye igénybe! Súlyosabb esetben a pszichológus közvetítésével szakintézmény felé irányítsa a problémás gyereket (nevelési tanácsadó, gyermek-ideggondozó, szakértői bizottság, beszédjavító intézet)!

A lehetséges megoldások

A szakértői és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján az főigazgató (a gyakorlati képzés kivételével) mentesíti a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulót egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól. Ha a tanuló mentesül egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól, az iskola egyéni foglalkozást szervez részére. Az egyéni foglalkozások egyéni fejlesztési terv alapján segítik a tanuló felzárkózását a többiekhez.

Az egyéni munkarend szintén megoldás lehet. A tanuló kérelmére az főigazgató részben vagy egészben felmentheti az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól a tanulót, ha a tanuló egyéni adottságai, fogyatéka, továbbá sajátos helyzete ezt indokoltá teszi.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók e fejezetben tárgyalt esetei során a segítő tevékenység akkor valósulhat meg maradéktalanul, ha iskolánk egész élet- és tevékenységi rendjével, érzelmi légkörével segíti a tanulók harmonikus, kiegyensúlyozott fejlődését, fizikai és pszichikai teherbíró képességének növekedését. Az iskola emberközpontú légköre, az iskolai élet nyitottsága nemcsak a teljesítésre,

hanem az oldott, közvetlen, bensőséges emberi kapcsolatok alakulására is hason ki. Az iskola légköre azt közvetítse az órán és az órán kívüli érintkezések során a tanuló felé, hogy problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzetben bizalommal fordulhat tanáraihoz.

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók nevelése és oktatása iskolánkban

A köznevelési törvény értelmező rendelkezése alapján sajátos nevelési igényű az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. Iskolánkba felvételt nyerhetnek ezen tanulók is.

A köznevelési törvény szerint minden tanuló joga, hogy állapotának, személyes adottságának megfelelő különleges gondozásban, rehabilitációs célú ellátásban részesüljön, és életkorától függetlenül a pedagógiai szakszolgálat intézményéhez forduljon segítségért.

A köznevelési törvény 55.§ - a lehetővé teszi, hogy az főigazgató a gyakorlati képzés kivételével a tanulót kérelmére (kiskorú tanuló esetében a szülő kérelmére) felmentheti az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, ha a tanuló egyéni adottságai, sajátos nevelési igénye ezt indokoltá teszi.

A köznevelési törvény 56.§ - a továbbá lehetőséget biztosít arra is, hogy ha a tanuló egyéni adottsága, fejlettsége ezt szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az főigazgató mentesítheti őt az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és e helyett szöveges értékelést és minősítést írhat elő. Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók oktatása integráltan – a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt – történik. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását elősegíti a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) rendelkező pedagógus, aki szorosan együttműködik a tanuló nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, a tanuló fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógussal.

A sajátos nevelési igényű tanuló oktatásában részt vevő pedagógus feladatai.

A 20/2012. EMMI rendelet XII. fejezetében foglaltak szerint a nevelési-oktatási intézmény a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló fejlesztéséhez személyre szabott fejlesztési tervet készít a tanév tizenkettedik hetének végéig, mely meghatározza a tanuló fejlesztésének súlypontjait. A végrehajtásban közreműködő pedagógus évente legalább egy alkalommal rögzíti a fejlesztés eredményét. A tanuló egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációját központilag kiadott egyéni fejlődési lapon dokumentálja.

- A pedagógus az egyéni fejlesztési terv alapján egyéni haladási ütemet biztosít a tanulónak, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz.
- A tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján - szükség esetén - megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz.
- Egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres.
- Alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez.
- Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.
- Egyedi esetekben a tanuló fejlődését az adott nevelőtestület vagy szaktanár szövegesen értékeli.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatása során iskolánk számíthat az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, szak- és pedagógiai szakmai szolgáltatásaira, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségére.

A sajátos nevelési igényű tanuló integrált oktatásában részt vevő gyógypedagógus szerepe:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését,
- javaslatot tesz a fogyatékoság típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.),
- segítséget nyújt a tanuláshoz szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről,
- javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására,
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra,
- együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon - egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben -, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra.

A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetség fogalma

Tehetségen azt a velünk született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességeket értjük, amely az emberi tevékenység egy

bizonyos vagy több területén az átlagosat messze túlhaladó teljesítményeket tud létrehozni.

A tehetség jellemzői

Az átlagosnál magasabb intelligencia, magas fokú kreativitás, a következtetés képessége, önálló útkeresés, szorgalom és kitartás, kíváncsiság, érdeklődés, előítéletektől való mentesség, bizonytalanság tolerálása, becsvágy, kockázatvállalás, divergens gondolkodás, folyamatos kommunikáció.

A tehetség kibontakoztatását

- serkenti: a megfelelő légkör megteremtése, a motiváció, a tanár ösztönző attitűdje, a bizalom, a megfelelő szervezeti strukturáltság, a játékosság, az értékelés késleltetése,
- gátolja: az érdektelenség, a kreativitás lebecsülése, a túlzott fegyelem, a teljesítménykényszer.

A tehetséggondozás formái

A tehetség, a képesség kibontakozását csak sokrétű, szerteágazó tevékenységi formák biztosításával érhetjük el. Ezek lehetnek már eddig is alkalmazott tanórai és tanórán kívüli hagyománnyá vált tevékenységek, de lehetnek újak is - igazodva a társadalmi kihívásokhoz, valamint a tanulói - szülői igényekhez és kérésekhez.

Tehetséggondozás tanórán

A tehetséggondozás színtere a tanóra. Differenciálással, csoportmunkával segíthetjük ezt a folyamatot. E mellett a csoportbontásban zajló órákon is adódnak lehetőségek.

Emelt szintű oktatás

Iskolánk gimnáziumi osztályaiban emelt szintű nyelvoktatás zajlik. A tantervi követelmények elsajátítása mellett célunk az, hogy tanulóink minél nagyobb számban szerezzék meg a közép- és felsőfokú nyelvvizsga bizonyítványt már a középiskolai tanulmányaik alatt, ezáltal teljesíthetik a diploma megszerzésének egyik feltételét.

A nyelvi előkészítő évfolyammal induló öt évfolyamos gimnáziumi képzés a nyelvoktatás mellett a reál, illetve a humán műveltségi területeken ad lehetőséget a tehetség kibontakoztatására.

- Magyar nyelvi órák keretén belül egy éven keresztül a gondolkodás – nyelvi készségek – kifejezőkészség fejlesztése folyik az alábbi témakörökben: digitális, kommunikációs, helyesírási készség fejlesztése, szövegértés, szókincsfejlesztés, analitikus gondolkodás, kooperáció, kritikai gondolkodás, prezentációs készségek.
- Az ötévfolyamos humán irányultságú osztályokban a történelemtanítás-és tanulás célja, hogy az emelt óraszám által behatóbban, alaposabban ismerkedhessenek meg a tanulók a történelmi események, folyamatok összetevőivel, okaival, komplexebb látásmódot alakíthassanak ki a történelmi korszakokról, alaposabb felkészülést nyújtson a kétszintű érettségi

követelményeinek elsajátításában. A történelem tantárgyhoz kapcsolódó kompetenciák elsajátítása által képes a történelmi korokat, folyamatokat azok összetettségében vizsgálni. A nyelvi előkészítő évfolyamon a „Történelem és forrásainak használata” témakörei a történelem megértéséhez kapcsolódó forrástípusok specifikus megismerését, azok önálló kezelését, releváns információk kinyerésének elsajátítását célozza. A tanulók megismerkednek a különböző médiumokkal, képesek az általuk nyújtott információkból helyes következtetések megtételére. A történelmi megismerést célozza a kommunikációs és prezentációs készség fejlesztése. A tantárgy komplexen kezeli és fejleszti az ismeretszerzést és forráshasználatot, történelmi gondolkodást, szaktárgyi kommunikációt, a tanulás és a kommunikáció kompetenciáit. Éppen ezért a tantárgyi struktúrában a források feldolgozása egyéni és kooperatív módon, a kommunikációs és prezentációs készségek fejlesztését célzandó valósul meg.

Szakgimnáziumi osztályainkban a szakmai órákon tovább fejlesztjük tanulóink képességeit szakképzett művésztanárok vezetésével.

Az emelt szintű érettségi felkészítő foglalkozásokon a tantárgyi követelményeket meghaladó új ismereteket adnak át a tanulóknak a szaktanárok, ezzel is hozzásegítve a tanulókat a sikeres emelt szintű érettségi vizsgához, ami a felsőoktatásba való bekerülés feltétele.

Szakkörök, diákkörök

A szaktárgyakra, illetve egyes képességekre épülő foglalkozások, melyek egy része tanári kezdeményezésre, illetve a diákok igénye alapján szerveződhet: énekkar, színjátszó kör, versmondó kör, sportkörök, tehetséggondozó foglalkozások, érdeklődési körök, szakkörök. A házi versenyekre (iskolai fordulókra) külön foglalkozáson nem készítjük fel a tanulókat, a városi, megyei, országos fordulókra továbbjutott tanítványainkat viszont támogatjuk, lehetőség szerint versenyre felkészítő foglalkozásokon.

Nem tanórai keretben zajló tehetséggondozó programok

Külföldi tapasztalatszerzés lehetősége

Törekszünk külföldi testvérvárosi kapcsolatok kialakítására, lehetőségeink szerint, szeretnénk bekapcsolódni a Határtalanul Programba. Ebben segítséget nyújthatnak számunkra a pályázatok.

A tanulmányi munkához kötődő programok szervezése

Alkalmanként egy-egy érdeklődési kör, csoport kérésére szervezünk tárlatlátogatásokat, rendkívüli ismeretszerző programokon való részvételt. (Például: Paksi Atomerőmű, Terror Háza, Magyar Néprajzi Múzeum stb.)

Könyvtár

Az iskola könyvtárát az intézmény minden tanulója /és dolgozója/ igénybe veheti.

Ünnepségek rendezése

Fontos nevelési terület - egyben a tehetséges, előadókésztséggel rendelkező diákok szereplésének színtere - az ünnepségek rendezése.

Iskolai ünnepélyek, hagyományörzés

A nemzeti ünnepek, megemlékezések hozzájárulnak a NAT-ban megfogalmazott célok, a nemzeti öntudat, a hazafias nevelés, az állampolgárságra, a demokráciára nevelés feladatainak megvalósításához, valamint támogatják a nemzetiségek kultúrájának, hagyományainak megismerését. A Tópartis 7-en szervezett előadások meghallgatásával tanulóink ismerete bővül.

Egyéb szabadidős tevékenységek

Minden csoportigényt támogatunk, ami a közösség fejlesztéséhez, a tanulók ismeretének bővítéséhez neveltségi szintjének emeléséhez hozzájárul.

A tehetséggondozás sajátos színtere: a művészeti tagozat

A művészeti tevékenységben az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség feltételezi a kritikus szemléletet és az értékelés képességének kialakítását. A hatékony, problémamegoldó, kreatív és felelősségteljes, társadalmi kihívásokhoz igazodó multikulturális tapasztalatokat feldolgozó magatartás tegye képessé őket arra, hogy kulturális szolgáltató tevékenységeket folytassanak a művészeti területek gyakorlati alkalmazásában. A Szakmai Programok helyi sajátossága szerint hangsúlyt fektetünk a valós műveken keresztül megismerhető kortárs szakmai környezetre, kiállítások, művészeti események, design programok, workshopok szakmai látogatásával és feldolgozásával.

A művészeti tagozat – eredeti pedagógiai funkciójának megfelelően – a tehetséggondozásra épül. A beiskolázáskor felmérjük az alapkészségeket hogy olyan tanulók kerüljenek be ebbe a képzési formába, akik a vizuális kifejezéshez, ábrázoláshoz szükséges készségekkel rendelkeznek. A tanulók készségeit, vizuális gondolkodását, művészeti „hallását” vizsgáljuk, értékeljük.

Az egyéni adottságok, a különböző munkatempó, kreativitás, megoldási sebesség, technikai felkészültség stb. mind-mind lehetőséget kapnak a rajzórakon és a szakmai órákon is. A művészeti képzésben az elemző feladatsorok, a kreatív gyakorlatok és témakiadások célja, hogy élményszerűvé tegyék a szakmai tantárgyakat. A csoportbontás módot ad az egyéni megismerésre, így az egyéni bánásmódra. Tudunk figyelni a kiemelkedő tehetségű tanulókra, de nem mondunk le a későbben érő, lassúbb tempóban fejlődő növendékekről sem. A művészeti oktatás tantárgyaiban elért teljesítményeken keresztül és az értékelés során a tanárok figyelembe veszik a tehetségkibontásra irányuló fejlesztésben, a megfelelő módszerek alkalmazásában a másokkal való együttműködés területén kialakított készségeket is.

A művészeti területen az országos versenyeken való részvétellel lehetővé tesszük kiemelkedő tanulóink számára a tágabb kontextusban a megmérettetést és a továbbfejlődést. Pályaválasztásukat segítjük a szakmai tárlatok, kiállítások látogatásával, múzeumpedagógiai foglalkozások szervezésével.

A művészeti diákok folyosókon elhelyezett, és a rendszeres iskolai kiállítási program részeként kiállított munkái reprezentálják a képzés eredményességét.

A tehetséggondozás másik feladata a továbbtanulásra történő felkészítés. Azok a tanulók, akik a művészi, képzőművészeti pályára készülnek választott területükhöz a legalkalmasabb felkészülési lehetőségeket kapják, hogy elhivatottsággal és felkészültséggel jelentkezzenek. Az egyéni felkészítés során figyelemmel kísérjük az adottságok, képességek és lehetőségek harmonikus összhangba hozatalát. Igyekezünk mindenkit arra a pályára orientálni, mely az adottságainak legjobban megfelel. Az iskolai képzési idő alatt minden tanulónak lehetősége van arra, hogy megismerje saját képességeit, esetleges hiányosságait és korlátait, és annak megfelelően válasszon.

A szakmai program szerinti ismeretszerzést, a kortárs művészeti és társadalmi környezet megismerését iskolán kívüli helyszíneken is segítjük múzeumok, kiállítások, workshopok, nyomdák, külső helyszíneken működő műhelyek, művészeti telepek látogatásával, foglalkozásokon való részvétellel:

- tanítási napokon a szakmai vagy rajz órák napján. Ezeket az eseményeket mind a három tanszakon a 9-13. évfolyamos szakgimnáziumi tanulóknak szervezzük a tanév során két-két alkalommal.

A szakmai program szerinti ismeretszerzést, a kortárs művészeti és társadalmi környezet megismerését iskolán kívüli helyszíneken is segítjük múzeumok, kiállítások, workshopok, nyomdák, külső helyszíneken működő műhelyek, művészeti telepek látogatásával, foglalkozásokon való részvétellel:

- tanítási napokon a szakmai vagy rajz órák napján. Ezeket az eseményeket mind a három tanszakon a 9-13. évfolyamos szakgimnáziumi tanulóknak szervezzük a tanév során két-két alkalommal.

A felsőoktatási intézmények felvételi alkalmassági vizsgáira készülve hathatós segítséget tudunk nyújtani a tanulóknak a munkák válogatásában vagy azok korrigálásában, segítünk összeállítani a felvételire szánt anyagot. Növendékeink munkáit később is figyelemmel kísérjük, hiszen jónéhányan közülük később kollégánk lesz a művészeti területen.

Versenyek, kulturális versenyek, bemutatók

A kulturális versenyek és bemutatók lehetőséget adnak Európa (az európai országok, nemzetek és kisebbségek) kulturális és nyelvi sokféleségének megismerésére és megőrzésére, valamint a közízlés fejlődésének és az esztétikum mindennapokban betöltött szerepének a megértése.

Tanulóink minden évben képviselik iskolánkat a Fehérvári Diáknapokon a meghirdetett kategóriákban.

Tanulmányi versenyek

A tehetséggondozás kiváló színterei a különböző tanulmányi versenyek vetélkedők. A kiemelkedő tehetségekkel egyénileg is szeretnénk foglalkozni.

A versenyek kiválasztásának szempontjai iskolánkban: a verseny jellege, a verseny témájának kapcsolódása a pedagógiai programhoz, várható eredményei a tehetséggondozásban, a tanulók részvételi szándéka, az érintett korosztály, a várható költség, a felkészítési igény, az eredmény erkölcsi és egyéb értékei, hozadéka, a verseny presztízse, az adott tantárgyakkal való illeszkedése, az iskolai hagyományokhoz történő kötődése, a korábbi évek szervezési tapasztalatai, PR - érték.

Egy tanév során nagyon sok versenyt hirdetnek meg. A tanév elején a munkaközösségek javaslatai alapján a munkatervben rögzítjük, hogy melyek azok a versenyek, amelyekben részt szeretnénk venni a tanév során. Ehhez szükséges az iskolai diákönkormányzat egyetértése. Benevezzük tanulóinkat országos, régiós, megyei versenyekre és feltétlenül részt veszünk a város iskolái által meghirdetett versenyeken. Az alábbiakban felsorolt versenyek közül több nevezési díjas, ezért a jelentkezést egyeztetés előzi meg.

Versenys, amelyekre tanulóinkat benevezzük:

- A Belügyminisztérium, valamint az Oktatási Hivatal által közösen meghirdetett Országos Középiskolai Tanulmányi Versenys

OKTV (magyar nyelv, magyar irodalom, történelem, angol nyelv, német nyelv, latin nyelv, francia nyelv, matematika, fizika, kémia, biológia, földrajz, digitális kultúra I-II, rajz és vizuális kultúra, művészettörténet, mozgókép kultúra és médiaismeret tantárgyakból)

„Szép Magyar Beszéd” verseny, „Édes anyanyelvünk” országos nyelvhasználati verseny

Országos szervezésű művészeti tanulmányi versenyek

Versenys a művészeti szakgimnáziumok részére: Országos Rajzverseny, Országos Mintázás Verseny, Országos Népművészeti Verseny, Országos Festészet Verseny.

- **országos, tantárgyi versenyek:**

Kazinczy-díj Alapítvány Péchy Blanka emlékére tanulmányi versenys, „Szép Magyar Beszéd” verseny a 7-8, valamint a 9-12. évfolyamosok számára, „Édes anyanyelvünk” országos nyelvhasználati verseny, Implom József Kárpát- medencei Helyesírási

Verseny. Simonyi Zsigmond Helyesírási Verseny, Disputa verseny, Szóval? Országos vitaverseny, Aegon irodalmi verseny, Olvasásverseny, Fedorka – SoseVOLT VersNap (Nemzeti Tehetségprogram), Szekszárd, Eötvös József Kárpát-medencei középiskolai szónokverseny, Győri Kreatív Szövegíró verseny, Bolyai anyanyelvi verseny, Balladamondó verseny – Nagykőrös; Irodalom Másképp verseny, Arany János irodalmi verseny, Diákírók és diákköltők Országos találkozója, Cultura Nostra Kárpát-medencei történelmi verseny, Honismereti vetélkedők, Kosáry Domokos történelemverseny, Savaria országos történelemverseny 9-10. évf.. Országos történelem verseny 7-8. évfolyamnak Nyugat-magyarországi Egyetem, Gloria Victis országos történelemverseny. Báthory István Nemzetközi Történelem Középiskolai Történelemverseny, Kristó Gyula Általános Iskolai Történelemverseny. Pénzsztár Országos Középiskolai Pénzügyi gazdasági verseny. ECONVENTIO országos középiskolai pénzügyi vetélkedő; További gazdasági témájú és az Európai Unióval kapcsolatos versenyek. "Itthon otthon vagy" országos földrajz verseny. Pénzügyi vetélkedők, Környezetvédelmi vetélkedők (Hanon; Zöld Gömb; Cetelem Zöldsuli stb.), Honismereti vetélkedők, Országos angol- és német nyelvi versenyek, Országos angol nyelvi verseny 7-8. évf, Barcsi Széchényi Ferenc Gimnázium és Kollégium országos online angol nyelvi verseny, Arany Dániel Matematikaverseny, Nemzetközi Kenguru Matematikaverseny, Apáczai Matematikaverseny a nyelvi előkészítő tanulóknak számára, Zrínyi Ilona Matematikaverseny, Varga Tamás Matematikaverseny, Bolyai matematika verseny, Kockakobak matematikaverseny, Matematika Határok Nélkül, Dürer matematikaverseny, Kecsekupa, Medve szabadtéri matematikaverseny, Náboj nemzetközi matematikaverseny, Eötvös matematika és fizika emléktárgy, Náboj nemzetközi fizikaverseny, Mikola Sándor Országos Tehetséggutató Fizikaverseny, Öveges József Kárpát-medencei fizikaverseny, Robotversenyek, e-Hód online nemzetközi verseny (informatikai és számítógép-készség verseny), Dusza Árpád programozói emléktárgy, Bejczy Antal Műszaki Innovációs Középiskolai és junior Verseny (LEGO robot), programozóversenyek, Irinyi János Kémiaaverseny, Hevesy György kémiaaverseny, Herman Ottó Kárpát-medencei Biológiaaverseny, Kitaibel Pál Környezetvédelmi Verseny, KTV - Kalandozás a Természettudományok Világába, "Itthon otthon vagy" országos földrajz verseny. Komplex ének-zenei verseny, Bod Péter Könyvtárhasználati verseny, Nemes Tihamér informatika verseny. Rajz-, fotó pályázatok, novella-, esszé-, versíró pályázatok, Design Párbaj, Országos Középiskolás Képzőművészeti Diáktárgy. Évfordulókhoz, emléktárgyokhoz, történelmi eseményekhez kapcsolódó versenyek. Internetes versenyek. Az Ifjú Tudósok tantárgyi versenyek.

▪ **vármegyei tantárgyi versenyek:**

Megyei Vörösmarty Mihály Szavaló Verseny(5), Vajda János Szavalóverseny - Vál, POK Alba Regia történelemverseny, Ránki György Dunántúli történelemverseny, Angol- és német nyelvi versenyek, POK vármegyei angol és német nyelvi verseny, Alba Battle Royal vitaverseny, Fejér vármegyei Matematikaverseny, Lánosz Kornél vármegyei fizikaverseny, POK vármegyei biológiaaverseny, Kodolányi természettudományos vetélkedő, Alba Regia informatika verseny, Megapixel informatika verseny, Integrált természettudományos versenyek, Csillagászati verseny,

Vármegyei természetvédelmi és környezetvédelmi vetélkedő. Radetzky Jenő biológia Emlékverseny, MATEGYE vármegyei matematikaverseny. Honvédség és társadalom Baráti kör versenye, a POK által szervezett versenyek.

▪ ***városi műveltségi versenyek és vetélkedők:***

Fehérvári Versünnap, Városismereti verseny, Költőnk és kora vetélkedő, Székesfehérvár Megyei Jogú Város által meghirdetett kulturális pályázatok, a Városi Képtár Deák Gyűjtemény intézményei művészettörténeti – és rajzversenyei, történelmi, helytörténeti és versmondó versenyek, Pákozdi Emlékverseny, a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár, a SZKKK, illetve a város intézményei által meghirdetett versenyek, pályázatok.

Szavaló- és Prózamondó Versenyek, szép kiejtési versenyek, Disputa versenyek, Műveltségi vetélkedők, illusztrációs- és rajzversenyek. rajz-, fotó pályázatok, novella-, esszé-, versíró pályázatok.

▪ ***a város általános- és középiskolái által meghirdetett tantárgyi és műveltségi versenyek:***

Vörösmarty Mihály Versmondó Verseny, Nemes-Nagy Ágnes szép kiejtési verseny, j vagy ly helyesírási verseny, egyéb szavaló, szép kiejtési és szövegértési, országismereti versenyek, a Deák Ferenc Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakképző Iskola által meghirdetett történelem verseny, Székesfehérvár és Fejér megye történetét feldolgozó versenyek, Sudoku verseny, Kossuth Vándorkupa, reál műveltségi vetélkedő, az iskolák diáknapjaihoz, évfordulóhoz kapcsolódó versenyek, egyéb tantárgyi versenyek

- Több tantárgyból iskolánk munkaközösségei is meghirdetnek egy - vagy több fordulós versenyeket, amelyekbe nem csak iskolánk, hanem a város és a vármegye iskoláinak tanulóit is bevonjuk. Hagyományos versenyek: a 8. osztályosok számára meghirdetett idegen nyelvi szépkiejtési verseny és a matematika tesztverseny, valamint a középiskolások számára meghirdetett angol és német nyelvű országismereti és szépkiejtési verseny. Szintén hagyományos verseny a pályaválasztás előtt álló 8. évfolyamosok számára meghirdetett online matematikaverseny. Egy városismereti verseny meghirdetését is tervezzük a 2025/26-os tanévtől.
- Amennyiben a tanév során olyan újabb tehetséggondozó versenyeztetésre nyílik lehetőség, amely a kiválasztás szempontjainak megfelel, és nem kíván sem felkészítést, sem anyagi hozzájárulást, megfelelő egyeztetés után lehetőséget biztosítunk tanulóinknak a részvételre.
- Egyre több a több fordulós levelező, internetes verseny, amely körültekintő kutató munkát igényel és népszerű a tanulók körében, ezért ezekre is lehetőséget biztosítunk.

- Tanulóink szívesen vesznek részt csapatversenyeken, amelyek az együttműködési képességeket fejlesztik.

Kulturális rendezvények látogatása

Folyamatosan tájékoztatjuk tanulóinkat a helyi-, megyei-, budapesti- és országos rendezvényekről, az igényeknek megfelelően színház- és tárlatlátogatásokat szervezünk. Felhívjuk a figyelmet vizuális és kortárművészeti eseményekre.

Sportversenyek és rendezvények

Az iskolai-, városi-, vármegyei-, területi-, országos sportversenyeken, a diákolimpiákon és szakszövetségi versenyeken lehetővé tesszük tanulóink részvételét.

Benevezzük tanulóinkat a csapatversenyekre: kosárlabda, röplabda, kézilabda, floorball és labdarugó tornákon. Részt veszünk a tollaslabda, az úszó versenyeken, futó és atlétika versenyeken.

A fentieken túl minden más sportág versenyekre lehetővé tesszük érdeklődő tanulóink részvételét, támogatjuk, segítjük nevezésüket.

A versenyek finanszírozása

A tanulmány-, művészeti-, sport-, és a kulturális versenyek finanszírozására szükség van a megyei, területi, országos döntőbe jutott tanulók utazási- versenykísérleti, esetenként a szállás és az étkezés költségeinek biztosítására.

A szülőket az iskolán kívül tartott rendezvényekről, a tanulók részvételének körülményeiről a program előtt 1 héttel írásban tájékoztatjuk.

1.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Intézményünk – törvényi köztelezettségének eleget téve, illetve a demokráciára nevelés részeként – kiemelt figyelmet fordít arra, hogy lehetőséget biztosítson a tanulók számára az iskolai döntéshozatali folyamatokba való bekapcsolódásra. Diákjaink szabadon véleményt nyilváníthatnak, tájékoztatást kaphatnak a személyüket és tanulmányaikat érintő kérdésekről, e körben javaslatot tehetnek, kérdést intézhetnek az iskola vezetőihez, pedagógusaihoz, az iskolaszékhez, illetve a diákönkormányzathoz. Tanulóink személyesen, vagy képviselő útján, utóbbi esetben mindenképp a diákönkormányzat szervezetén és tisztségviselőin keresztül tudnak részt venni az intézményi döntéshozatal folyamatában - számos esetben szerepvállalásuk nem csupán kívánatos, de nélkülözhetetlen.

A diákok **döntési jogkör** gyakorolnak - a nevelőtestület véleménye meghallgatásával - saját közösségi életük tervezésében, szervezésében, valamint tisztségviselőik megválasztásában, és jogosultak képviseltetni magukat a diákönkormányzatban. A tanulók, diákkörök a tanulók érdekeinek képviseletére

diákönkormányzatot hozhatnak létre. A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni: az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt, a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt, az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor, a házirend elfogadása előtt.

A tanulók képviselőjét az intézményi döntéshozatali folyamatban elsősorban az Iskolai Diákbizottság titkára, illetve titkárhelyettese látja el; munkájukat, illetve felkészülésüket segíti a diákbizottság patronáló tanára is, utóbbi személy felkéréséről a tanulók döntenek a diákönkormányzat közgyűlésén. A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt saját működéséről, a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról, hatáskörei gyakorlásáról, egy tanítás nélküli munkanap programjáról, az iskolai diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről. Az említettek közül kiemelt fontosságú területként kezeljük a diákönkormányzat éves programjának kialakítását, hiszen a diákság számos, tanórán kívüli tevékenységgel gazdagítja intézményünk eseménynaptárát. Ennek keretében, például a diákönkormányzat számára biztosított Tópartis Nap, illetve Tópartis 7 szervezésén keresztül nem csupán résztvevői, de kezdeményezői is lehetnek tanulóink az iskolában zajló döntéshozatalnak, éppúgy, mint egyéb tanórán kívüli tevékenységek tartalmának, formájának, rendjének és időbeosztásának meghatározásakor. A tanulók részt vállalhatnak az intézményi iskolaújság, illetve iskolarádió feladatainak meghatározásában, az egyes lapszámok, illetve adások tartalmának az összeállításában.

A tanulók képviselőjét látják el az osztálytitkárok is, illetve azok helyettesei, akik rendszeresen vesznek részt a közösségeiket érintő kezdeményezések, illetve programok megbeszélésein, egyeztetésein, illetve kölcsönösen tájékoztatják tanuló társaikat és a tantestületet az egyes feladatokkal, kezdeményezésekkel kapcsolatosan megfogalmazódó véleményekről, gondolatokról. Az IDB titkára, illetve titkárhelyettese, illetve egy-egy képviselője meghívottként részt vesz azokon az értekezleteken, ahol a tanulókat közvetlenül érintő kérdéseket tárgyalja a tantestület. Így a tanulók képviselőjében az intézményi döntéshozatal számos fórumán, a tanulói érdekeket, illetve törekvéseket, de véleményükkel jelen vannak a diákokat érintő fegyelmi döntések, fegyelmező intézkedések meghozatalánál is. Az IDB titkára a diákbizottságot a felvetett kérdésekről tájékoztatja.

Diákjainknak lehetőségük van dönteni iskolai diákönkormányzatuk szervezeti és működési szabályzatáról, annak éves program- és munkatervéről éppúgy, mint a tanév során esedékes diákközgyűlések összehívásáról, illetve azok napirendjéről.

Tanulóink az Iskolai Diákbizottságon, illetve osztályközösségeik említett képviselőin, tisztségviselőin keresztül gyakorolják **véleménynyilvánítási jogukat** az intézményi dokumentumok, például az iskolai Szervezeti és működési szabályzat vagy a Házirend elfogadásakor

Az iskolai diákönkormányzat véleményét ki kell kérni a tanulók nagyobb közösségét – egy osztályt vagy az iskola legalább 30 fős közösségét – érintő kérdések meghozatalánál is, valamint a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához; a tanév helyi rendjének kialakításakor, a tanulói

pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez, az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához, a tanórán kívüli tevékenység formáinak meghatározásához, a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához egyaránt.

1.8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az iskola közösségeinek kapcsolata

Az alkalmazottak fórumai

Tanévzáró rendezvény, alkalmazotti értekezlet, karácsonyi ünnepség, nőnap megemlékezés, a Közalkalmazotti Tanács által összehívott fórumok, feljegyzései, beszámolóí, észrevételei.

Az adminisztratív és technikai dolgozók fórumai

Munkaértekezletek, röpgyűlések.

A tantestület fórumai

Tájékoztató (értékelő, feladatosztó) tantestületi értekezletek heti rendszerességgel, szükség szerinti röpgyűlések tartása. Tanévnyitó értekezlet, félév- és tanévzáró értékelő értekezletek.

Kibővített iskolavetőségi megbeszélés

Fontos döntések meghozatalát megelőzően összehívott megbeszélések.

Szakmai munkaközösségek fórumai

A munkaközösségek értekezletei, beszámolóí, feljegyzései, beadványai a tantestületnek.

A diákok fórumai

Diákközgyűlés, osztályfőnöki óra, IDB ülések, fórumok, iskolarádiós megbeszélések. A diákújságírók gyűlései.

A szülők fórumai

Szülői értekezletek, fogadóórák, a szülői szervezet megbeszélései és kisebb szülői csoportok megbeszélései.

Az információáramlás, az információs rendszerek

Az iskola színvonalas és eredményes működéséhez elengedhetetlen feltétel az igényes egyéni munka mellett a jól, összehangoltan működő nevelőtestület. Így munkánk fontos részét alkotják az eszmecserék, megbeszélések, viták, tapasztalatcserék, gyűlések és értekezletek. Emellett a tanulókkal való közös munkálkodás is megkívánja az állandó információcserét. A közös feladatok

szükségessé teszik az intézmény valamennyi dolgozójának kapcsolattartását is. Ezek együttese adja az iskola információs rendszerét.

A tantestület tájékoztatását szolgálják:

A nevelőtestületi értekezletek

Lehetőséget teremtenek nagyobb horderejű nevelési, oktatási témák ismertetésére, feldolgozására, értékelésére, új utak, módszerek keresésére, egyes munkaközösségek munkájának kölcsönös megismerésére. A feladatkijelölő megbeszéléseket hétfőn a 3. óra után tartjuk.

Az iskolavezetés ülései

A heti-, napi teendők megbeszélésére és a havi programok összeállítására szolgáló heti rendszerességgel tartott megbeszélések.

Résztvevői: főigazgató, főigazgatóhelyettesek, a művészeti tagozatvezető, illetve az aktuális témák szerint meghívottak, az egyes területek képviselői.

Kibővített iskolavezetés megbeszélései

Az iskola egészét érintő kérdésekben döntés-előkészítő szerepű. Résztvevői: főigazgató, főigazgatóhelyettesek, művészeti tagozatvezető, a szakmai munkaközösségek vezetői, a Közalkalmazotti Tanács és a szakszervezet vezetője, az IDB munkáját segítő tanár.

A havi program

Az éves munkaterv időarányos lebontása, kiegészítve az aktuális iskolai-, városi-, megyei-, esetleg országos rendezvényekkel, versenyekkel. Az információk közlésén túl feladatkijelölést is tartalmaz, az érintettek számára írásbeli utasítást is jelent. A program összeállításakor javaslatot tehetnek az főigazgatói tanács tagjain kívül a tanárok, illetve a diákönkormányzat.

Kapcsolattartás elektronikus úton

Az iskolavezetés elektronikus úton tájékoztatja a tantestületet az iskolai hírekről, illetve elektronikusán küld el anyagokat a tanárok számára. Lehetőség van az összes tanár, vagy egy-egy csoport az informálására is. A kapcsolat kölcsönös: a tanárok egymást és az iskolavezetést is tájékoztathatják különböző kérdésekről.

Tanári röpgyűlések

Előre nem tervezhető, gyors, sürgős tájékoztatást, döntést, intézkedést, információcserét vagy feladat-meghatározást igénylő ügyekben hívjuk össze. Így időpontja és rendszeressége is változó.

Munkaközösségi megbeszélések

A szakmai munkaközösségek éves munkatervében meghatározott megbeszélések.

Szakosított hirdetőtáblák

Speciális témáról tájékoztatnak (az iskola működése, versenyek, kulturális rendezvények, gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok, hirdetések) az iskola folyosóin és a nagytanáriban. Fontos szerepet játszanak a pontos és széleskörű információátadásban. Külön szakosított hirdetőtáblák szolgálgják a tanári szobában a tanárok tájékoztatását (versenyek, versenyügyelet, tanári-, tanulói ügyelet, aktuális információk, a közalkalmazotti tanács-, a szakszervezet- és a minőségirányítási kör hirdetőtáblája.)

Képűjság

Az aulában elhelyezett képűjság segítségével adjuk át a napi információkat az iskolaközűjség számára.

Iskolarádió

Az iskola napi munkáját segítű, az iskola egészét vagy jelentűs hányadát érintű információk közűlésére, a nevelési feladatokat szolgálgó műsorok, megeműlékezések közűvetűtésére szolgálg.

Diákűjság

Elsűsorban a diákok információcseréjét szolgálgja, de információforrás és tehetséggondozási lehetőség is.

A szűlűk tájékoztatását szolgálgják

A szűlűket az iskola hagyományos rendezvényein (tanévnűyitű és - zárű ünnepűly, a szűlűi értekezletek, fogadóórák) és a szűlűk részűvételével rendezett fórumokon tájékoztatjuk az iskolát és őket leginkább foglalkoztatű/érintű kérdésekrűl.

Ennek formái:

Iskolarádió

A szűlűi értekezletek alkalmával a szűlűk tájékoztatását szolgálgja, lehetővé teszi felhűvások közzétételét is.

Felvételi tájékoztató fűzet

Ekkor találkozik elűszűr a szűlű intézményűnk képzési profiljával. Célűnk a lehető legszűlesebb körű információnyűjtás az érintett korosztály és szűleik körében.

Nűyűt napok

A pályaválasztást elűsegűtű, az iskolai élet egészét reprezentálű előadások és konzultációk.

Fogadóórák

Évente három alkalommal a szűlűi értekezleteket követűen iskolai fogadóórát tartűnk. De a tanév során elűzetes egyeztetés alapján a kért időpontban is fogadjuk az érdeklűdű szűlűket.

Szülői értekezletek

Évente három alkalommal rendezünk valamennyi osztályban. Rendkívüli program vagy probléma esetén összehívjuk az érintett osztály vagy közösség szülőit.

Szülői szervezet értekezletei

Az osztály szülői értekezletek alkalmával a felmerült problémák megvitatására, megoldáskeresésre hívjuk össze.

Az iskola évfolyamszintű szülői szervezetének megbeszélései

Az éves munkatervben meghatározottak szerint.

Szülői fórumok

Igény szerint szervezzük meg.

Szülők számára szervezett rendezvények

A Szülők Akadémiája, a Szülők-nevelők bálja, az osztályok által szervezett családi napok és az egyéb programok lehetőséget nyújtanak a találkozásra, a kommunikációra a tanárok és a szülők között.

Elektronikus úton

Az osztályfőnökök a KRÉTA elektronikus rendszeren kívül levelező listák segítségével továbbítják az iskolavezetés üzeneteit, illetve meghívását az iskolai rendezvényekre. Tájékoztatják a szülőket – csoportosan vagy egyénileg - az osztállyal vagy egyes tanulókkal kapcsolatos eseményekről. A kapcsolat kölcsönös: a szülő is felkeresheti az osztályfőnököt, az iskolavezetést e -mailen keresztül.

A diákok tájékoztatását szolgálja:

Diákközséggyűlés

Minden év májusában tartjuk meg küldöttgyűlés formájában. Az osztályok két képviselőt delegálnak.

A diákönkormányzati gyűlések

Az éves munkaterv és az aktuális feladatok alapján.

Az IDB vezetőinek megbeszélései

Az éves munkatervi feladatok megvalósítása során felmerült igény szerint.

Képűjság

Az aulában elhelyezett képűjság segítségével adjuk át a napi információkat tanulóinknak.

Kapcsolattartás elektronikus úton

Az osztályfőnökök, adott esetben a szaktanárok levelező listák, illetve a KRÉTA elektronikus napló segítségével továbbítják az információkat a tanulóknak, illetve

segédanyagot küldenek a tanulóknak a tananyag feldolgozásának megkönnyítésére. A versenyekre történő felkészítéshez is segítséget nyújt ez a lehetőség.

Iskolarádió

Közérdekű információk, felhívások, szervezéssel kapcsolatos tudnivalók, elért eredmények közlésére ad lehetőséget. Emellett zenei- és kulturális igények alapján a tanulók által összeállított zenei- és kulturális műsorok, IDB információk közlését is végzi.

Kapcsolat intézményekkel

A város általános iskoláival, középfokú intézményeivel és felsőfokú képzést folytató iskoláival kapcsolatunk eredményes. A tehetséggondozás, az esélyegyenlőség, a fenntarthatóság, a pályaorientáció elősegítése céljából támogatjuk a civil szervezetekkel, a szakszolgálattal, a felsőfokú oktatási intézményekkel, a városi- és a régió intézményeivel történő együttműködést.

A szülő, tanuló és az iskola kapcsolata

Az iskola - mint oktató-nevelő intézmény - eredményes működéséhez nemcsak a tanulók érdeklődésének, hanem a szülők érdekeinek figyelembe vétele is szükséges. A szülői ház és a pedagógusközösség aktív, koordinált együttműködése nélkül lehetetlen az iskolai nevelés és a tanulók személyiségfejlesztésének eredményes megvalósítása. Az együttműködés alapja: a tanulók iránt érzett közös felelősség. Egymás kölcsönös támogatása és a koordinált pedagógiai tevékenység révén lehet megfelelő eredményt elérni. A kedvezően fejlődő személyiség kialakulásának feltétele a kölcsönös bizalom és a tájékoztatás.

Az együttműködés formái az iskola részéről

Rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről és magatartásáról írásban és szóban. Formái: a KRÉTA elektronikus napló rendszeres ellenőrzése, írásbeli jelzés a tanuló gyenge tanulmányi eredményéről, igazolatlan mulasztásáról, a túlzottan magas igazolt mulasztási órák számáról és a mulasztás következményeiről. A tanuló egyéni vagy családi problémája, veszélyeztetése esetén a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokra felkért pedagógus tájékoztatása, egyéb intézkedés kezdeményezése.

A szülők tájékoztatása az órán kívüli nevelési lehetőségekről.

Változatos tárgyú szakkörök, tanfolyamok, sportköri foglalkozások indítása, ahol nemcsak a tanuló tudása, hanem személyisége is fejlődik.

Előre tervezett és rendkívüli szülői értekezletek, fogadóórák, pályaválasztási tanácsadás, nyílt napok szervezése, fórumok, értekezletek, tanácskozások, iskolagyűlések; előadások szervezése (pszichológus, egészségügyi szakember, rendőrség stb. meghívásával). A szülők meghívása az iskola és az IDB rendezvényeire.

Az együttműködés formái a tanulók részéről

A tanuló kötelességeinek a köznevelési törvénynek és az iskola házirendjének megfelelő teljesítése.

A tanuló éljen a köznevelési törvényben és az iskola házirendjében biztosított jogaival.

A tanuló hozzájárulása javaslataival, ötleteivel az iskola életének gazdagításához.

Őszinte véleménynyilvánítás a tanulókat érintő kérdésekben.

Aktív részvétel a tanulók által választott foglalkozásokon. Aktív részvétel az IDB rendezvényein.

Az együttműködés formái a szülők részéről a szülők tájékoztatói igényének megfelelően

Aktív részvétel: az iskolai rendezvényeken, a szülői szervezet munkájában. Ötletadás, az igények és problémák őszinte feltárása az iskola oktató-nevelő munkájával kapcsolatban. Őszinte véleménynyilvánítás az iskola által felvetett kérdésekben.

Együttműködő magatartás a nevelési problémák leküzdésében, a tanulók felzárkóztatásának segítésében és a tehetséggondozásban.

Érdeklődő, segítő hozzáállás.

Esetleges szponzori segítségnyújtás.

A szülői ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei

Közös rendezvények szervezés a szülők és a pedagógusok részvételével.

Szülők Akadémiája és Szülők-nevelők bálja megrendezése.

A meglévő hagyományok bővítése.

Rendkívüli, kötetlen formában rendezett szülői értekezletek.

A szabadidős programokon való részvétel.

A szülők tájékoztatásának további javítása.

A szülők bevonása a tanulók szabadidős programjainak szervezésébe.

A kollégium és az iskola kapcsolata

Leánytanulóink a Nemes Nagy Ágnes Középiskolai Kollégiumban, fiú diákjaink a József Attila Középiskolai Kollégiumban nyernek elhelyezést.

Az főigazgatók kölcsönösen tájékoztatják egymást intézményeik rendezvényeiről. Az osztályfőnök és a kollégiumi nevelő kapcsolatot tart egymással, az osztály/csoport rendezvényeiről egymást értesítik, azokra egymást meghívják.

1.9. A vizsgák szabályai

A felvételi vizsgák szabályai

A felvételi vizsgák szabályait az 1.10. fejezet tartalmazza.

Általános szabályok

- Az érettségi és szakmai vizsgát vizsgaszabályzat szabályozza.
- Helyi tantervünk és képzési programunk határozza meg azokat a tantárgyakat, amelyeket a tanulóknak tanulniuk kell, illetve választaniuk lehet.

- Az osztályozóvizsgákat, beszámolókat egyéni elbírálás és engedélyezés alapján szervezzük.
- Az osztályozó- és különbözeti vizsgák megszervezésekor a helyi tanterv követelményei a mérvadók.
- Javítóvizsga: ha a tanuló a tanév végén valamely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, akkor az adott tantárgyból javítóvizsgát tehet. Javítóvizsga letételével folytathatók a tanulmányok akkor is, ha a tanuló osztályozóvizsgáról, különbözeti vizsgáról igazoltan távol maradt, vagy azt nem fejezte be, illetve az előírt időpontig nem teljesítette. Szakmai gyakorlatból javítóvizsgára nem adunk lehetőséget.
- Az osztályozóvizsgáknak az osztályozó konferencia időpontjáig, illetve előrehozott érettségi esetén a kijelölt időpontban, a javító vizsgáknak a tanév első napjáig le kell zárulniuk.

A tanulmányok alatti vizsgák

A tanulmányok alatti vizsgák célja

Azon tanuló osztályzatainak megállapítása,

- akinek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni, ezért a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít (pl. egyéni munkarend szerint tanul, mulasztás miatt nem osztályozható stb.),
- aki a pedagógiai programban meghatározotknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni, ezért osztályozóvizsgára jelentkezik,
- aki számára az főigazgató különbözeti vizsgát ír elő,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.
- aki engedéllyel hosszabb ideig távol van.

Szakmai gyakorlati tantárgyakból (szakmai gyakorlat és művészeti rajz) egyik vizsga lehetőségét sem engedélyezzük. Lásd Szakképzési törvény 39. §

Indoklás:

Lásd Szakképzési törvény 39. §

1. A gyakorlati képzés foglalkozásain való részvétel kötelező.

Ha a tanulónak a szorgalmi időszakban teljesítendő gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, a tanuló tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.

2. Ha a tanuló szorgalmi időszakon kívüli összefüggő szakmai gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása meghaladja az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, a tanuló az évfolyam követelményeit nem teljesítette (magasabb évfolyamra nem léphet).

3. Az igazolatlan mulasztás nem haladhatja meg az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) öt százalékát. Az igazolatlan mulasztást a tanuló pótolni köteles.

4. Ha a tanuló mulasztása a 2. pontban meghatározott mértéket eléri, de igazolatlan mulasztása nincs és szorgalma, elért teljesítménye alapján a mulasztását a következő tanév megkezdéséig pótolja, és az előírt gyakorlati követelményeket teljesíteni tudja, mentesíthető az évfolyam megismétlésének kötelezettsége alól. Az évfolyam megismétlése alóli mentesítés kérdésében a szakképző iskola nevelőtestülete a szakképző iskola pedagógiai programja részét képező szakmai programban meghatározottak szerint dönt.

5. Ha a tanuló igazolt és igazolatlan mulasztása az összefüggő szakmai gyakorlatról meghaladja az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, de

a) igazolatlan mulasztása nincs, vagy

b) az igazolatlan mulasztása nem haladja meg az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) öt százalékát és az igazolatlan mulasztását pótolta, és a következő tanév megkezdéséig pótolja az előírt gyakorlati követelményeket, a tanuló magasabb évfolyamra léphet, amennyiben a gyakorlati képzés szervezője ezt igazolja.

6. A művészeti szakképzésben az összefüggő szakmai gyakorlat pótlása a képzési sajátosságok figyelembevételével táborok, versenyek, kiállítások, művésztelepek formájában is teljesíthető. Az évfolyam megismétlése alóli mentesítés esetén a pótlás teljesítését a szakmai gyakorlatot vezető szaktanár értékeli, majd az ő véleménye alapján a magasabb évfolyamra lépés engedélyezéséről a szakképző iskola nevelőtestülete dönt.

I. A tanulmányok alatti vizsgák fajtái és vizsgarészei

1. Osztályozóvizsga

Osztályozóvizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és év végi jegyek lezárását megelőzően, ha

- hiányzásának mértéke meghaladja a 250 órát, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30 %-át, és emiatt nem osztályozható,
- felmentést kapott - kérelmére - a kötelező tanórai foglalkozások látogatása alól sajátos helyzete miatt,
- engedélyt kapott arra, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget, például, ha előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni olyan tantárgyból, amelynek a tanítása az iskola helyi tanterve szerint csak magasabb évfolyamon fejeződik be. Idegen nyelvekből intézményünkben emelt szintű oktatás folyik, ezért tanulóinktól elvárt az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek teljesítése az osztály jellegét meghatározó emelt szintű idegen nyelvből. Kivétel ez alól a szakgimnáziumi képzésünk. Az első idegen nyelvekből csak felsőfokú

nyelvvizsga-bizonyítvánnyal, a második idegen nyelvből és a szakgimnáziumi tanulók által tanult idegen nyelvből pedig csak a középfokú nyelvvizsga-bizonyítvánnyal rendelkező tanulóinkat támogatjuk abban, hogy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyenek eleget a tanulmányi követelményeknek. és tegyenek előre hozott érettségi vizsgát.

- a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

2. Beszámoltató vizsga

- 1-2 hónapos tananyagból, engedélyezett, igazolt hiányzás esetén az főigazgató előzetes engedélye szerint egyéni elbírálás alapján.

3. Javítóvizsga

- Ha a tanuló tanév végén legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot kap, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet.
- Ha osztályozóvizsgáról, különbözeti vizsgáról a tanuló neki felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül távozik, javítóvizsgát tehet.

4. Különbözeti vizsga:

Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az iskola főigazgatója a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az iskola a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek. A különbözeti vizsga tantárgyait, tartalmát, időpontját az főigazgató határozza meg, a határozatot írásban megküldi a tanulónak és szüleinek. A határozatról tájékoztatja az érintett szaktanárokat.

5. Pótló vizsga:

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/javító/különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából vagy a nem teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az főigazgató jelöli ki.

A vizsgázó pótló vizsgát tehet az főigazgató által meghatározott vizsganapon, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az főigazgató engedélyezheti, hogy a

vizsgázó a pótló vizsgát az adott vizsganapon tegye le, ha ennek a feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

A tanulmányok alatti vizsgák részei:

A tanulmányok alatti vizsgák írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsgarészeket tartalmazhatnak. Az írásbeli vizsgarész a tantárgyak helyi tantervre épülő vizsgakövetelmények alapján helyben elkészített vizsgadolgozat - feladatlap - megoldásából, a szóbeli vizsgarész a tantárgyak helyi tantervre épülő vizsgakövetelmények alapján helyben elkészített tételek kifejtéséből vagy kifejtendő feladatok megoldásából áll. A gyakorlati vizsgarész gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásából áll.

A vizsgarészek a munkaközösségek által meghatározott módon, tantárgyanként és képzéstípusonként:

A vizsgarészek részletezése

VIZSGATÁRGYAK

A VIZSGA RÉSZEI

Irodalom	írásbeli + szóbeli vizsga
Magyar nyelv	írásbeli + szóbeli vizsga
Történelem	írásbeli + szóbeli vizsga
Állampolgári ismeretek	írásbeli + szóbeli vizsga
Idegen nyelv	írásbeli + szóbeli vizsga
Matematika	írásbeli + indokolt esetben szóbeli
Fizika	írásbeli + szóbeli vizsga
Földrajz	írásbeli + szóbeli vizsga
Biológia	írásbeli + szóbeli vizsga
Kémia	írásbeli + szóbeli vizsga
Ének-zene	írásbeli + szóbeli vizsga
Etika/Hit és erkölcsstan	írásbeli + szóbeli vizsga
Művészetek	írásbeli + szóbeli vizsga

Digitális kultúra	gyakorlati + szóbeli vizsga
technika és tervezés	gyakorlati + szóbeli vizsga
Testnevelés	gyakorlati + indokolt esetben szóbeli vizsga
Vizuális kultúra	írásbeli + szóbeli vizsga
Szakmai elmélet	írásbeli + szóbeli vizsga
Művészettörténet	írásbeli + szóbeli vizsga

II. A tanulmányok alatti vizsgák időpontja, a jelentkezés módja

A vizsgák időpontjait az iskola éves munkaterve tartalmazza, ettől eltérő időpontot - írásos kérelemre - az főigazgató engedélyezhet.

Az osztályozóvizsgák időpontja:

- az első félév zárása előtti utolsó három tanítási hét, □
a tanítási év zárása előtti utolsó három tanítási hét.

A javítóvizsgák időpontja:

- augusztus utolsó két hete.

A különbözeti vizsgák időpontja:

- az első félév zárása előtti utolsó három tanítási hét,
- augusztus utolsó két hete
- egyéni megítélés alapján az főigazgató határozata szerint.

A vizsgákra jelentkezés módja:

- Ha a vizsgát a tanuló és / törvényes képviselő kéri, a vizsgákra írásban kell jelentkezni, legkésőbb a vizsgát megelőző 30. napig.

Az főigazgató vagy a nevelőtestület által előírt különbözeti, osztályozó/javítóvizsgákra nem kell jelentkezést benyújtani.

III. A vizsga tartalma

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az iskola pedagógiai programjában rögzített követelményrendszerével. Az osztályozó- és a javítóvizsgán az adott tanév helyi tantervében előírt tananyag kérhető számon. Ez az iskola helyi tantervében megtalálható. Az egyes tantárgyakból a vizsga összetevőinek - a témaköröknek - súlyozását az érintett munkaközösségek határozzák meg.

IV. A sajátos nevelési igényű tanulókra, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázókra vonatkozó külön szabályok

A tanulmányok alatti vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgát, szakértői vélemény alapján kapott. A mentességről, kedvezményekről az főigazgató határozatot hoz, melyről a tanulót/szülőt és a vizsgabizottságot értesíti.

A vizsgázó kérésére, a szakértői javaslat figyelembevételével az főigazgató engedélyezheti:

- az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló idő legfeljebb harminc perccel történő meghosszabbítását,
- szóbeli vizsgán a harminc perc gondolkodási idő legfeljebb tíz perccel való megnövelését,
- az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközök használatát,
- írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsga, vagy a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsga letételét.

Ha a vizsgázónak a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 68. § (4) bekezdése alapján engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia és kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Ha a vizsgázó a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tesz, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.

V. Független vizsgabizottság előtti vizsga

A tanulmányok alatti vizsgát az iskolában, illetve rendeletben meghatározottak szerint független vizsgabizottság előtt is lehet tenni.

A tanulónak joga van ahhoz, hogy tudásáról független vizsgabizottság előtt adjon számot, tehát kérheti, hogy félévi és év végi osztályzatát az iskolán kívül a független vizsgabizottság állapítsa meg.

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a kormányhivatal szervezi. A kormányhivatal a szakmai elméleti és szakmai gyakorlati vizsgatantárgyak esetén az érintett Szakgimnáziumi ágazat vagy szakképesítés - szakképzési törvényben meghatározott - országos szakképzési névjegyzéken szereplő szakértőjét kéri fel a vizsgabizottság tagjának.

A kérelmezés eljárásrendje:

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a Fejér Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály, Hatósági és Oktatási Osztálya, (továbbiakban: Kormányhivatal) szakmai-elméleti és szakmai-gyakorlati vizsgatantárgyak esetén pedig a szakképesítésért felelős miniszter által kijelölt intézmény szervezi.

A tanuló - kiskorú tanuló szülője aláírásával -

- a félévi, illetve év végi osztályzat megállapítására a félév, illetve a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig,
- ha mulasztás miatt nem osztályozható - és részére a nevelőtestület engedélyezte az osztályozóvizsgát - az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról.

A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola főigazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, illetve a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.

A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülő aláírásával - a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehessen. Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a Kormányhivatalnak.

Az főigazgató a kérelemről tájékoztatja a Kormányhivatalt, amely írásban értesíti a tanulót vagy a szülőt és a tanuló iskolájának főigazgatóját a vizsga helyéről és idejéről.

A tanuló a tantárgy(ak) jellegétől függően - a tantervi előírások alapján - tesz csak írásbeli, írásbeli és szóbeli, illetve gyakorlati vizsgát. A vizsga részeit az iskola nevelőtestülete határozza meg. A vizsga végén a bizottság értékeli a tanuló teljesítményét és megállapítja a végleges osztályzato(ka)t.

A független vizsgabizottságnak nem lehet tagja az a pedagógus, akinek a vizsgázó a hozzátartozója, illetve aki abban az iskolában tanít, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.

Ha a tanuló független vizsgabizottság előtt vagy vendégtanulóként ad számot tudásáról, a vizsgabizottság, illetőleg a vizsgáztató iskola törzslapi bejegyzés céljából értesíti azt az iskolát, amelyikkel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló magasabb évfolyamra lépéséről - figyelembe véve a független vizsgabizottság által adott, illetve

a vendégtanulóként szerzett osztályzatot - az iskola dönt, amellyel az érintett tanuló tanulói jogviszonyban áll.

VI. A tanulmányok alatti vizsgák szervezésének, lebonyolításának általános szabályai

Az főigazgató feladatai

- A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola főigazgatója készíti elő.
- A főigazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért.
- Az főigazgató e feladata ellátása során:
  - a) dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,
  - b) írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
  - c) ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
  - d) minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.

Feladatai az előkészítés során:

- a jelentkezések összegyűjtése,
- döntés a jelentkezésekről és mentesítésekről, a döntés határozatba foglalása, Az főigazgatói engedély megadásával egyidejűleg tájékoztatja a tanulókat arról, hogy a vizsga témaköreiről hol tájékozódhatnak.
- a vizsgarend kialakítása, helyszínek, időpontok kijelölése, bizottságok megbízása,
- a vizsgafeladatok, vizsgatételek elkészíttetése a követelmények alapján,
- a vizsga körülményeinek, feltételeinek biztosítása a zavartalan lebonyolítás érdekében.

A vizsgabizottság

A tanulmányok alatti vizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. Ha a vizsgát az iskola szervezi, a vizsgabizottság az iskola pedagógusaiból áll, elnökét és tagjait - kérdező tanár, ellenőrző tanár - az főigazgató bízza meg. A független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízza meg.

Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására. A kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat taníthatja.

A vizsgabizottság elnökének feladatai

- Felel a vizsga szakszerű és törvényes megtartásáért, a vizsgabizottság törvényes működéséért.
- Meggyőződik arról, hogy a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, illetőleg teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását.
- Vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit.
- Átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait:
- A vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.
- A gyakorlati vizsgarészt akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek meglétéről.
- Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.

Az elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja.

A vizsgabizottság tagjainak feladatai

A kérdező tanár csak a vizsga tárgya szerinti tantárgynak megfelelő szakos tanári végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógus lehet.

Feladatai a vizsga előkészítése során:

- A szaktanár tájékoztatja a vizsgázót a vizsga tantárgyi követelményeiről, amelyek az iskola honlapján megtalálhatóak.
- Elkészíti az írásbeli, a gyakorlati feladatsort és a javítási-értékelési útmutatót, a szóbeli tételsort és annak értékelőlapját. A feladatsort és a tételsort titkosan kell kezelni.
- A vizsgázók írásbeli dolgozatait a vizsgát követően, a szóbeli vizsga előtt kijavítja és értékeli vizsgakérdésekre adott megoldásokat.
- A szóbeli tételsor egy félévi tananyag esetén minimálisan 5 tételből áll. Gondoskodik az egyes tantárgyak vizsgáihoz szükséges segédeszközökről.

A vizsgán:

- Szükség esetén kérdésekkel segíti a vizsgázót a tétel kifejtésében.
- Közreműködik a szóbeli vizsga rendjének megtartásában.

Az ellenőrző tanárt az főigazgató jelöli ki a munkaközösség tagjai közül. Kontrolláló szerepet tölt be a vizsga során. Közreműködik az írásbeli dolgozat pontszámának véglegesítésében, a szóbeli tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak szükség szerint kérdéseket tehet fel, javaslatot tesz a vizsgázó teljesítményének értékelésére.

A vizsgarészek lebonyolítása

A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb délután tizenhét óráig - művészeti szakgimnáziumban este húsz óráig - tarthat.

Az írásbeli vizsga szabályai

- Az írásbeli vizsgán a vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató pedagógus úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák, és ne segíthessék.
- A vizsga kezdetekor a vizsgabizottság elnöke a vizsgáztató pedagógus jelenlétében megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli tételeket.
- A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez segítség nem adható.
- Az írásbeli vizsgán kizárólag a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon (a továbbiakban együtt: feladatlap) lehet dolgozni.
- A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni.
- A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, amelyet ebben az esetben a vizsgaszervező intézménynek kell biztosítani.
- Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik, azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik.
- A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.
- A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként hatvan perc.
- Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.
- A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az főigazgató engedélye alapján
  - a) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
  - b) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
  - c) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet,

d) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le.

(5) Ha a vizsgázó a (4) bekezdés d) pontja alapján a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.

- Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani. A pótló vizsga - szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával - harmadik vizsgaként is megszervezhető.
- Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát.

A szóbeli vizsga szabályai

Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga.

- A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.
- A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdí a vizsgát, amelybe beosztották.
- A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és - amennyiben szükséges - kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt.
- Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.
- Minden vizsgázónak az idegen nyelv kivételével tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően.
- A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania.
- Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.
- A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik.
- A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.
- A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni, vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát ejt, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.
- A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy a tétel kifejtése során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát ejtett.

- A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésre álló idő eltelt.
- Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani. A póttételből való felkészülési idő minimálisan 30 perc, a felelet ideje 15 perc.
- Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.
- A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, az főigazgató engedélye alapján:
  - a) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,
  - b) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le,
  - c) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.
  - d) Ha a vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen vagy a szóbeli vizsgát írásban tegye le, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia, és az engedélynek megfelelő tételeket kell kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

3. A gyakorlati vizsgarész

- A gyakorlati vizsgarész szabályait akkor kell alkalmazni, ha a tantárgy helyi tantervben meghatározott követelményei eltérő rendelkezést nem állapítanak meg.
- A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.
- Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a gyakorlati vizsgára, amennyiben a vizsgafeladat megoldását valamilyen rögzített módon, a vizsga befejezését követően a vizsgáztató tanár által javítható formában kell elkészíteni (pl. rajz, műszaki rajz, festmény, számítástechnikai program).
- A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll rendelkezésre. Ebbe az időbe a vizsgafeladatok

ismertetésének ideje nem számít bele. A gyakorlati vizsgarész végrehajtásához rendelkezésre álló idő feladatok szerinti megosztása tekintetében a vizsgafeladatok leírása tartalmazhat rendelkezéseket.

A gyakorlati vizsga lebonyolítása

A gyakorlati vizsga időtartamát a tananyag jellege és feladatsor időigénye alapján a szakmai munkaközösség-vezetők az alábbiakban határozták meg:

<u>Tantárgy</u>	<u>Időtartam</u>
Testnevelés:	45 perc
Digitális kultúra:	45 perc

VII. A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga pontozása

- Az írásbeli dolgozatot a kérdező tanár a javítási-értékelési útmutatóban meghatározottak szerint kijavítja.
- A szóbeli vizsga előtt - az előzetes értekezleten- az elnök és az ellenőrző tanár közreműködésével a bizottság a pontszámokat véglegesíti, szükség esetén módosítja.

A szóbeli és a gyakorlati vizsga pontozása

- A szóbeli vizsgán vita esetén a szavazattöbbség dönt.
- A gyakorlati vizsgarészt - a vizsgafeladatok számától függetlenül - egy érdemjeggyel kell értékelni. Az értékelésben fel kell tüntetni a vizsgázó nevét, születési helyét és idejét, a tanszak megnevezését, a vizsgamunka tárgyát, a végzett munka értékelését és a javasolt osztályzatot. Az értékelést a gyakorlati oktatást végző szaktanár írja alá.
- A vizsgázó gyakorlati vizsgarészre kapott érdemjegyét a vizsgamunkára, a vizsga helyszínén készített önálló gyakorlati alkotásra vagy a vizsga helyszínén bemutatott gyakorlatra kapott osztályzatok alapján kell meghatározni.

A tanuló végső osztályzata szóbeli vizsga után

Az írásbeli, a szóbeli és a gyakorlati vizsgarészek pontszámai összeadódnak. Az írásbeli és a szóbeli vizsgarész aránya magyar nyelv és irodalomból, történelem és földrajzból kétharmad-egyharmad. Az összes pontszámot, az elért %-ra átváltott értékét, valamint a vizsga végső osztályzatát rá kell vezetni a vizsga jegyzőkönyvére. A tanuló összteljesítményének %-ra átváltásakor – az érettségi vizsgaszabályzatban

megfogalmazotthoz közelítően – nem a matematikai kerekítés szabályai szerint kell eljárni. Az érdemjegyek e szerint a következők:

Középszint		osztályzat
85%	- 100%	= 5 jeles
65%	- 84%	= 4 jó
45%	- 64%	= 3 közepes
30%	- 44%	= 2 elégséges
0%	- 29%	= 1 elégtelen

- A tanuló félévi osztályzatáról a szülőt a KRÉTA elektronikus naplón keresztül tájékoztatjuk.
- Ha a tantárgy oktatása félévkor fejeződik be, a tanuló osztályzatát az év végi bizonyítványban is fel kell tüntetni.
- Ha a tanuló egy vagy több tantárgy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, osztályzatait minden érintett évfolyamra meg kell állapítani.
- Ha a tanuló több iskolai évfolyam valamennyi követelményét teljesíti, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyam bizonyítványába be kell jegyezni.
- Ha a tanuló nem teljesíti az iskolai évfolyam valamennyi követelményét, az egyes tantárgyak osztályzatát a törzslapján valamennyi elvégzett évfolyamon fel kell tüntetni, és a vizsga évében, ezt követően az adott évben kiállításra kerülő év végi bizonyítványba be kell írni.
Ha a tanuló független vizsgabizottság előtt vagy vendégtanulóként ad számot tudásáról, a vizsgáztató intézmény a tanuló osztályzatáról a törzslapon történő bejegyzés céljából három napon belül írásban értesíti azt az iskolát, amelyikkel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.
- A tanuló magasabb évfolyamra lépéséről - figyelembe véve a független vizsgabizottság által adott vagy a vendégtanulóként szerzett osztályzatot - az az iskola dönt, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.
- A félévi osztályozó vizsga eredményét az osztályozónaplóba (KRÉTA elektronikus napló) be kell jegyezni.
- Amennyiben a tanuló félévkor is és év végén is osztályozóvizsgát tesz, akkor az év végi osztályzatát a két osztályozó vizsga alapján a szaktanár állapítja meg.

Tanulmányok alatti vizsgák idegen nyelvekből

Az osztályozóvizsga feladatsora a csoport tantervének megfelel, az adott évfolyamon használt tankönyv anyagára (szókincs, témakör, nyelvtan) támaszkodik.

- A sikeres vizsga minimum szintje 30%, ez alatt a vizsga eredménye elégtelen.
- Az írásbeli és a szóbeli vizsgarészek egyike sem lehet elégtelen.
- A vizsga részei:

1. rész: **írásbeli** időtartama max. 60 perc

- nyelvhelyesség
- olvasásértés
- íráskészség

2. rész: szóbeli

- hallásértés
- társalgás a témakörök alapján,
- önálló témakifejtés képleírás alapján.

Az írásbeli és a szóbeli vizsgarész maximális pontszámainak meghatározása – a vizsgabizottság jóváhagyásával – a szaktanár kompetenciája. Az érdemjegy meghatározása a Pedagógiai program VII. "A vizsga értékelése" című fejezetben található százalékos arányok szerint történik.

VIII. A szabálytalanságok kezelése

- Ha a vizsgáztató tanár az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. A vizsgáztató tanár a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az főigazgatónak.
- Az főigazgató az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést. Megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató tanár nyilatkozatát, továbbá minden olyan tény, adatot, információt, esemény leírását, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgáztató tanár, az iskola főigazgatója és a vizsgázó írja alá. A vizsgázó külön véleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.
Ha a vizsgáztató tanár a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlapra, és értesíti az főigazgatót.
- Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az iskola főigazgatójából és két másik - a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő - tanárból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságának mérlegelésével a következő döntést hozhatja:
  - a) a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,
  - b) az adott vizsgatantárgyból - a javítóvizsga kivételével - a vizsgázót javítóvizsgára utasítja.

- c) amennyiben a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát vagy eredménytelennek nyilvánítja, vagy az a) pontban foglaltak szerint értékeli a vizsgázó teljesítményét.
- A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.
  - Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását, a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.
  - A szóbeli vizsgán és a gyakorlati vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében az főgazgató az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.

IX. A tanulmányok alatti vizsga iratai és kezelésük

A vizsga jegyzőkönyve

A tanulmányok alatti vizsgákról tanulónként és vizsgánként jegyzőkönyvet kell kiállítani.

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 104. § alapján a jegyzőkönyvön fel kell tüntetni:

- a vizsgát lebonyolító intézmény nevét, OM azonosítóját és címét,
- a tanuló nevét, születési helyét és idejét, állampolgárságát, anyja születéskori nevét, lakcímét és annak az iskolának a megnevezését, amellyel a tanuló jogviszonyban áll.
- a vizsgatárgy megnevezését,
- az írásbeli és gyakorlati vizsga időpontját, értékelését,
- a szóbeli vizsga időpontját, a feltett kérdéseket, a vizsga értékelését és a kérdező tanár aláírását,
- a végleges osztályzatot,
- a jegyzőkönyv kiállításának helyét és idejét,
- az elnök, a jegyző és a vizsgabizottság tagjainak nevét és aláírását
-

X. Jogorvoslat

A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatban hozott döntésekkel szemben a tanuló, illetve a kiskorú tanuló esetében a szülő a jogorvoslathoz való alkotmányos jogát érvényesítheti.

A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos döntések, illetve azok elmulasztása ellen az eljárást megindító kérelem a közléstől, ennek hiányában a tudomásra jutástól számított tizenöt napon belül nyújtható be az iskolához, mint első fokon döntő

szervhez. A felülbírálati kérelem és a törvényességi kérelem benyújtásával kapcsolatos határidő számítására, a mulasztásra, a kérelem elbírálásával kapcsolatos eljárásra a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló (2004. évi CXL. törvény 102. §) törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

1.10. A felvétel és az átvétel – Nkt. keretei között – helyi szabályai, valamint szakképző iskola tekintetében a szakképzésről szóló törvény felvételre, átvételre vonatkozó rendelkezései

A felvétel rendje, helyi szabályai a 4 és 5 évfolyamos gimnáziumi osztályokba

A 4 és 5 évfolyamos gimnáziumi osztályokba jelentkezőknek részt kell venni az általános tanterv alapján folyó felkészítést nyújtó középfokú iskolák számára szervezett egységes (központi) írásbeli felvételi vizsgán magyar nyelvből és matematikából.

A felvételi pontok kiszámításának módja: a tanuló felvételi pontszámát a hozott (50 %, maximum 100 pont) és a szerzett (50 %, maximum 100 pont) pontok összege adja.

A hozott pontok: a 7. évfolyam év végi és a 8. évfolyam félévi érdemjegyek összegének a kétszerese. A pontszám kiszámításához az alábbi tantárgyak érdemjegyeit vesszük alapul: **Irodalom, magyar nyelv, történelem, matematika, idegen nyelv.**

A szerzett pontok: az egységes (központi) írásbeli felvételi vizsga teljesítményéből képzett pontok összege.

Tehát a maximálisan megszerezhető pontszám: 200 pont.

A rangsorolás során az azonos összesített eredményt elérő tanulók közül előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulót, ezt követően azt a jelentkezőt, akinek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye az iskola székhelyének, telephelyének településén található, vagy akinek különleges helyzete ezt indokolja. A különleges helyzet az SNI-s tanulók esetében, amennyiben a szakértői vélemény alapján az általános iskola 7/8. osztályában a matematika vagy magyar nyelv tantárgyakból mentesültek az értékelés alól, illetve a központi írásbeli vizsgán mentességet kaptak egyes vizsgarészek alól, a pontszámítás külön elbírálás szerint történik.

A felvétel rendje, helyi szabályai a 6 évfolyamos gimnáziumi osztályba

A 6 évfolyamos gimnáziumi osztályba jelentkezőknek részt kell venniük az egységes (központi) írásbeli felvételi vizsgán magyar nyelvből és matematikából.

A felvételi pontok kiszámításának módja:

A tanuló felvételi pontszámát a hozott (50 %, maximum 100 pont) és a szerzett (50 %, maximum 100 pont) pontok összege adja.

A hozott pontok: az 5. évfolyam év végi és a 6. évfolyam félévi érdemjegyek összegének a kétszerese. A pontszám kiszámításához az alábbi tantárgyak érdemjegyeit vesszük alapul: **Irodalom, magyar nyelv, történelem, matematika, idegen nyelv.**

A szerzett pontok: az egységes (központi) írásbeli felvételi vizsga teljesítményéből képzett pontok összege.

Tehát, a maximálisan megszerezhető pontszám: 200 pont.

A felvétel rendje, helyi szabályai a művészeti szakgimnáziumi osztályba

A művészeti szakgimnáziumi osztályba jelentkező tanulóknak részt kell venni az általános tanterv alapján folyó felkészítést nyújtó középfokú iskolák számára szervezett egységes (központi) írásbeli felvételi vizsgán magyar nyelvből és matematikából és az iskola által szervezett rajz - szakmai alkalmassági vizsgálaton.

Képességfelmérés és értékelés – az alkalmassági vizsgálat szabályai

A képességfelmérés célja és az OKJ képző- és iparművészet ágazati területnek megfelelően a szakgimnáziumi képzésében szükséges ábrázoló képességek és vizuális készségek felmérése

A bíráló bizottság azt dönti el a szakmai alapkompetenciáik ismeretében, hogy a jelentkező felkészültsége alapján alkalmasnak mutatkozik- e a művészeti szakképzés területén grafikus, kerámiaműves, textilműves szakon való tanulásra.

A kiadott feladatsorban az elbírálás főbb szempontjai:

alapvető rajzi alapok, kompozíciószerkezet, a tapasztalati látszattan helyes alkalmazása (perspektíva), helyes szemmagasság, rálátás, az arányrend helyessége, plaszticitás, formagazdagság, formakapcsolatok fény - árnyék viszonyok megjelenítése, adott fényviszonyoknak való megfelelés, rajz kifejezés, rajztechnika gazdagsága, színélmény kialakítása, helyes eszközhasználat, vizuális érzékenység, vizuális kreativitás.

A feladatok súlyozása:

Tónusos tanulmányrajz	50 %
Csendéletszerű beállítás színben	35 %
Figura ábrázolása	15%

Nem felelt meg minősítés:

Az alapvető rajzi alapok ismeretének hiánya, széteső ábrázolás és kompozíció: az arány, tömeg ábrázolásának tévesztése a téri helyzet, bizonytalansága, tónusérték megjelenítésének hiánya, formakapcsolatok hiánya, szintévesztés.

Az ábrázolás karakterének pontatlan megfigyelése: bizonytalan formakövetés és pontatlan téri ábrázolás, formakapcsolatok hiánya, fény-árnyék tónusviszonyok tévesztése, színtévesztés, vizuális érzékenység hiánya.

Megfelelt minősítés:

Alapvető eszközhasználati ismertekkel megoldott formakövető ábrázolások. Megfelelő kompozíció és arányrend, közelítően helyes rálátás. A kompozícióban a képi kapcsolatok helyes kialakítása. Árnyék viszonyok, tónuskülönbségek megjelenítése. Helyes színhasználat, érzékelhető a színélmény kialakítása.

A tapasztalati látszattan helyes alkalmazása (perspektíva), erőteljes kompozíció és plaszticitás, pontos formakövetés karakteres rajz kifejezéssel, gazdag tónusérték, gazdag eszközhasználat, lendületes felületkezelés, stílusos anyaghasználattal, kialakított színharmónia, vizuális kreativitás megjelenített absztraháló képesség.

A felvételi eredmény kialakításának módja:

Hozott pontok:

A hetedik évfolyam év végi és a nyolcadik évfolyam félévi érdemjegyeinek összegének a kétszerese a következő tantárgyakból: **magyar nyelv, irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv**. Így maximum 100 pont szerezhető.

Szerzett pontok: Az egységes (központi) írásbeli felvételi vizsga teljesítményéből képzett pontszám, maximum 100 pont.

Tehát, a maximálisan megszerezhető pontszám: 200 pont.

A rajz alkalmassági vizsgálat eredménye 'megfelelt' vagy 'nem megfelelt' lehet. A felvételi eljárásban a vizsgálat után azok vesznek részt, akiknek a minősítése megfelelt.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei:

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha rendelkezik a helyi tantervekben tantárgyanként és műveltségi területenként megfogalmazott kulcskompetenciákkal, az ott előírt tanulmányi követelményeket az adott évfolyamon a tanév végéig sikeresen teljesítette, azaz nincs elégtelen osztályzata. A tanuló a szakképzési kerettanterv alapján készített szakmai programban a szorgalmi időszakra meghatározott gyakorlat és az összefüggő szakmai gyakorlatra meghatározott óraszámok teljesítésével léphet magasabb évfolyamba.

Ha a tantestület a tanulót javítóvizsgára utasította, azt augusztus 31-ig a tantestület által előírt időpontban teljesítheti.

Az iskola magasabb évfolyamába lépő tanulót nem kell beíratni.

A tanuló indokolt esetben az főigazgató engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti. Ebben az esetben a tanulónak osztályozóvizsgát kell tennie.

Ha a tanuló a tanév végén valamely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, ezekből a tantárgyakból javítóvizsgát tehet. **Ha az elégtelen osztályzatok száma**

meghaladja a hármat, a tanuló csak évfolyamismétléssel folytathatja tanulmányait.

Ha a tanuló a tanév végéig, azaz a javítóvizsgán sem teljesíti az előírt tanulmányi kötelezettségeit, csak évfolyamismétléssel folytathatja tanulmányait.

A tanuló részére kérelmére - a szakképző évfolyam kivételével - indokolt esetben engedélyezhető az évfolyam megismétlése abban az esetben is, ha egyébként felsőbb évfolyamra léphetne.

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 74.§ (1.) és (6.) Ha a tanuló valamely tantárgyból előrehozott érettségi vizsgát tett, ezáltal az adott tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítette. Így az iskola magasabb évfolyamán vagy évismétlés esetén ezt a tantárgyat már nem tanulja. Felügyeletét minden tanév elején az adott tantárgy óráin a szülővel történő írásos megállapodás szerint látja el a szülő/iskola.

Az átvétel rendje, helyi szabályai

Az **Nkt 46. § (1)**³²⁰ szerint: Az iskola helyi tantervének — a szakképzés kivételével — biztosítania kell az iskolaváltást, a tanuló átvételét, szükség esetén különbözeti vizsgálattal vagy évfolyamismétléssel.

Iskolánk a következő feltételek teljesülése esetén foglalkozik másik iskolából történő átvétellel:

- A szülő írásban kérje az főigazgatótól az átvételt!
- Az átvétel szükséges feltétele: hogy iskolánkban legyen férőhely olyan típusú osztályban, amilyenbe a tanuló korábbi iskolájában járt. Egyébként más típusú osztályba csak előzetes különbözeti vizsga után valósulhat meg az átvétel.
- A felvétel egyéni mérlegelés alapján történik az főigazgató és az osztályban tanító tanárok véleménye alapján.
- Amennyiben év közben történik az átvétel, az előző iskolától kérjük a tanuló valamennyi érdemjegyét, a mulasztására vonatkozó adatokat és a teljesített IKSZ órákról kiállított igazolást.

Külföldi tanulmányokról visszatérő diákok fogadása, beilleszkedése

A Köznevelési törvény 91. § (1) szerint Magyar állampolgár engedély nélkül folytathat tanulmányokat külföldön és tankötelezettségét külföldi nevelési-oktatási intézményben is teljesítheti.

(2) ¹⁴¹ A tanköteles tanuló tanulmányainak külföldön történő folytatását - a tanköteles gyermek nyilvántartása céljából - be kell jelenteni a lakóhely, ennek hiányában tartózkodási hely szerint illetékes járási hivatalnak, vagy, ha a tanuló már hazai iskolába beiratkozott, az iskola főigazgatójának.

(3) A külföldi tanulmányok alatt a tanuló magyarországi tanulói jogviszonya szünetel. A tanuló és a szülő a tanuló távozásakor írásban kéri a tanulói jogviszony szüneteltetését. A tanuló visszatérése után abban az osztályban folytathatja tanulmányait, amit az osztálylétszámok, az óratervek és a külföldön folytatott tanulmányok alapján az főigazgató részére kijelöl. Csak akkor számíthatunk be külföldön folytatott résztanulmányokat, ha a tanuló külföldön elismert intézményben

folytatta tanulmányait. Ezt a külföldön szerzett bizonyítványának hivatalos fordításával kell igazolnia. A tanuló évfolyam megszakítás nélkül akkor folytathatja tanulmányait; résztanulmányainak beszámítását akkor kérheti, ha az iskola által a számára kijelölt különbözeti vizsgákat teljesíti. Amennyiben a különbözeti és osztályozóvizsgát nem vállalja, tanulmányait a bizonyítványa záradéka alapján folytathatja.

Egyéni munkarendben tanulók értékelése

Az, akit felmentettek a kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, az főigazgató által meghatározott időben és a nevelőtestület által meghatározott módon ad számot tudásáról. Az egyéni munkarendben tanulók magatartását, szorgalmát nem minősítjük.

A szakképzésről szóló törvény felvételre, átvételre vonatkozó rendelkezései

2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről a következőket fogalmazza meg:

22. § (1) A szakgimnáziumba alapfokú iskolai végzettséggel, valamint - ha a jelentkezők száma meghaladja a felvehető tanulói létszám kétszeresét - a központi felvételi eljárás keretében mért teljesítmény alapján, továbbá indokolt esetben a Szakgimnázium felvételi eljárásában meghatározott követelmények teljesítésével lehet belépni

25. § (2) Az iskolai rendszerű szakképzés felvétellel, átvétellel vagy a szakképzési évfolyamra történő továbbhaladással kezdődik.

A 9. évfolyamra történő beiskolázás- a tanulmányi eredmények és

- a magyar nyelvi, a matematika központi írásbeli vizsga eredménye alapján.

Továbbá a művészeti képességek, készségek meglétét is vizsgáló alkalmassági vizsgálat „megfelelt” minősítésével.

A pályaalkalmassági és egészségügyi követelményeket a felvételi tájékoztatóban az iskola nyilvánosságra hozza.

27. § (1) A szakképző iskolában és a felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányokat a szakképesítésre előírt - megegyező tartalmú - követelmények teljesítésébe a szakképző iskola pedagógiai programja részét képező szakmai programban meghatározottak szerint be kell számítani. Az előzetes tanulmányok és az azokkal megegyező tartalmú követelmények teljesítésének egyidejű igazolásával a beszámítás iránti kérelmet a szakképző iskola vezetőjéhez kell benyújtani. A beszámítható előzetes tanulmányokról és teljesített követelményekről a szakképző iskola vezetője határozattal dönt. A szakképző iskola vezetőjének döntése ellen a kormányhivatalhoz lehet fellebbezést benyújtani. A fellebbezésre a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályait kell alkalmazni.

A szakképzést folytató osztályokba az átvétel csak az OKJ-ban meghatározott szakképesítés, ágazati és a szakképesítés szakképzési kerettanterve szerinti követelmények igazolt teljesítése alapján a tantárgyak megfeleltetésével lehetséges.

27. § (4) Iskolai rendszerű szakképzésbe csak olyan tanulót lehet felvenni, aki az adott szakképesítésre a szakmai és vizsgakövetelményben előírt egészségügyi alkalmassági, továbbá a pályaalkalmassági követelményeknek megfelel, és ez alapján előreláthatóan nincs akadálya a komplex szakmai vizsgára bocsátásnak.

1.11. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek oktatásának megvalósítása intézményünkben:

1. Az segélynyújtás alapjai közé tartozik a gyermekekben való segélynyújtói szemlélet kialakítása, az egyszerűbb sérülések ellátásának megtanulása, és ami talán a legfontosabb, a balesetek megelőzése. Fontos, hogy rájöjjenek; egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne. A gyerekek megismerkedhetnek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit el is tudnak végezni. Ide tartozik a segítségkérés (felnőtt értesítése, vagy esetleg mentő hívás), a beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása.

A gyerekek megtanulhatják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében.

2. Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek a tantárgyak rendszerében:

NAT 2020 EMBER ÉS TERMÉSZET MŰVELTSÉGI TERÜLET BIOLÓGIA (7-8. évfolyam)

Az ember megismerése és egészsége, Alapfokú elsősegély-nyújtási ismeretek

BIOLÓGIA 9-10. évfolyam: Az egészségügyi rendszer ismerete:
Egészségmegőrzés, elsősegélynyújtás

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS (7. évfolyam)

Elektromosság a háztartásban, érintésvédelem. Közlekedés, egyszerű elsősegély ismeretek

FIZIKA (8. évfolyam)

Az elektromos áram hatása az élő szervezetre. Veszélyek, érintésvédelmi ismeretek

FIZIKA (9-10. évfolyam)

Az egészséges életmód fizikai vonatkozásai, Egyensúlyok, stabilitás. Közlekedés fontosabb fizikai szabályai. Hő és áram, mint veszélyforrások. Elektromos érintésvédelmi ismeretek. Radioaktív sugárzás és hatásai (alapismeretek)

KÉMIA (9. évfolyam)

A balesetmentes kémiai kísérletezés

TESTNEVELÉS: 9-12: Prevenció, életvitel

1.12. A Közösségi szolgálat teljesítése

Közösségi szolgálat a Tóparti Gimnázium és Művészeti Szakgimnáziumban

A közösségi szolgálat bevezetésének törvényi háttérét a következő törvények alkotják:

- [1. 1. Nemzeti köznevelési törvény](#)
- [1. 2. A Köznevelési törvény végrehajtási rendelet](#)
- [1. 3. 20/2012. EMMI rendelet \(1\) Az iskola pedagógiai programjáról](#)
- [1. 4. 326/2013. \(VIII. 30.\) Kormányrendelet](#)
- [1. 5. 2005. évi LXXXVIII. törvény a közérdekű önkéntes tevékenységről](#)
- [1. 6. Nemzeti alaptanterv](#)
- [1. 7. Nemzeti Önkéntes Stratégia 2011-2020](#)
- [1. 8. Civil törvény](#)
- [1. 9. Közérdekű önkéntes tevékenységről szóló törvény](#)

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény alapján:

- a középiskolai nappali képzésben résztvevő és az érettségi vizsgát 2016. január 1-ét követően megkezdő tanulók esetében a rendes érettségi megkezdésének feltétele az 50 óra közösségi szolgálat igazolása.

A közösségi szolgálat szociális, környezetvédelmi, a tanuló társadalmi környezetének javát szolgáló, anyagi érdektől független tevékenység, amely egyénileg vagy csoportosan, projektmódszerrel végezhető. Igazolása a projekt megvalósulásának leírását tartalmazó, az egyén szerepét tükröző dokumentumban történik.

Az iskolai közösségi szolgálat célja, hogy fejlessze a tanulók szociális érzékenységét, segítse elő helyes önismeretüket, növelje érzelmi intelligenciájukat, segítse elő társadalmi felelősségvállalásukat. E kompetenciák fejlesztése mellett a pályaaorientációban is fontos lehet a tanulóknak az 50 órás iskolai közösségi szolgálat. A pedagógiai célokon túl az is lényeges, hogy a végzett tevékenység legyen hasznos minden érintett számára. Érezhesse a tanuló, hogy olyan feladatot lát el, amellyel javítja a helyi közösség és a fogadó intézményekben élők, vagy dolgozók életminőségét, a tevékenysége, jelenléte hasznos a fogadó intézményekben élőknek, tevékenykedőknek, továbbá jelentsen segítséget a fogadó intézmények munkavállalói

számára is. Fontos értéke a programnak, hogy a tanulók mindegyikének lehetőséget teremt a sikeres tevékenységre, az önmegismerésre, egyéni céljaik megtalálására. Az együttműködés, a kölcsönösség fontos alapérték, aminek meg kell jelennie a program minden fázisában és elemében a részt vevő szervezetek és intézmények közt egyaránt.

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 04.) Kormányrendelet kimondja, hogy a NAT ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez,

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet is kitér a középiskolában a közösségi szolgálattal kapcsolatos teendőkre.

Ezen törvényi háttér alapján szervezi meg iskolánk a közösségi szolgálatot, figyelembe véve az Oktatási Hivatal portálján elérhető tájékoztató anyagokat is.

Az intézményvezető minden tanévben kijelöli *a program szervezésében és lebonyolításában résztvevő pedagógusokat*: a koordinátort és az érintett osztályfőnököket.

A koordinátor feladata a kapcsolattartás a fogadó intézményekkel, az együttműködési szerződések előkészítése, az elfogadott szerződések listájának a frissítése. Az iskolába beérkezett munkalehetőségeket hirdeti a diákoknak, visszajelez a fogadó szervezeteknek.

Az osztályfőnökök kiosztják és összegyűjtik a jelentkezési lapokat és a közösségszolgálati naplókat, a tanév során ellenőrzik azokat, és az elvégzett órákat dokumentálják a digitális napló megfelelő helyén, a napló alapján vezetik a bizonyítványokat és a törzslapot.

A **fogadó intézmények** kiválasztásánál egyrészt fontos szempont a munka jellege, hiszen a közösségi szolgálat keretei között

- a) az egészségügyi,
- b) a szociális és jótékonyági,
- c) az oktatási,
- d) a kulturális és közösségi,
- e) a környezet- és természetvédelemi,
- f) a katasztrófavédelmi,
- g) az óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idősekkel közös sport- és szabadidős területen, valamint
- h) bűn- és baleset-megelőzés területén folytatható tevékenység.

Másrészt fontos a szervezet típusa – csak a fenti területeken tevékenykedő, állami, önkormányzati, civil, (<https://birosag.hu/civil-szervezetek-nevjegyzeke> oldalon szereplő) nem profit-orientált szervezetek jöhetnek szóba, egyéni és társas vállalkozások nem. Érdekvédelmi, képviseleti, politikai szervezettel akkor sem köthető együttműködési megállapodás, ha az egyébként fogadhat önkénteseket.

Törekszünk arra, hogy elsősorban a helyi állami, társadalmi és civil szervezetek tartozzanak partnereink közé, de a szülők, diákok információik, kapcsolataik révén javaslataikkal segíthetik az iskola számára a megfelelő partner bevonását a programba. Különösen igaz ez abban az esetben, ha a tanuló lakóhelyén szeretné teljesíteni a közösségi szolgálatot.

A fogadó intézményekkel együttműködési szerződést kötünk, ezeket a szerződéseket tanévenként felülvizsgáljuk.

Az aktuális lista megtekinthető az iskola honlapján.

A közösségi szolgálat **időkerete** egyaránt érinti a munkaszervezést és a munkavégzést.

Az iskola törekszik arra, hogy a közösségi szolgálatot a 9-11. évfolyamon egyenletesen elosztva szervezze meg, de figyelembe veszi a diákok és szülők kéréseit és a munkalehetőségeket is.

Az 50 órán belül max. 5 órás felkészítő-, és ugyancsak max. 5 órás záró-foglalkozás szervezhető. (max. 10 óra)

Az iskola valamennyi diákjának 3 órás felkészítő foglalkozást szervez, amely célja a tájékoztatáson túl az érzékenyítés. Ezt egy Power Pointos bemutató is segíti. Szükség esetén a fogadó intézmények is szerveznek felkészítő foglalkozást.

Az iskolai közösségi szolgálat 50 órája teljesíthető akár egy helyen is - ha az nem olyan szervezet, ahol a diák egyébként is rendszeresen sok időt tölt: a saját iskolája, sportegyesülete, néptáncsoportja, zenekara vagy kórusa. A korlátozás célja, hogy a diákok a közösségi szolgálat teljesítése során valóban lépjenek ki addigi kereteik közül, önállósodjanak, ismerkedjenek meg új területekkel.

Szakmai feladatokat nem végezhetnek a diákok, ilyen tevékenység végzése, végeztetése tilos.

A szolgálatot végző diákok egyik területen sem helyettesíthetik az ott dolgozókat, kizárólag olyan segítő tevékenységet végezhetnek, amelyek szakképesítést nem igényelnek, és az nem az adott szervezet munkatársainak feladata.

A munkavégzés során figyelembe kell venni a törvényi korlátozásokat, amelyek alapján a diákok 18 éves koruk alatt 20 óra és 6 óra között nem dolgozhatnak, és 2 nap között legalább 14 óra pihenőidőt kell biztosítani.

A közösségi szolgálat időkerete tanítási napokon napi 1-3 óra, tanítási napokon kívül napi 1-5 óra, függetlenül a diák életkorától. Pihenőnapot az egyes tevékenységgel töltött napok között nem kell tartani.

A közösségi szolgálat **dokumentálását** és a keletkezett iratok őrzési rendjét részletesen az iskola iratkezelési szabályzatának melléklete tartalmazza.

A közösségi szolgálat során a tanuló naplót köteles vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott, ezt aláírással és pecséttel igazoltatja. A közösségszolgálati napló a tanuló tulajdona, azt a tanuló őrzi.

A közösségi szolgálat dokumentálásának kötelező elemeként

- a) a tanulónak közösségi szolgálati jelentkezési lapot kell kitöltenie, amely tartalmazza a közösségi szolgálatra való jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, valamint a szülő egyetértő nyilatkozatát,
- b) az osztálynaplóban, a bizonyítványban és a törzslapon dokumentálni kell a közösségi szolgálat teljesítését,
- c) a tanulói jogviszony tanév közbeni megszűnésekor az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről igazolást állít ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig az intézménynél marad,
- d) az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködéséről megállapodást kell kötni, ennek hiányában nem igazoljuk az órákat.

A jogszabály értelmében iskolánk a közoktatási, közművelődési, állami és önkormányzati fenntartású intézményekkel, önkormányzatokkal ún. egyszerűsített együttműködési megállapodást köt. Az egyéb szervezetekkel továbbra is az évenként megkötött megállapodást támogatjuk.

A program zárásaként a tanulónak 1 (A/4) oldalas **beszámolót** kell írnia. Kötelező formátum: Times New Roman betűtípus, normál margó, 1,5-es sorköz. A beszámolót az osztályfőnökének és a kozszolgalat.toparti@gmail.com címre kell elküldeni.

A diáknak a beszámolóban meg kell adnia, hogy az egyes tevékenységtípusokat hány órában végezte, és mennyit dolgozott az iskolában, saját egyesületben illetve külső fogadó-szervezetnél.

A beszámolóban a tanulónak le kell írnia, hogy milyen élményei voltak munkavégzés közben, melyik munkahelyet és tevékenységet ajánlaná, segíti-e a pályaválasztásban és az önismeretben. A diáknak ügyelnie kell mások személyiségi jogaira, nem nevezhet meg, vagy fényképezhet le engedély nélkül senkit. Ügyeljen továbbá a törvényi előírásokra az időkeret, a fogadó intézmény és a választható tevékenység tekintetében, és az iskola pedagógiai programjának kikötéseire.

A beszámoló megírása akkor is kötelező, ha a diák több mint 50 órát teljesített, mert ez jelenti a program pedagógiai lezárását. A legjobb beszámolók a tanuló beleegyezésével felkerülhetnek az iskola honlapjára, vagy az iskolaújságba.

2. AZ ISKOLA OKTATÁSI PROGRAMJA

AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

2.1. A választott kerettanterv megnevezése - helyi tanterv alapja

A Tóparti Gimnázium és Művészeti Szakgimnáziumban a NAT és az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettanterv alapján készült el a helyi tanterv.

A helyi tanterv alapját a következő dokumentumok képezik:

A 2020/2021-es tanévtől a 7. és a 9. évfolyamon, ezután felmenő rendszerben az alábbi dokumentumok szabályozzák a helyi tantervek elkészítését:

A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról,

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók:

Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyamára

Kerettanterv a gimnáziumok 7–12. évfolyamára

Kerettantervek a szakgimnáziumok 9–12. évfolyama számára

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Az 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet következtében szükséges módosításokat 2020. szeptember 1-től alkalmazzuk felmenő rendszerben.

A táblázatban felsorolt kötelező és szabadon választható tantárgyakból az intézmény szakmai munkaközösségei elkészítették a helyi tanterveket.

Műveltségi területek	Kötelező tantárgy	Szabadon választható tantárgy
<i>Magyar nyelv és irodalom</i>	Magyar nyelv, Irodalom	-----
<i>Idegen nyelvek</i>	Angol nyelv Német nyelv	Orosz nyelv Francia nyelv Latin nyelv
<i>Matematika</i>	Matematika	-----
<i>Történelem</i>	Történelem, Állampolgári ismeretek	-----

<i>Etika/hit- és erkölcsstan</i>	Etika/hit- és erkölcsstan	-----
<i>Ember és társadalom</i>	Történelem Állampolgári ismeretek Etika/hit- és erkölcsstan	-----
<i>Természettudomány és földrajz</i>	Természettudomány Kémia Fizika Biológia	-----
	Földrajz Komplex természettudomány	
<i>Ember és természet</i>	Fizika Kémia Biológia	----
<i>Földünk – környezetünk</i>	Földrajz	----
<i>Művészetek</i>	Ének-zene Vizuális kultúra Dráma és színház Mozgóképkultúra és médiaismeret Művészetek	----
<i>Technológia</i>	Technika és tervezés Digitális kultúra	-----
<i>Testnevelés és egészségfejlesztés</i>	Testnevelés Osztályfőnöki	
<i>Szakmai tantárgyak a művészeti szakgimnáziumban</i>	Szakmai idegen nyelv Művészettörténet Rajz, festés mintázás gyakorlat Szakmai elméleti és szakmai gyakorlati tantárgyak, amelyeket a grafikus, kerámiaműves és a textilműves óratervi struktúrák tartalmaznak	
<i>Ember és társadalom</i>	Honvédelem <i>a 2024/25. tanévben a 11. évfolyam egy kijelölt osztályában (11.B)</i> <i>a 2025/26. tanévben a 11. évfolyam gimnáziumi osztályaiban</i>	-----

A Tóparti Gimnázium és Művészeti Szakgimnáziumban oktatott tantárgyak heti óraszámai képzésenként

A tantárgyak heti óraszámait a választott kerettantervek minimális óraszámait figyelembe véve határozta meg az intézmény. A szabadon tervezhető órák szétosztását az egyes tantárgyak között legtöbb esetben az adott képzés specialitása határozza meg.

A helyi tantervi óraszámokat tartalmazzák az alábbi táblázatok, megjelölve a szabadon tervezhető órák elhelyezését is.

Tantárgyi struktúra és óraszámok

6 évfolyamos gimnázium emelt szintű angol nyelvi oktatással

Tantárgyak	7. évf.		8. évf.		9. évf.		10. évf.		11. évf.		12. évf.	
	min. óra- szám	szabadon tervezhető	min. óra- szám	szabadon tervezhető	min. óra- szám	szabadon tervezhető	min. óra- szám	szabadon tervezhető	min. óra- szám	szabadon tervezhető	min. óra- szám	szabadon tervezhető
Magyar nyelv	1	1	1	1	1		1		1		1	1
Irodalom	2		2		2		3		3	1	3	1
I. Idegen nyelv EMELT ÓRASZÁM	3	2	3	2	3	2	3	2	4	1	4	1
II. Idegen nyelv					3	1	3	1	3		3	
Matematika	3		3		3	1	3		3		3	1
Történelem*	2		2		2		2	1	3	1	3	1
Állampolgári ismeretek			1								1	
A 2025/26-os tanévben a 11. C osztályban												
Történelem*									3			
Honvédelem*										1		
Etika/Hit- és erkölcstan	1		1									
Természettudomány	(4)		(5)									
Biológia	2		1		3		2		2			
Fizika	1		2		2		3					
Kémia	1		2		1		2					
Földrajz	2		1		2		1					

Ének-zene	1		1		1		1				
Vizuális kultúra	1		1		1		1				
Mozgókép-kultúra és médiaismeret*										1	
Művészetek**								1			
Digitális kultúra	1		1		2		1		2		
Technika és tervezés	1										
Testnevelés	5		5		5		5		5		
Osztályfőnöki	1		1		1		1		1		
Fakultáció								4		5	
Rendelkezésre álló órakeret	31		31		36		36		35		35

Tantárgyi struktúra és óraszámok

**4 évfolyamos gimnázium emelt szintű angol vagy német nyelvi oktatással,
angol vagy német nyelvi specialitással**

Tantárgyak	9. évf.		10. évf.		11. évf.		12. évf.	
	min. óra- szám	szabadon tervezhető	min. óra- szám	szabadon tervezhető	min. óra- szám	szabadon tervezhető	min. óra- szám	szabadon tervezhető
Magyar nyelv	1		1		1		1	1
Irodalom	2		3		3	1	3	1
I. Idegen nyelv Angol nyelv/német nyelv EMLT ÓRASZÁM	3	4	3	3	4	1	4	1
II. Idegen nyelv Német nyelv/angol nyelv	3		3		3		3	
Történelem *	2		2	1	3	1	3	1
Állampolgári ismeretek							1	
A 2025/26-os tanévben a 11.A, B osztályokban								
Történelem *					3			
Honvédelem *						1		
Matematika	3		3		3		3	1

Természettudomány								
Biológia	3		2		2			
Fizika	2		3					
Kémia	1		2					
Földrajz	2		1					
Ének-zene	1		1					
Vizuális kultúra	1		1					
Mozgóképkultúra és médiaismeret*							1	
Művészetek					1			
Digitális kultúra	2		1		2			
Testnevelés	5		5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
<i>fakultáció</i>					4		5	
Rendelkezésre álló órakeret	36		36		35		35	

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Nyelvi előkészítő évfolyammal induló

4 évfolyamos gimnázium emelt szintű angol nyelvi oktatással,

Óraterv a kerettantervekhez – 5 évfolyamos gimnázium

• **A 2025/26-os tanévtől kifutó évfolyamokra**

(nyelvi előkészítő osztály, matematika-fizika, illetve biológia-kémia irányultsággal)

Tantárgyak	nyelvi előkészítő évfolyam		9. évf.		10. évf.		11. évf.		12. évf.	
	min. óra-szám	szabadon terezhető	min. óra-szám	szabadon terezhető	min. óra-szám	szabadon terezhető	min. óra-szám	szabadon terezhető	min. óra-szám	szabadon terezhető
Magyar nyelv			1		1		1		1	1
<i>Magyar nyelv kommunikáció, szövegértés</i>		2								
Irodalom			2		3		3	1	3	1
I. Idegen nyelv EMLT ÓRASZÁM	12		3	2	3	2	4	1	4	1

II. Idegen nyelv	6		3		3		3		3	
Matematika		1	3		3		3		3	1
Történelem*			2		2		3	1	3	1
Állampolgári ismeretek									1	
A 2025/26-os tanévben a 11. D osztályban										
Történelem*							3			
Honvédelem*								1		
Biológia			3		2		2			
Fizika			2		3					
Kémia			1		2					
Földrajz			2		1					
Matematika/Biológia irányultság		1		1		1				
Fizika/Kémia irányultság		1		1		1				
Ének-zene			1		1					
Vizuális kultúra			1		1					
Mozgóképkultúra és médiaismeret*									1	
Művészetek							1			
Digitális kultúra	3		2		1		2			
Testnevelés	5		5		5		5		5	
Osztályfőnöki		1	1		1		1		1	
<i>Fakultáció</i>							4		5	
Rendelkezésre álló órakeret	32		36		36		35		35	

- A 2025/26-os tanévtől felmenő rendszerben
nyelvi előkészítő osztály,
az osztály egyik felében

reál jellegű képzés: a matematika mellett új szemléletű természettudományos
oktatás biológiából, fizikából és kémiából.

az osztály másik felében

humán jellegű képzés: kiemelten a történelem tantárgy oktatása, valamint a kommunikációs és prezentációs készségek fejlesztése

Tantárgyak	nyelvi előkészítő évfolyam		9. évf.		10. évf.		11. évf.		12. évf.	
	R	H	R	H	R	H	R	H	R	H
Magyar nyelv		1	1	1	1	1	1	1	2	2
Kommunikáció és prezentációs technika		1								
Magyar nyelv kommunikáció, szövegértés										
Magyar nyelv kommunikáció, szövegértés	1									
Irodalom			2	3	3	4	4	4	4	4
Angol nyelv		12		5		5		5		5
Német nyelv		6		3		3		3		3
Matematika	2	1	4	3	4	3	3	3	4	4
Történelem			2	3	2	3	4	4	4	4
Történelem és forrásainak használata		2								
Állampolgári ismeretek									1	
Természettudomány	2									
Természettudomány fizika, kémia vagy biológia modul							2 óra vagy 1 óra emelt fakt.			
Biológia			3	3	3	2				
Fizika			3	2	3	3				
Kémia			1	1	2	2				
Földrajz			2	2	1	1				
Ének-zene				1		1				
Vizuális kultúra				1		1				
Mozgókép-kultúra és médiaismeret/Dráma és színház									1	
Művészetek							1			

Digitális kultúra	3	2	1	2				
Testnevelés	5	5	5	5	5			
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1			
Összesen	32	32	36	36	31	31	30	30

Rendelkezésre álló órakeret	32	36	36	31	30

Tantárgyi struktúra és óraszámok

SZAKGIMNÁZIUMI OSZTÁLY párhuzamos oktatással

művészeti grafikus, kerámiaműves és textilműves

tanszakkal;

Tantárgyak	9. évf.			10. évf.			11. évf.			12. évf.			13. évf.		
	ór	sz	am	ór	sz	am	ór	sz	am	ór	sz	am	ór	sz	am
Magyar nyelv	2			1			1			1					
Irodalom	2			3			4			3					
Idegen nyelv	4			4			4			4			4		
Történelem	2			3			3			3					
Állampolgári ismeretek										1					
Matematika	3			3			3			4					
Komplex természettudomány	2			2			2			2					
Digitális kultúra	2			1			1								
Testnevelés	5			5			5			5					
Osztályfőnöki	1			1			1			1					
Művészettörténet	2			2			2			2			3		
<i>Rajz, festés, mintázás gyakorlat</i>	5			5			5			5			8		
	graf	ker	tex	graf	ker	tex	graf	ker	tex	graf	ker	tex	graf	ker	tex

<i>Anyagismeret</i>	1	1	1	1	1	1									
<i>Tervezés és gyakorlat</i>	5	5	5	5	5	5									
<i>Grafikus szaktörténet</i>							1			1			4		
<i>Grafikai ábrázolás és technika</i>							1			1			2		
<i>Grafikai tervezés</i>							5			4			12		
<i>Szakmai idegen nyelv</i>													2	2	2
<i>Prezentáció</i>										1	1	1	2	2	2
<i>Kerámiaműves szakmai elmélet</i>							1			1			4		
<i>Kerámiaműves szakmai gyakorlat</i>							6			5			14		
<i>Textil szakmai elmélet</i>								1			1		4		
<i>Textil szakmai gyakorlat</i>								6			5		14		
Összesen	36			36			38			38			37		

Az iskola helyi tanterve

A kiválasztott kerettantervre épülő helyi tantervek külön dokumentumban találhatóak meg, amelyek felkerülnek az iskola honlapjára.

A szakmai munkaközösségek elkészítették a helyi tanterveket a tantárgyi struktúra táblázatai alapján az ott feltüntetett tantárgyakhoz.

A szakköznevelő iskolában a szakmai tantárgyak (szakképzéshez tartozó tantárgyak) helyi tanterveit a szakmai programja tartalmazza.

A helyi tantervek felépítése:

Címlap: az iskola, a tantárgy, a képzés típusának megnevezése, a heti és éves óraszám feltüntetése évfolyamonként.

Bevezetés: célok, feladatok, kulcskompetenciák, a pedagógiai szakaszok fejlesztési feladatai, a szabadon felhasználható órakeret felosztásának elvei, a helyi képzés specialitásai.

Tantárgyi tartalmak – témakörök, előzetes tudás, fejlesztési követelmények, kapcsolódási pontok, órakeret témakörönként, a fejlesztés várt eredményei, az első és a második félévi osztályozó vizsga követelményei minden egyes képzési típusra és évfolyamra.

2.2. Kötelezően vagy szabadon választott tanórai foglalkozások tantervei

A kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások óraszámát a 2.1. fejezet tantárgyi struktúra és óraszámok rész tartalmazza. A szabadon tervezhető órák hozzáadódtak az egyes tantárgyak óraszámához, így a tantervekbe is.

A szakmai munkaközösségek a szabadon választható tantárgyakhoz, valamint az iskola által vállalt közép- és emelt szintű érettségire felkészítő foglalkozásokhoz a 2.1. fejezet a helyi tanterv felépítése részben ismertetett elvek alapján elkészítették a helyi tanterveket, amelyek tartalmazzák a foglalkozások megnevezését, óraszámát, valamint a megtanítandó és elsajátítandó tananyagát.

A foglalkozás megnevezése	ÓRASZÁMOK ÉVFOLYAMONKÉNT			
	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Emelt szintű érettségi felkészítő foglalkozások	-	-	6	2
Középszintű érettségi felkészítő foglalkozások	-	-	1	1
Latin nyelv	2	2	2	2
Francia és orosz nyelv (1. változat)	4	4	3	3
Francia és orosz nyelv (2. változat)	3	3	3	3

A kulcskompetenciák fejlesztése

A kulcskompetenciák fogalmát a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról II.1. A kulcskompetenciák című fejezete a következőképpen határozza meg:

„Az Európai Unióban kulcskompetenciákon azokat az ismereteket, készségeket és az ezek alapját alkotó képességeket és attitűdöket értjük, amelyek birtokában az Unió polgárai egyrészt gyorsan alkalmazkodhatnak a modern világ felgyorsult változásaihoz, másrészt a változások irányát és tartalmát cselekvően befolyásolhatják. A tudásalapú társadalomban felértékelődik az egyén tanulási képessége, mert az emberi cselekvőképesség az élethosszig tartó tanulás folyamatában formálódik. A különböző kompetenciaterületekben megjelenő ismeretek, készségek, és ezek háttérében a meghatározó képességek és attitűdök számos tanulási helyzetben és összefüggésben alkalmazhatók különféle célok elérésére, különböző problémák és feladatok megoldására, ezért több műveltségterülethez is köthetők. Több kompetencia egymásba fonódik, így részben fedik egymást, továbbá az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik területhez elengedhetetlen készségek formálódását, fejlődését. Hasonló egymásra építettség jellemzi a képességek kibontakoztatására és a tanulás fejlesztésére irányuló célok és az egyes műveltségterületek viszonyát. Számos olyan fejlesztési

területet említhető, amely valamennyi műveltségterületen a kialakítandó kompetencia részét képezi: ilyen például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, az együttműködés, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése, a kapcsolati kultúra, a társas tolerancia.”

Egy adott kulcskompetencia fejlesztése minden tantárgynak kiemelt feladata alap- vagy kiegészítő feladatként.

Az alábbi táblázat a kulcskompetenciák mellett azokat a tantárgyakat is tartalmazza, amelyeknek alapfeladata az adott kompetencia fejlesztése.

A kulcskompetenciák fejlesztésének feladatait, a kiemelt fejlesztési feladatok megvalósításának lehetőségeit a tantárgyi helyi tantervek bevezető része tartalmazza.

KULCSKOMPETENCIA	TANTÁRGY
Anyanyelvi kommunikáció	Magyar nyelv, Irodalom
Idegen nyelvi kommunikáció	Angol nyelv, német nyelv
Matematikai kompetencia	Matematika
Természettudományos és technikai kompetencia	Fizika, Kémia, Biológia, Földrajz Komplex természettudomány
Digitális kompetencia	Digitális kultúra
Szociális és állampolgári kompetencia	Történelem, Etika/Hit-és erkölcsstan, Osztályfőnöki
Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia	Osztályfőnöki, Földrajz
Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség	Ének-zene, Vizuális kultúra, Művészetek, Szakmai tantárgyak Dráma és tánc/ Mozgókép- kultúra és médiaismeret, Magyar nyelv, Irodalom
A hatékony, önálló tanulás	Osztályfőnöki; Mindegyik tantárgy

A kulcskompetenciák fejlesztését támogatja a könyvtárhasználati óra, amelyeken való részvételt elsősorban a 7. és a 9. évfolyam tanulóinak javasoljuk.

2.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét

Az iskola tankönyvválasztásának szempontjai

A szakmai munkaközösségek a tankönyvek, taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének;
- a taneszköz legyen jól tanítható, jól tanulható;

- a taneszköz nyomdai kivitelezése legyen alkalmas a tantárgy óraszámának és igényeinek megfelelő használatra több tanéven keresztül;
- a taneszköz minősége, megjelenése legyen alkalmas a diákok esztétikai érzékének fejlesztésére, nevelje a diákokat igényességre, precíz munkavégzésre, a taneszköz állapotának megóvására;

Előnyben kell részesíteni azokat a taneszközöket, tankönyveket,

- amelyek több éven keresztül használhatók;
- amelyek egymásra épülő tantárgyi rendszerek, tankönyvcsaládok, sorozatok tagjai;
- amelyekhez megfelelő nyomtatott kiegészítő taneszközök állnak rendelkezésre (pl. munkafüzet, tudásszintmérő, feladatgyűjtemény, gyakorló);
- amelyekhez rendelkezésre áll olyan digitális tananyag, amely interaktív táblán segíti az órai munkát feladatokkal, videókkal amelyekhez olyan hozzáférés biztosított, amely az iskolában használt digitális eszközöket és tartalmakat interneten keresztül a diákok otthoni tanulásához is nyújtani tudja.
- amely feladatokban gazdag,
- amely az egyéni haladást jól szolgáló, differenciált tanulást-tanítást támogató,
- amely az önálló tanulásra ösztönző, azt lehetővé tevő, tehát a tanulásirányítást jól megvalósító,
- amely motiváló hatás, utal más tantárgyak tartalmára,
- amely a tanultakat rendszerező és jól strukturált,
- amely tipográfiai jól szerkesztett (pl. ábrák, kiemelések), didaktikailag jól felépített.

16/2013. (II. 28.) EMMI rendelet a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről

„A tankönyvek kiválasztásának elvei:

- (1) A tankönyvrendelésnél az iskolába belépő új osztályok tanulóinak várható, becsült létszámát is figyelembe kell venni. A tankönyvrendelést oly módon kell elkészíteni, hogy – a tankönyvtámogatás, a tankönyvkölcsönzés, a tankönyv tanórán kívüli elhelyezése – az iskola minden tanulója részére biztosítsa a tankönyvhöz való hozzájutás lehetőségét.
- (2) Amennyiben a hivatalos tankönyvjegyzéken a matematika műveltségterület kivételével bármely tantárgy, műveltségterület vonatkozásában van olyan tankönyv, amelyet az e rendeletben a tartós tankönyvre meghatározott szabályok alapján hagytak jóvá és az ilyen tantárgyhoz vagy műveltségterülethez az iskola tankönyvet rendel, az iskola a tankönyvrendelés során a tartós tankönyvek közül választ.
- (3) A tankönyvrendelés végleges elkészítése előtt az iskolának lehetővé kell tenni, hogy azt a szülők megismerjék. A tankönyvrendelés elkészítésénél a szülői szervezet – különösen a tankönyvek grammban kifejezett tömegére tekintettel – véleménynyilvánítási joggal rendelkezik. A szülő nyilatkozhat arról, hogy gyermeke részére az összes tankönyvet meg kívánja-e vásárolni, vagy egyes tankönyvek biztosítását más módon, például használt tankönyvvvel kívánja megoldani.
- (4) Az egyes osztályokba beiratkozott tanulók szüleit tájékoztatni kell az adott osztályban használni szándékozott tankönyvek összességéről.

(5) Az iskolának legkésőbb május 31-ig – a helyben szokásos módon– közzé kell tennie azoknak a tankönyveknek, ajánlott és kötelező olvasmányoknak a jegyzékét, amelyeket az iskolai könyvtárból a tanulók kikölcsönözhetnek.

(6) Az iskola főigazgatója a Nemzeti alaptanterv felmenő rendszerű bevezetésével érintett iskolai évfolyamokon bármely tantárgyhoz, műveltségi területhez csak olyan tankönyvet rendelhet az iskolai tankönyvrendelés kereti között, amelyeknek a tankönyvvé nyilvánítása a kerettantervi rendelet kihirdetését követően történt feltéve, hogy az adott tantárgyhoz, műveltségi területhez a kerettantervi rendelet alapján került kiadásra vagy jóváhagyásra kerettanterv, továbbá szerepel ilyen tankönyv a hivatalos tankönyvjegyzéken.”

A 245/2024. (VIII.8.) Kormányrendelet alapján a használatában korlátozott tárgyak közül a mobiltelefonok és azok az eszközök, amelyek képesek önálló internetes kapcsolat létesítésére, illetve a kép- vagy hangrögzítésre alkalmas okoseszközök a tanórákon az iskola Házirendjében meghatározott módon használhatók.

2.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok

helyi megvalósításának részletes szabályai A NAT-ban meghatározott célokat a tanórákon is megvalósítjuk.

Az alábbi táblázat azokat a kiemelt feladatokat tartalmazza, amelyeket az adott tantárgy oktatása során el kell végezni ennek érdekében az ismeretek átadásával, a képességek fejlesztésével, az attitűdök kialakításával. A feladatok részletesebb megfogalmazását a tantárgyi tantervek tartalmazzák. A táblázatban nem szerepelnek az idegen nyelvek.

IDEGEN NYELVEK:

Az idegen nyelv jellegéből adódóan a nyelvoktatásba tartalmát és céljait tekintve **minden, a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott nevelési cél beépíthető.** A középiskolai tanulmányok végére a tanulók kellő tapasztalattal és tudással rendelkeznek ahhoz, hogy a körülöttük lévő világot tágabb kontextusban is értelmezni tudják, nyelvi ismereteiknek köszönhetően pedig széleskörű információszerzésre és viszonyításra képesek.

A középiskolai évekre egységesen meghatározott témakörökhöz megadott szempontok segítenek eligazodni abban, hogyan valósíthatók meg az idegen nyelvek oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési célok, és hogyan fejleszthetők a kulcskompetenciák a nyelvtanítás során.

A nevelési célok közül kiemelt fontosságú a tanulás tanítása, mivel a tanulóknak a 12. évfolyam végére olyan tanulási képességekkel kell rendelkezniük, amelyek lehetővé teszik nyelvtudásuk önálló fenntartását és továbbfejlesztését további tanulmányaik vagy munkájuk során, egész életükön át.

Az idegen nyelvek tanítása során figyelembe kell venni a nyelvtanulók más tantárgyak tanulása során szerzett ismereteit, már meglévő anyanyelvi és idegen nyelvi tudását, valamint tanulási és nyelvtanulási stratégiáit. Ezek az egyes tantárgyak között

átvihetők, megerősítve ezzel a tudásintegrációt, valamint a tantárgyakon átívelő komplex gondolkodás fejlesztését.

A hatékony és eredményes idegennyelv-tanításhoz és – tanuláshoz, az egyénre szabott oktatáshoz elengedhetetlen a 21. századi modern eszközök és tartalmak bevonása.

Az iskolánkban működő nyelvi munkaközösségeknek is elsődleges célkitűzése a modern tanuló- és tevékenységközpontú élő idegennyelv-oktatás során a nyelvtanulók nyelvi cselekvőképességének fejlesztése. Ennek értelmében a nyelvtanuló képessé válik arra, hogy a nyelvet kommunikációs céljainak és igényeinek megfelelően valódi szituációkban tudja használni. A cél az, hogy a tanulók olyan valós, a gyakorlatban is alkalmazható nyelvtudást érjenek el intézményes keretek között, mely lehetővé teszi a felsőfokú intézményben való továbbtanulást, felhasználható ismeretszerzésre, szórakozásra, személyes és szakmai céljaik elérésére mind természetes, mind pedig digitális térben.

A nyelvoktatásban is hangsúlyt kell kapnia a munka világába történő kilépésre történő felkészítésnek, a szükséges készségek fejlesztésének. A tanulók jövőjét érintő fontos döntésekben a nyelvtanár sokat segíthet, például a feldolgozott témák megfelelő kiválasztásával, az ok-okozati viszonyokat, következményeket feltáró feladatokkal.

A NAT-ban kiemelt feladatok megvalósítása tantárgyanként

	M = magyar T= történelem F= földrajz	M=matematika; F=fizika B= biológia; K= kémia	M = művészeti tárgyak S= szakmai tárgyak	TESTNEVELÉS	DIGITÁLIS KULTÚRA
Az erkölcsi nevelés	M: az erkölcsi ítélőképesség alakítása; az értékviselkedés folyamatának értelmezése	F: az ember világban elfoglalt helyének megértése; a társadalom és a természeti környezet összhangjának fenntartása, tartós fejlődés	M: Kortárs művészeti alkotások elemző feldolgozása; S: önállóságra nevelés		biztonságos adattárolás, a szerzői jogok az etikai szabályok tiszteletben tartása; illetéktelen adathozzáférés
	T: erkölcsi kategóriák változása, értékrend történelmi koronként; munka megbecsülése, korrupció elleni fellépés	F: a körülöttünk levő természetnek minél kevésbé okozunk sérülést; B: az etikai elvek, a normák és a törvények kapcsolódásának megértése	S:etikus szakmai magatartásformák közvetítése; A szerzői jogok az etikai szabályok tiszteletben tartása		
	M: a nyelvi és kulturális identitás erősítése; a hagyomány elfogadásának igénye		S: a nemzeti kultúra értékeinek továbbadása és továbbépítése;		

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	T: nemzettudat erősítő tevékenységek; helytörténeti ismeretek bővítése, határon túli magyar lakta területek megismerése F: a természeti és kulturális értékek iránti tisztelet; hazánk és a határon túli magyarlakta területek tájainak megismerése	M: nagy matematikusok élete, munkássága F: A magyar és európai azonosságtudat erősítése a feltalálók, kutatók munkájának megismerésén keresztül.	műalkotások átélése, értelmezése M: nemzeti értékeink és sajátosságaink ismerete, szeretete és elhelyezése az egyetemes kultúrában. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról		
Állampolgárságra	M: szóbeli nyelvi képességek fejlesztése; kulturált nyelvi magatartás kialakítása	F: a tudomány és gazdaság szoros kapcsolata, kapcsolatrendszerük	S: a megbízhatóság, felelősségvállalás tudatosítása; a természeti,	sport-kultúra és sport-műveltség	

	T: emberi jogok tisztelete; közügyekre felkészítés, vitakultúra fejlesztése; törvénytisztelet, normakövetés erősítése F: döntéshozatalra való képesség alakítása; a civil társadalmi aktivitás jelentősége; felelősség a közösség fenntartásában	legfőbb sajtóságainak megismerése; kompromisszumra való törekvés	társadalmi, kulturális jelenségek folyamatok megértése; a kreatív, önálló kritikai gondolkodást, az elemzőképeességet és a vitakultúra gyakorlása tevékenység formákban		
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	M: lelki-érzelmi nevelődéshez való hozzájárulás; szociális érzékenység fejlesztése; az empátia, az önismeret elmélyítése F: eltérő kultúrák megismerése iránti igény felkeltése	M csoportmunka; alkalmazásra képes tudás; személyiség formálása: motiváció; térbeli tájékozódás, esztétikai érzék, az érveken alapuló vitakészség fejlesztése; a megoldások megbeszélése; kommunikációs képesség fejlesztése	M: A tömegkommunikáció eszközeinek és formáinak ismerete és értelmezése. Reklámok összetett elemzése. A legjelentősebb művészettörténeti stíluskorszakok és irányzatok témák illetve problémakörök rendszerezése és összegző ismerete. S: szakmai bemutatók, kiállítások: szövegértő- és feldolgozó képesség, aktív és kritikus részvétel munkaszituációs tervezés: megoldási lehetőségek igények szerint, mások megértése, elfogadása munka folyamat szervezése; múzeumi kiállítások és projektek értő megtekintése és szakmai feldolgozása		online tevékenységek: ügyintézés közösségi oldalak használata etikai szabályok az interneten

A családi életre nevelés	T: családtípusok jellemzése; családok szerepe a társadalomban	F: Az egyéni felelősség erősítése, a felelős döntés képességének természettudományos megalapozása a háztartással kapcsolatos döntésekben, a családi élet vonatkozásaiban.	M: eltérő kultúrák legfontosabb vizuális jellemzőinek összehasonlítása. Az adott tárgynak megfelelő tárgykészítő technikák alkalmazása.		
		B: a szülői és gyermeki felelősség; gyermekszülést és az örökbefogadást érintő kérdések; a családtagok felelőssége a család egységének megtartásában; a különböző generációk tagjai	S: az alkotó tevékenységek gyakorlatával támogatható a lelki egyensúly szabályozása és megóvása		
Testi és lelki egészségre nevelés	M: testi-lelki egészség fenntartása; az egészségmegőrzéshez szükséges attitűdök kialakítása	F: érzékszervek működésének fizikai vonatkozásai, védelmük, gyógyításuk; a fizikai ismeretek alkalmazása a helyes testtartás fontosságának megértésében és a mozgásszervek egészségének megőrzésében. B: stresszoldó módszerek; védőoltások szerepe	S: egészséges munkakörnyezet; a művészeti szakmai technológiák és az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásait a környezetet kímélő anyagok használatát és az energiatakarékos üzemmódokat.	a kultúra és a testkultúra kapcsolata; mozgásigény, mozgásszükséglet alakulása a biológiai fejlődéssel; az önálló; a testi képességek és a mozgásműveltség	informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásai; egészséges munkakörnyezet a számítógép mellett

	T: a modern sport megszületése, testmozgás és sportversenyek	B: egészséges étrend összeállítása; élvezeti szerek használatának kockázatai betegjogok, orvoslás lehetőségei; segítő technikák, hospiceszolgáltatás	M: Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról.		
Felelősség-vállalás másokért, önkéntesség	M: magatartásformák, értékek átélése, megismerése; életformák, meggyőződések iránti együttérzés T: egyéni felelősség szerepe történelmi helyzetekben; karitatív tevékenység a történelem során F: a következő nemzedékek iránti felelősség felkeltése	F: az állandóság és változás ok-okozati kapcsolatainak felismertetése a közlekedés rendszerében; A környezettudatos gondolkodás formálása. a közlekedésbiztonság, a kockázatok és következmények felmérése B: kötelességének érzi a segítségnyújtást; K,B: az egészséges táplálkozás alapvető szabályai,	M: eltérő kultúrák legfontosabb vizuális jellemzőinek összehasonlítása	az önálló testedzés elméleti és gyakorlati alapjai	csoportmunka összetett feladatok elvégzésekor
	M: a környezet és a társadalom viszonya	F: az Univerzum és az ember kölcsönhatása; a természet egységes egész, és a fizika	M: A tömegkommunikáció eszközeinek és formáinak ismerete és		

Fenntarthatóság, környezettudatosság	T: környezeti problémák kialakulása; nemzetközi együttműködés a globális problémák kezeléséről	törvényei általánosak; a fenntarthatóságának kérdéseinek felismerése a környezeti rendszerekben; a környezettudatosság és energiahatékonyság szempontjainak az elektromos energia felhasználásában	értelmezése. Reklámok összetett elemzése. Vizuálisan is értelmezhető jelenségek, folyamatok társadalmi és gazdasági ok-okozati összefüggéseinek megértése	alternatív, szabadtéri sportok	digitalizálás jelentősége papír nélküli információ átadás
	F: globális problémák lokális cselekvések; az anyagi javak mértéktelen használatának következményei	K: a természeti erőforrások véges volta, a felelős, takarékos, balesetmentes anyaghasználat és hulladékkezelés fontossága			
		B: globális problémák, lokális cselekvések, az egyéni élet-vitel közötti összefüggések; környezetkímélő életvezetés			
Pálya-orientáció	M: változatos emberi életsorsok bemutatása; felelős döntéshozatal	F: a természettudományos műveltség fontossága minden ember számára	M: a legjelentősebb művészettörténeti stíluskorszakok és irányzatok témák, probléma-körök rendszerezése és összegző ismerete.	egészségtudatos, sportos felnőtt élet	
	T: munkaerő piaci információk gyűjtése; munkaviszonyhoz kapcsolódó teendők		S: kortárs művészeti környezet megismerése; párhuzamos szakgimnáziumi képzés; elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken.		
	F: a magyarországi és uniós lehetőségek megismerése				
Gazdasági és pénzügyi nevelés	T: anyagi biztonságra törekvés; anyagi javakkal való gazdálkodás; a pénz szerepének alakulása a történelemben	M: bevétel, kiadás, haszon, kölcsön, kamat, értékcsökkenés, növekedés, törlesztés, futamidő	S: saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás;		
	gazdaságtörténeti korszakok, közgazdasági elméletek; nyitottság a vállalkozások világa felé	optimum-problémák, (költség, kiadás minimumát; elérhető eredmény, bevétel maximuma)	A napi műhely munkában célirányos és gazdaságos anyagfelhasználás;		
	F: pénzügyi döntések értelmezése; a vállalkozási formák különbségei; pénz és tőkepiaci folyamatok napjainkban; fogyasztóvédelmi ismeretek jelentősége; az adó és járulék szerepe a nemzetgazdaságban	pénzügyi-gazdasági kompetenciák	a képzésben elsajátítható ismeretanyag alapot ad vállalkozások, művészeti intézmények a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi és folyamatok megértéséhez		
	M: a kritikus fogyasztói magatartásra való törekvés				

Média-tudatosságra nevelés	M: a reklámyelv, a reklámhatás kritikus nyelvi elemzése; a manipuláció felismerése; információk helyes értelmezése T: önálló információ gyűjtés adott témákról a különböző médiumokból; az internet felhasználása történelmi ismeretek szerzésére F: információszerzés és feldolgozás képességének alakítása	F: a világ leképezésének kritikus elemzése, értelmezése; a világ ábrázolása a médiában nem azonos a valósággal; Valódi tudományos ismeret csak hiteles forrásból, a témákat több oldalról, tárgyilagosan megvilágítva, megfelelő tudományos alapokkal rendelkezve szerezhetünk; a szerzett információk tényeken alapuló, kritikus mérlegelése K: kritikai érzék a médiatartalmak hitelességét illetően	M: A tömegkommunikáció eszközeinek és formáinak ismerete és értelmezése. Reklámok összetett elemzése. S: Infokommunikáció vizuális területén: az elektronikus, internetes médiumok elérése, használata, információk gyűjtése, a forrásanyagok jogszerű használata; információhordozók tanulásban való alkalmazása; hitelesség, objektivitás vizsgálata, a tartalmuk értékelése	internetes médiumok használata; a valóság és a virtuális világ megkülönböztetése; az információk objektivitása; a hiteles információk kiválasztása
A tanulás tanítása	M: önálló adatgyűjtés módszerei, az információfeldolgozás ismerete és alkalmazása T: folyamatos önképzés iránti igény kialakítása F: élethosszig tartó tanulás képességének kialakítása	M: önálló rendszerezett, elemző gondolkodás; tudományos tényeken alapuló érvelés; a megismert természeti törvények egy-egy tudománytörténeti fordulóponton feltárt érvényességi korlátainak megvilágítása; a felmerülő példák és problémák érdekesek, az életükhöz kapcsolódóak legyenek; az ismeretek belső logikája és az egymáshoz kapcsolódó ismeretek közötti összefüggések; Jól megtervezett megismerési folyamat: érdeklődés felkeltése, a tanulási célok elfogadása, aktív szerepvállalás	M: önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról. Kortárs művészeti alkotások elemző feldolgozása S: a képességek feltárása és fejlesztése a partner intézmények által felkínált múzeumpedagógiai foglalkozásokon való részvétellel a non formális tevékenység megtapasztalásával erősítjük motivációt. a tudás megerősítésében	az edzettség eléréséhez szükséges tevékenység megszervezése egyénileg és csoportban
	FIZIKA: különböző szempontú megközelítési lehetőségek számbavétele; problémaközpontúság, a gyakorlatiasság és az ismeretek egyensúlya; folyamatos motiváció; a világ belső összefüggéseit megértő, felelős döntésekre kész felnőttekké válás; mindennapjaink világa megérthető, mennyiségileg megközelíthető, sajátos összefüggésekkel leírható, és ez a tudás a mindennapi életben hasznosítható, tehát közvetlenül értékévé válik; új ismeretek felkutatása, értő elsajátítása; a tudás megosztása			

2.5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A mindennapos testnevelés megszervezése esetében a 2024. évi 25. törvény 34.§. módosította az Nkt 27.§ 11. bekezdését amely szerint az iskola megszervezi a mindennapos testnevelést: legalább egy testnevelés óra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra váltható ki a sportról szóló törvény szerinti igazolt sportolói jogviszonyban álló versenyző tanuló kérelme alapján – versenyengedély birtokában – a sportszervezet keretei között szervezett edzéslátogatás igazolásával, amennyiben a testnevelés órát közismereti óra nem előz meg vagy nem követi.

Ennek értelmében a heti két óra nem váltható ki egyéb sportszervezet keretei között végzett sporttevékenységgel.

Az osztályok tantárgyfelosztásában és az órarendben 5-5 tanóra szerepel, ebből 2 tanóra kerül kijelölésre a tanítási nap elején, illetve a végén, amelyek látogatása alól az élsportolók felmentést kapnak.

2.6. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

A tanulói részvétel szempontjából a tanítási óra lehet kötelező, kötelezően választandó és szabadon választható tanítási óra.

Szabadon választott tanítási órák

Ha a tanulót – kérelmére – felvették a szabadon választott tanítási órára, a tanítási év végéig, vagy, ha a tanítási év vége előtt befejeződik, az utolsó tanítási óra befejezéséig köteles azon részt venni. Erről a tényről – a szabadon választott tanítási órára történő jelentkezés előtt – a tanulót és a tizennyolc év alatti, továbbá a gondnokság alatt álló tanuló (a továbbiakban a tizennyolc év alatti és a gondnokság alatt álló együtt: kiskorú tanuló) szülőjét írásban tájékoztatni kell.

A szabadon választott tanórai foglalkozást az értékelés és a minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát. A tanulónak – kiskorú tanuló esetén a szülőnek – írásban nyilatkoznia kell arról, hogy a szabadon választott tanítási órákra történő jelentkezés jogkövetkezményeit tudomásul vette.

Ha az iskola helyi tantervében meghatározott tananyag elsajátítása, a követelmények teljesítése csak a szabadon választott tanítási órákon való részvétellel teljesíthető, az iskolába történő beiratkozás a szabadon választott tanítási órákon való részvétel vállalását is jelenti.

A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezését, óraszámát a Pedagógia Program 2.1., 2.2. fejezetei és a helyi tantervek tartalmazzák.

Az iskola főigazgatója minden év április 15-éig elkészíti és a fenntartó jóváhagyását követően közzéteszi a tájékoztatót azokról a tantárgyakról, amelyekből a tanulók választhatnak, tájékoztatást ad továbbá az érettségi vizsgára történő felkészítés szintjéről is. A tájékoztatónak tartalmaznia kell, hogy a tantárgyat előreláthatóan melyik pedagógus fogja oktatni. A tájékoztató elfogadása előtt be kell szerezni az

iskolaszék, ennek hiányában a szülői szervezet és az iskolai diákönkormányzat véleményét.

A tanulónak, vagy kiskorú tanuló esetén a szülőnek írásban kell bejelentenie, ha a tanuló a következő tanítási évben már nem kíván részt venni a szabadon választott tanítási órán, továbbá ha jelentkezni kíván a szabadon választott tanítási órára. Iskolánk minden év május 20-áig felméri, hogy a tanulók mely érettségi felkészítő foglalkozásokon kívánnak részt venni.

A PP 2.7. pontja tartalmazza azon választható érettségi vizsgatárgyak megnevezését, amelyekből a tanulók közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését iskolánk kötelezően vállalja.

A tanuló május 20-áig jelentheti be a tantárgy és a felkészülési szint megválasztásával kapcsolatos döntését. Ha a tanuló iskolakezdés vagy iskolaváltás miatt nem tud élni a választási jogával, kérelmének elbírálása előtt egyeztetni elképzeléseit a középiskola főigazgatójával vagy az főigazgató által kijelölt pedagógussal.

A tanuló a tanév során egy alkalommal az főigazgató engedélyével módosíthatja választását.

Kiskorú tanuló esetén a tantárgyválasztás jogát a szülő gyakorolja. A szülő ezt a jogát attól az évtől kezdődően, amelyben gyermeke a tizennegyedik életévét eléri – ha a gyermek nem cselekvőképtelen –, gyermekével közösen gyakorolja.

A tanulónak, vagy kiskorú tanuló esetén a szülőnek írásban kell bejelentenie, ha a tanuló a következő tanítási évben már nem kíván részt venni a szabadon választott tanítási órán, továbbá ha jelentkezni kíván a szabadon választott tanítási órára.

Nem kötelező (választható) foglalkozások

Iskolánk a tanulók érdeklődése, igénye szerint nem kötelező (választható) foglalkozásokat szervez felzárkóztatás, fejlesztés, tehetséggondozás, konzultáció, speciális, illetve kiegészítő ismeretek átadása céljából.

A nem kötelező foglalkozások heti időkerete a jogszabályban meghatározottak szerint alakul.

Iskolánk személyi feltételei nem teszik lehetővé a pedagógusválasztást, a tanulók viszont szabadon dönthetnek arról, melyik szakkörben, tehetséggondozó foglalkozáson, érdeklődési körök szerint alakult csoportban (énekkar, francia-, latin, orosz nyelvi csoport, diákszínjátszók, kreatív írás, média szakkör, művészeti szakkör, művészeti csoport, sportkör, diákkör stb.) szeretnének tevékenykedni.

A tanárok minden tanévben, szeptember elején meghirdetik azokat a foglalkozásokat, szakköröket, melyre a tanulók jelentkezhetnek.

A tantárgyakra, illetve egyes képességekre épülő foglalkozások tanári kezdeményezésre, illetve a diákok igénye alapján is szerveződhetnek. Ezek lehetnek a korábbi tanévekben is tartott (hagyományos) foglalkozások, de lehetnek újak is -

igazodva a társadalmi kihívásokhoz, felsőoktatási igényekhez, valamint a tanári, tanulói, szülői kérésekhez.

A tanulók önkéntes jelentkezésével alakuló alkalmi közösségek (tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységi formák) szigorúan szakmai jellegűek. Vezetőjük a foglalkozást tartó szaktanár.

KREATÍV ÍRÁS, ISKOLAÚJSÁG

A kreatív írás/suliújság szakkör heti egy órában a vers-, novella-, regény- és drámaíró diákokat várjuk. Feladata a „TopArt a Suliújság” honlap működtetése is, ezért sajtóval, sajtóműfajokkal kapcsolatos tudást és tapasztalatot is kapnak, szereznek a tanulók. Az ismeretek tanításának aránya aszerint alakul, hogy az adott tanévben a szakkörre beiratkozott diákok milyen érdeklődésűek: inkább szépirodalommal szeretnének-e foglalkozni és kreatív írással vagy újságszerkesztéssel.

A szakkör feladata a résztvevőknek versenyek, publikálási lehetőség keresése és propagálása, pályázataik támogatása.

Feladata a már megkötött együttműködési megállapodások betartása, városi, országos programok látogatása és propagálása (FIN, Vörösmarty Színház, író-olvasó találkozók, közelben meglátogatható programok), új együttműködések kialakítása (a megkötött megállapodások betartása: Vörösmarty Társaság, Vár c. folyóirat, Kuckó tehetséggondozó műhely foglalkozásai és fellépései).

2.7. Azon választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, amelyekből a középiskola tanulóinak közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését az iskola kötelezően vállalja, továbbá annak meghatározása, hogy a tanulók milyen helyi tantervi követelmények teljesítése mellett melyik választható érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát

A felkészítésre a 11-12. évfolyamon van lehetőség, a szabadon tervezhető órakeret terhére, az érettségire felkészítő foglalkozások szervezésének szabályai alapján. Az iskola a következő érettségi vizsgatárgyakból vállalja kötelezően a tanulók felkészítését közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára a kötelező tanórákon felül.

Emelt szintű érettségire felkészítő foglalkozások a 11. és a 12. évfolyamon:

Heti 2 órában: magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, digitális kultúra, angol és német nyelv, amennyiben a nyelv nem emelt szinten oktatott tantárgy – második idegen nyelv.

A 11. évfolyamon heti 3 órában és a 12. évfolyamon heti 2 órában: fizika, biológia, kémia, földrajz

A 2020-as NAT szerint tanuló diákok a 11. évfolyamon heti 2 órában a természettudomány tantárgy fizika, kémia vagy biológia modulját tanulják

választásuk alapján. Ezt a tantárgyat abban az esetben kell tanulniuk, ha nem választják emelt szinten a biológia, kémia és a fizika tantárgyakat.

Középszintű érettségire felkészítő foglalkozások heti 1 órában:

Digitális kultúra, földrajz, vizuális kultúra a 12. évfolyamon.

Az érettségire felkészítő foglalkozások helyi tantervei a kerettantervek és az érettségi vizsga követelményei alapján készültek el.

Választható érettségi vizsgatárgyak a kötelezően tanult tantárgyak közül: a nem kötelezően választott idegen nyelv (angol vagy német nyelv), földrajz, ének-zene, vizuális kultúra, művészetek, digitális kultúra, kémia, biológia, testnevelés a Pedagógiai Programban meghatározott helyi tantervi követelmények teljesítése esetén.

Képző- és iparművészeti ismeretekből kötelezően kell érettségi vizsgát tenniük a szakgimnáziumi tanulóknak.

A helyi tantervi követelmények teljesítése:

A kötelezően tanult tantárgyból a Pedagógiai Programban meghatározott követelmények teljesítése a tanulmányok alatt, a bizonyítványba és törzslapba beírt minősítés szerint.

A választható tantárgyból az osztályozó vizsgák letétele a tantárgy helyi tantervi követelményeinek megfelelően minden évfolyam tananyagából. A vizsgákon szerzett minősítés bevezetése az anyakönyvbe és a bizonyítványba. Határidő: a vizsgaidőszak kezdete.

A közép- és emelt szintű érettségi vizsga részletes követelményeit, a fejlesztési feladatokat az Oktatási Hivatal honlapján található érettségi vizsgakövetelmények tartalmazzák.

2.8. Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei

Az alábbiakban megjelölt dokumentumok alapján a munkaközösségek elkészítették a középszintű érettségi vizsga témaköreit. Külön dokumentumban és a honlapon, valamint a könyvtárban kerül elhelyezésre.

Az érettségi vizsga részletes követelményeit az Oktatási Hivatal teszi közzé a honlapján

Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatáról szóló – többször módosított – 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet

2.9. A tanulók értékelése

A hatékony és önálló tanulás feltétele, hogy az egyén ismerje, értse és gyakorolja, alkalmazza saját tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erős és gyenge pontjait. Ezért kiemelt feladata a pedagógusnak a tanulásra - aktív, önálló tanulásra - való motiválás.

Az értékelés során különböző célokat követünk, ennek függvényében változik az értékelés szerepe is. Az értékelés elsősorban a tanuló személyiségformálását, fejlesztését célozza meg, információkat nyújt a pedagógusnak a tanítási-tanulási folyamat eredményességéről, mely lehetőséget ad a menet közbeni korrekcióra, tájékoztatja a tanulót, szülőt, pedagógust, intézményvezetőt a pedagógiai munka eredményességéről, segíti a tanítási-tanulási folyamat innovációját.

Az adott korosztály esetében a motiválásban jelentős szerep jut a tanulmányi munka folyamatos ellenőrzésének - esetleges korrigálásának -, értékelésének.

A tanulói teljesítmények értékelésének és érdemjegyekkel történő minősítésének a középiskolai szakaszban három fő célja van:

- visszajelzést nyújtani az előírt tananyagban elért előrehaladásról és a diákok erős és gyenge pontjairól,
- hozzájárulni a motiváció fenntartásához és további erősítéséhez;
- erősíteni a tanulók reális önértékelését, valamint ön-és társainak konstruktív, elfogulatlan kritikáját.

A folyamatos korrigálás, értékelés során olyan általános kompetenciák jelennek meg, mint pl. előadókészség, lényeglátás, lényegkiemelés, szövegértés, forráshasználat, prezentáció készítése, együttműködési készség.

Követelmények, és azok teljesítésének értékelése

A követelményeket a helyi tantervek határozzák meg.

Az értékelés során megjelenő általános- és kulcskompetenciákat a helyi tantervek részletesen tartalmazzák.

A helyi tantervekben előírt követelmények teljesítésének értékelése két részből áll:

- érdemjegyek szerzéséből,
- a pedagógus értékelő magatartásából.

Az osztályfőnöki tantárgy esetében a tanulók teljesítményét érdemjegyekkel nem értékeljük.

Az értékelés típusai (diagnosztikus, szummatív és formatív értékelés)

A diagnosztikus értékelés a helyzetfeltárás eszköze, az „induló” tudás megállapítására szolgál. Diagnosztikus értékelésre akkor kerül sor, amikor a tanár új tanulócsoportot vesz át, illetve egy új tananyagrészt tanításának megkezdésekor bizonytalan, hogy a diákok birtokában vannak-e az elsajátítandó anyagrészt megalapozó ismereteknek. Az értékelés ebben az esetben a pedagógus

tájékoztatását szolgálja, ezért az ilyen jellegű felmérésre csak a kimagasló eredményeket elérőknek adható érdemjegy. A formatív (formáló-segítő) értékelés célja a tananyag feldolgozása közben történő segítségnyújtás. A formatív értékelés visszajelez a tanuló felé, hogy teljesítménye mennyire felel meg a szaktanár igényének; a tanár felé, hogy munkája mennyire eredményes, következtetést enged arra, hogy mely tevékenysége korrigálandó vagy hibás. A formatív értékelés során adott érdemjegy nem minősíti a diákot, nem ítélkezik, hanem segít és irányít. A formatív értékelés eredményei a szülőt is tájékoztatják arról, hogy gyermeke teljesítménye mennyire felel meg a tanári elvárásoknak.

A szummatív értékelés összegző minősítést ad arról, hogy valamely tanulmányi szakasz végén a tanuló hogyan tett eleget a tanulmányi követelményeknek.

Az értékelés alapelvei

A tanulók ellenőrzésének akkor van értelme, ha az ellenőrzés együtt jár a korrektúrával, az értékeléssel. Az értékelés során a követelményekben rögzített „kell” értékeket viszonyítjuk a tanuló tényleges teljesítményéhez, a „van” értékhez. E két érték összehasonlításának eredménye az igazi visszajelzés a tanuló, és az igazi jelzés a tanár számára. A tanulókat minden esetben tájékoztatni kell az eredményről, de számukra ez a visszajelzés csak akkor ad pontos információt a teljesítményükről, ha pontosan ismerik a viszonyítási alapot, azaz a lehetőség szerint minél pontosabban tudják, hogy mit várunk el tőlük. A szaktanár, a tanév elején, illetve mikor megkezdí a munkát az adott osztállyal, csoporttal, a tanulókat tájékoztatja a számonkérés, feladatvégzés, értékelés (általa meghatározott) rendjéről, feltételeiről, szabályairól.

Az értékelés legyen:

- sokoldalú, tervezett, megbízható,
- személyre szóló,
- fejlesztő, ösztönző jellegű,
- tárgyyszerű,
- a követelményrendszer ismert a tanár, a diák és a szülő előtt.

Ne legyen:

- megtorló, fegyelmező jellegű.

Biztosítsa: - a folyamatosságot,

- a szóbeli és írásbeli értékelés egészséges arányát.

Épüljön: - az iskolai/munkaközösségi követelményrendszerre.

Történjen: - nyugodt, kiegyensúlyozott légkörben.

A művészeti szakgimnáziumi osztályokban **speciális tantárgyi jellegzetesség**, hogy a művészetelméleti, és a gyakorlati tanórákon **állandó és folyamatos** a tanulók

észrevételeinek, tevékenységeinek, produktumainak, alkotásainak, aktivitásának korrigálása, minősítése, azonnali szóbeli értékelése.

2.10. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

Az értékelés módjai, valamint az érdemjegy-szerzés, a szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a következők lehetnek:

- szóbeli felelet (a szóbeli kifejezőképesség fejlesztése érdekében),
- írásbeli munka, ami lehet felelet, illetve témazáró dolgozat vagy házi dolgozat,
  - gyakorlati munka,
- önálló kiselőadás, prezentáció az önálló szakmai tevékenységéről, - részvétel tanulmányi versenyeken, pályázatokon, - aktív órai munka.

Szóbeli, írásbeli feleletre, valamint óráközi munka értékelésére akár minden tanórán sor kerülhet, és a teljesítmény tükrében állapíthat meg jegyet a pedagógus. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái:

írásbeli felelet,
átfogóbb tudásról számot adó, a helyi tantervekben meghatározott témaköröket lezáró dolgozat (továbbiakban: témazáró dolgozat).

Az iskolai írásbeli beszámoltatások rendje, korlátai:

Írásbeli felelet bármelyik tanórán, előzetes bejelentés nélkül az aktuális szóbeli felelés tananyagából íratható.

A témazáró dolgozat időpontját a tanár legalább egy héttel korábban tanórán a tanulóknak bejelenti. Egy tanítási napon a tanulókkal legfeljebb két, hetente maximum három- témazáró dolgozatot szabad íratni. A tervezett témazáró dolgozat időpontját a bejelentéssel egyidejűleg a szaktanárnak a haladási naplóban is rögzítenie kell. Ha a tanuló igazoltan hiányzik a témazáró dolgozat megírásakor, akkor két héten belül a szaktanár az általa kijelölt időpontban azt a tanórán pótolthatja. A diák kötelessége, hogy a hiányzást követően haladéktalanul jelezze az elmaradás tényét.

Amennyiben igazolatlanul hiányzott a tanuló, a következő tanórán kell pótolni a témazáró dolgozatot. Ha a tanuló dolgozatírás, illetve felelés közben nem megengedett eszközt vesz igénybe, büntetése: szaktanári figyelmeztetés. A számonkérés a szaktanár döntése alapján megismételhető.

További lehetőségek:

A gyakorlati munkákra a munkadarab elkészültekor ad érdemjegyet a tanár, és bevezeti azt a naplóba.

Az önálló kiselőadást a tananyag, az osztály jellege és a tantárgy sajátosságainak függvényében javasolja a szaktanár. Az értékelés az önálló kiselőadás elhangzása után szóban történik, annak minőségétől függően állapít meg érdemjegyet a pedagógus.

A tanulmányi versenyeken, pályázatokon való sikeres részvételt a versenydolgozatok és a pályamunkák értékelése után lehet érdemjeggyel is értékelni.

2.11. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja

A szóbeli értékelés történhet

- a tanítási órákon,
- félévente az osztályzatok megállapításakor tanórán az osztályközösség előtt,
- a fogadóórákon,
- az iskola által szervezett programok értékelésekor,
- a tantestület előtt,
- az főigazgató, vagy az főigazgatóhelyettesek által.

Írásbeli értékelés

- a szaktanár vagy az osztályfőnök által szükség esetén (kiemelkedő teljesítmények elismerése, illetve problémák megoldása érdekében),
- dicsérek, illetve elmarasztalások beírása az ellenőrző könyvbe,
- a szaktanárok dolgozatokra írott véleményei,
- főigazgatói dicséret írásban,
- külső felkérésre készített minősítések, vélemények (TTT, pályázatok).

Értékelés és minősítés

- a szaktanárok minden tanév első óráján a tantárgy követelményrendszere mellett ismertetik saját értékelési rendszerüket is,
- a szaktanárok a tanulók teljesítményét tanév közben érdemjegyekkel értékelik, félévkor és a tanév végén osztályzatokkal minősítik (*jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen.*),
- a tanév végén az egész tanévben nyújtott teljesítményt értékeljük,
- a félévi osztályzat az ellenőrző könyvbe, az év végi a bizonyítványba kerül,
- a szóbeli feleletek értékelésekor a nyelvi kifejezőkészség is szempont,
- a tanórai aktivitást és a kötelező tananyagon túli plusz munkákat is értékeljük,
- a közép- és emelt szintű érettségi előkészítőkön megszerzett érdemjegyek beleszámítanak a félévi, év végi osztályzatba.

Az értékelés nyilvános fórumai

- házi versenyek,
- bemutatók,
- speciális tantárgyi felmérések,

- értékelés az egész diákközösség előtt (tanévzáró, iskolai rendezvények), - értékelés a nevelőtestület előtt (tantestületi értekezletek, iskolai események).

A szóbeli felelet, írásbeli munka, gyakorlati munka, önálló kiselőadás stb. értékelése során

- ki kell emelni a pozitívumokat,
- a hiányosságokat, tévesztéseket, hibákat pontosítani kell,
- pontozásos értékelés esetén az elért/elérhető pontszámokat egyaránt fel kell tüntetni
- indokolt a témazáró dolgozatok ponthatárainak tantárgycsoportonként történő meghatározása.

A reál tantárgyak esetében (matematika, fizika, biológia, kémia) a százalékos értékek osztályzatban történő kifejezése a következő:

- a jeles alsó határa: 85-90%
- a jó alsó határa: 70-75%
- a közepes alsó határa: 55-60%
- az elégséges alsó határa: 35-40%

A pontos százalékos értékek megállapítása az adott határokon belül a szaktanár kompetenciája. A megadott értékektől a szaktanár eltérhet a tanulócsoport javára.

A humán tantárgyak (magyar nyelv és irodalom, történelem, élő idegen nyelvek, etika/hit- és erkölcstan) illetve a földrajz esetében a százalékos értékek osztályzatban történő kifejezése a következő:

- a jeles alsó határa: 80-90%
- a jó alsó határa: 75-80%
- a közepes alsó határa: 60-70%
- az elégséges alsó határa: 45-50%

A pontos százalékos értékek megállapítása az adott határokon belül a szaktanár kompetenciája. A megadott értékektől a szaktanár eltérhet a tanulócsoport javára.

- a kapott érdemjegyet minden esetben közölni kell a tanulóval.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt a Kréta ellenőrzőn keresztül tájékoztatjuk.

Amennyiben a tantárgy jellege megkívánja, törekedni kell arra, hogy a félév/tanév során megszerzett érdemjegyek között arányosan szerepeljen írásbeli és szóbeli teljesítményre nyújtott érdemjegy is.

Az érdemjegyek száma félévenként minimálisan annyi legyen, mint a heti óraszám +1, illetve a heti egyórás tantárgyak esetén, ha egyértelműen nem dönthető el az

osztályzat két jegyből, akkor több. Az érettségi vizsga évének 2. félévében az érdemjegyek száma a következőképpen módosul:

heti 3 órás tantárgyak esetén minimum 3, ennél több órás tantárgyak esetén minimum 4 érdemjegy legyen.

A folyamatos ellenőrzés, értékelés érdekében az érdemjegyek szerzésének időben viszonylagosan egyenletesnek kell lennie.

Specialitás a szakgimnáziumi osztályokban: művészetelméleti órák esetén a fentiek érvényesüljenek, szakmai- gyakorlati órák esetében javasolt a havi 1 (átlagolt) osztályzat.

A félévi és az év végi osztályzatot az adott időszak (I. félév, illetve az egész tanév) érdemjegyei alapján, a pedagógiai elvek körültekintő alkalmazásával határozzuk meg. Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület megkéri az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

Az értékelés során a tanév közben szerzett érdemjegyeket a Kréta elektronikus naplóba írjuk, a tanév végén az MKM, az OM által rendszeresített nyomtatványokat használjuk: bizonyítványok, törzslapok. A félévi és a tanév végi zárás a Kréta felületen történik.

A magatartás minősítésének elvei

Az értékelés szempontjai:

- a házirend ismerete, betartása
- az iskolai és osztályközösségbe való beilleszkedés, mások beilleszkedésének segítése,
- a közösségi munkában való aktivitás,
- a diáktársak segítése,
- udvarias, figyelmes, kulturált viselkedés

Példás - magatartású az a tanuló, aki az osztály és az iskolai közösség munkájában aktívan, megbízhatóan és együttműködően vesz részt. Az iskolai házirend szabályait példamutatóan betartja, kötelességteljesítése, segítőkészsége kiemelkedő, fegyelmezetten és kulturáltan viselkedik a tanórákon, az óráközi szünetekben és az iskolai rendezvényeken egyaránt. Nincs igazolatlan órája, az órákról nem késik többször igazolatlanul.

Jó - magatartású az a tanuló, aki a házirend szabályait csak egy-két alkalommal enyhébben szegi meg. A tanórát magatartásával nem zavarja. Legmagasabb büntetése - legfeljebb - osztályfőnöki hatáskörű. A közösségi munkában nem mindig együttműködő. Legfeljebb egy óra igazolatlan mulasztása van.

Változó - magatartású az a tanuló, aki a házirend szabályait többször megszegi. A tanórát többször zavarja, és ennek írásos nyoma is van. Legsúlyosabb elmarasztalása - legfeljebb - főigazgatói hatáskörű.

Rossz - magatartású az a tanuló, akinek a változónál megfogalmazottaknál súlyosabb vétségei vannak. (Pl. fegyelmi büntetés)

Házirendünknek megfelelően a kilenc óránál több igazolatlan mulasztással rendelkező tanuló ellen fegyelmi eljárást kezdeményezünk. A fegyelmi határozattal összhangban értékeljük a tanuló magatartását.

A szorgalom minősítésének elvei:

A szorgalom megítélése a tanuláshoz való viszonyt, a rendszerességet, igényességet veszi alapul. A minősítés során figyelembe vesszük a tanuló egyéni adottságait, személyiségi jegyeit és a hozzáállásban bekövetkező változás jellegét.

Az értékelés szempontjai:

- az egyéni képességeknek megfelelő tanulmányi teljesítmény,
- kötelességtudás,
- aktív, együttműködő tanórai részvétel, □ tanulmányi versenyeken való aktív részvétel □ szorgalmi feladatok vállalása és teljesítése.

Példás - szorgalmú az a tanuló, aki a tananyag elsajátítását maradéktalanul elvégzi. Képességeihez mértén kimagasló teljesítményt nyújt. A tanítási órákon megbízhatóan dolgozik, munkafegyelme példamutató. A tanórákra rendszeresen készül, felszerelése hiánytalan és a követelményeknek megfelel.

Jó - szorgalmú az a tanuló, aki a tananyagot kötelességtudóan elsajátítja. Képességeihez mértén teljesítménye megfelelő, de törekvése, tanuláshoz való viszonya vagy aktivitása önmagához mértén kifogásolható.

Változó - szorgalmú az a tanuló, aki néhány tantárgyból jól, másokból gyengén teljesít, vagy szorgalma időről időre változik, hullámzó teljesítményt nyújt. Egyetlen tárgyból sem bukott meg. A tanulmányi munkában nem kitartó, tanulmányi eredménye elmarad képességeitől, felszerelése gyakran hiányos.

Hanyag - szorgalmú az a tanuló, aki általában nagyon gyengén teljesít (képességei alatt), vagy legalább egy tantárgyból megbukott.

A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A kiemelkedő teljesítmények elismerése

A jutalmazás alapja

- kimagasló tanulmányi és szakmai eredmény,
- közösségért végzett tevékenység,
- diákkörben kiemelkedő színvonalú szereplés,
- kiemelkedő művészi és kulturális teljesítmény,
- kiemelkedő sportteljesítmény,

- minden olyan tevékenység, amely az iskola hírnevét öregbíti,

A jutalmazás formái

A tanulók jutalmazása

A tanulmányi, magatartási és szorgalmi követelményeket kiemelkedően teljesítő, az iskola hírnevét tanulmányi, sport, kulturális, diákmozgalmi tevékenységgel erősítő tanulókat jutalomban részesítjük. A tanulók jutalmazásának alapelveit a házirend rögzíti. A jutalmazás lehet:

- szóbeli szaktanári, illetve osztályfőnöki dicséret,
- írásbeli szaktanári, illetve osztályfőnöki dicséret,
- munkaközösségi dicséret szóban és írásban
- főigazgatói dicséret írásban,
- az egész évben nyújtott kiemelkedő teljesítményért szaktanári dicséret, melyet a bizonyítványba is beírunk,
- bemutatkozási lehetőség / egyéni tárlat, szakmai portfóliójának prezentációja/

Fegyelmi intézkedés

A tanulók fegyelmi felelősségét a köznevelési törvény szabályozza. A fegyelmező és fegyelmi intézkedések alapelveit a Házirend rögzíti.

2.12. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Össze kell hangolni az egyes tanítási napokon, különösen a hét első tanítási napján megkövetelhető, komolyabb felkészülést igénylő írásbeli beszámolók mennyiségét és eloszlását. **Jellege Szóbeli**

Pl. *memoríterek, tananyag megtanulása, definíciók elsajátítása, felkészülés kiselőadásra, tankönyvi kérdések megválaszolása, gyűjtőmunka.* A házi olvasmányok kijelölése az előző tanév végén történjen meg, illetve a beiratkozáskor kapják meg a tanulók a jegyzéket. A szóbeli felkészülés óráról órára történjen. A kiselőadásokat is előre kell ütemezni a témakörökhöz kötődően a témakörök bevezetéséhez, a téma feldolgozása során vagy a téma zárásához kapcsoljuk. Munkaközösségenként és évfolyamonként változó a gyakoriságuk.

Írásbeli

Minden tantárgyból szinte óráról órára kapnak otthoni feladatokat a tanulók. Ellenőrzésük változó, lehet minden tanulóra kiterjedő, de szűrőpróbaszerű is.

Minősítése

Minősítésüket a feladat jellege és nehézsége határozza meg. Lehetőség szerint vegyük figyelembe a tanuló egyéni képességeihez viszonyított teljesítményt is.

A minősítés módja

Lehet szóbeli dicséret, szorgalmi osztályzat, érdemjegy, szóbeli értékelés, írásos szöveges értékelés.

Viszonyuk az iskolai feladatokhoz

Az iskolai tananyagot kiegészítheti, elmélyítheti, hozzájárulhat a jártasságok, készségek kialakulásához, fejlesztheti a személyiséget.

A feladat kijelölése

A tanulók kapjanak szempontokat, hívjuk fel a figyelmüket az esetleges tankönyvi, órai példákra, vázlatokra. Ismerjék a várható értékelés szempontjait, a számonkérés módját, formáját.

Alapja, forrása

A tankönyv, az órai magyarázatok, vázlatok, esetenként a szakirodalom, folyóiratok, Internet, könyvtár, tv- és rádióadások, kiállítások, színházlátogatás. Alakítsuk ki a tanulóknak azt az igényt, hogy az internetről felhasznált anyagot lássák el hivatkozással és ellenőrizzék az információk hitelességét, valóságát.

Koordinációk

A témazáró dolgozatokat egy héttel korábban, tanítási órán a tanulóknak bejelentjük, az elektronikus naplóba beírjuk.

Az osztályfőnök tájékoztatása alapján odafigyelünk a családi problémákkal küszködő tanulóira, illetve a pszichológus vagy egyéb szakember időszakos felmentésre vonatkozó kéréseire. Egy napon két, hetente maximum három témazáró dolgozatot szabad íratni.

Követelmények

A szabályozás valamennyi közismereti tantárgyra érvényes. Alapelve, hogy a tanuló leterhelése ne legyen túlzó, hogy a másnapi órákra való felkészülés ne menjen a pihenésének, regenerálódásának rovására. Közös elv legyen az, hogy az otthonra ne adjunk fel több feladatot, mint amennyit az iskolai tanórán a tanárral közösen elvégeztek a diákok. Hétvégére és az évközi iskolai szünetekre se adjunk több feladatot, mint általában egyik óráról a másikkra.

2.13. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Az osztályok kialakítása

A felvételi eljárás lezárása után az osztályok a képzéseknek megfelelően alakulnak ki a törvény által megengedett tanulói létszámmal.

Amennyiben egy évfolyamon több azonos specialitású osztályt vesz fel az iskola, az osztályok a felvételi eljárás után megíratott idegen nyelvi szintfelmérő teszt eredménye alapján kerülnek kialakításra.

A tanulócsoporthoz tartozó tanórák kialakításának elvei a kötelező tanórákon:

Iskolánkban a következő tantárgyak oktatása zajlik csoportbontásban:

Idegen nyelvek, matematika, digitális kultúra, továbbá az öt évfolyamos gimnáziumban a képzés irányultságainak tantárgyai (kémia, fizika, biológia). A fentiek mellett a szakgimnáziumban a szakmai tantárgyak.

Lehetőség szerint egy-egy évfolyamon olyan tantárgyak, amelyekből a csoportbontás által még hatékonyabbá válhat a tanulók oktatása, felkészítése.

Idegen nyelvek: A felvételt nyert tanulók a szaktanárok által összeállított szintfelmérő tesztet írnak:

- a 7. és 9. évfolyamos gimnáziumi tanulók az osztályban tanított emelt szintű idegen nyelvből,

Az eredmények alapján kialakulnak a csoportok lehetőleg úgy, hogy az egy csoportba kerülő tanulók tudásszintje azonos legyen, és a létszámok megközelítőleg arányosak legyenek.

A többi tantárgyból a csoportok kialakítását a 4 és a 6 évfolyamos gimnáziumban az (emelt szintű) idegen nyelvi csoportbontás határozza meg, míg az öt évfolyamos képzési idejű gimnáziumban az irányultságnak megfelelően alakul ki két csoport az osztályon belül.

A szakgimnáziumi osztályban a tagozatoknak megfelelően három csoport jön létre a szakmai gyakorlat és szakmai elmélet órákon.

Indokolt esetben szaktanári javaslat alapján, az iskolavezetés és a munkaközösség döntésének megfelelően a fentiektől el lehet térni.

A szabadon választható foglalkozások szervezésének elvei

Az érettségi felkészítő foglalkozások csoportjait a jelentkezők alkotják, egyidejűleg több osztályból. Magas létszámú jelentkezés esetén amennyiben lehetséges, ugyanazon az évfolyamon ugyanabból a tantárgyból két csoportot alakítunk ki. A szabadon választható foglalkozásokat a munkaközösségek ajánlják fel a tanulóknak, illetve tanuló, szülői kezdeményezésre is szerveződhet ilyen foglalkozás.

A szabadon választható foglalkozások indításának feltétele, hogy a tanulói létszám legalább 5 fő legyen.

2.14. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségi kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Az idegen nyelvek keretében, a szabadon felhasználható órakeret terhére valósítjuk meg a településen és környékén élő nemzetiségi kultúrájának megismertetését tanulóinkkal.

2.15. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A mérések ütemezése

Minden tanév első két hónapjában előre kidolgozott tesztek alapján fizikai felméréseket végzünk az iskola összes tanulójának bevonásával.

Az iskolánkba érkező 7. és 9. évfolyamos tanulók többnyire megyei, a művészeti szakgimnáziumi osztályba országos beiskolázással kerülnek. A heterogén összetétel miatt szükséges az év eleji fizikai állapotfelmérésük. A magasabb évfolyamon szintén az aktuális állapotukra vagyunk kíváncsiak, mely a további munkánkat is meghatározza. Ezért szeptember, október hónapban az általunk kiválasztott 6 féle felmérést végezzük el minden osztályban!

A felmérések tartalma

Az alapképességek (erő, gyorsaság, állóképesség, ügyesség, lazaság, koordináció) mind megtalálhatók ezekben az összetett feladatokban.

Kevés gyakorlási időt hagyva, néhány óra után elkezdjük a felmérést, hisz a pillanatnyi állapotuk megismerése a cél.

Felmérési feladatok: 1. Cooper -teszt, 2. 60 m-es síkfutás, 3. szlalom -labdavezetés, 4. ötös ugrás 5. fekvőtámaszban karhajlítás, 6. függésben lábemelés.

A feladatokat egyénenként mérjük fel, hagyva lehetőséget a pótlásra és a javításokra is.

2.16. Az egészségnevelési elvek

Állásfoglalásunk az egészségnevelésről

Tantestületünk álláspontja szerint nagy feladat és felelősség hárul iskolánkra a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevel. Pedagógusaink felkészítik az ifjakat arra, hogy felnőtt életükben nyújtsanak támogatást a beteg, sérült és fogyatékos társaik iránt. Fokozott figyelmet fordítunk a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre. A pedagógusok megismertetik a környezet - elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, veszélyes anyagok - leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit. A tanulók így felkészülnek a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére. Figyelmet fordítanak továbbá a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésére, legfontosabb szabályaira (felismerésére, tárolására). Fokozott figyelmet fordítunk a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre.

A legszélesebb körű együttműködésre törekszünk a következő partnerekkel:

Család

Az egészségnevelés területén feltétlenül számítunk a szülők, a család együttműködésére, támogatására.

Iskolaorvos

Célszerű és szükséges az egészségnevelési, felvilágosító munkába bevonni az iskolaorvost. Szakszerűbb, hitelesebb, eredményesebb a munkánk az ő segítségével.

Az országos, megyei és városi pályázatok kiírói

Alba Bástyá Család- és Gyermejkölési Központ

Az iskolai szociális segítő közvetítésével a mentálisan és szociálisan rászoruló tanulók segítése, csoportfoglalkozások, prevenciós- és fejlesztő programok megtartása.

Ifjúsági védőnő

A védőnő igény szerint tart\szervez egészségvédelmi témájú osztályfőnöki órákat. Az iskolai orvossal együtt a kötelező szűrővizsgálatokat elvégzi.

Sportegyesületek

Intézményünk sok tanulója sportol igazolt versenyzőként városi, megyei sportegyesületekben. A sportegyesületekben sportoló tanulók munkáját figyelemmel kísérjük, értékeljük.

Az iskola-egészségügyi ellátás, fogorvosi ellátás

A hatályos törvények és rendeletek szerint a 3-18 éves korosztály, valamint a 18 év feletti közép fokú nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevők megelőző jellegű, az egészségügyi alapellátás keretében szervezett iskola-egészségügyi ellátásban részesülnek. A gyermekek, tanulók csoportos szűrővizsgálata és kezelése a területileg illetékes fogászati rendelőben a jogszabályban meghatározottak szerint szorgalmi (tanítási) időben történik. Az iskola-egészségügyi ellátáson és fogászati szűrővizsgálaton való részvételt, valamint annak ideje alatt a tanulók felügyeletét a nevelési-oktatási intézmény biztosítja.

Munkaegészségügy

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeit a Tóparti Gimnázium és Művészeti Szakgimnáziumban a munka-, baleset- és tűzvédelmi felelős folyamatosan ellenőrzi.

2.17. A környezeti nevelési elvek

„...ezt a Földet nem úgy örököltük, hanem unokáinktól vettük kölcsön”.

Állásfoglalásunk a környezeti neveléssel kapcsolatban

„A környezeti nevelés legyen katalizátor, amolyan közös nevező a nevelési rendszer megújításában.” (Tbiliszi dokumentum, 1977.)

A környezeti nevelés célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése. Célja a természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása. Nemzedékünknek tudatos felelősséget kell vállalnia környezetünk, természeti értékeink védelméért.

A környezeti nevelés szerepe és helye az iskolai nevelőmunkában

A környezeti nevelés tartalma - világszerte, így Magyarországon is - kiszélesedett, a fenntarthatóságra, az emberiség jövőjének biztosítására irányul. Gondot kell fordítanunk arra, hogy diákjaink a jövőben mindennapi életvitelükben képesek legyenek a bonyolultabb természeti, társadalmi, gazdasági és politikai konfliktusokat kezelni, megoldani. Meg kell alapoznunk tanítványaink környezeti erkölcsét, társadalmi-természeti felelősségét, formálnunk kell alakuló értéktudatát, együttműködési képességeit, a személyes és a közös felelősségtudat alapjait. A környezeti nevelés iskolai gyakorlatában harmonikusan ötvöződik a környezet- és a társadalomtudományi ismeretek köre, hiszen csak az ember biológiai és társadalmi természetének sajátosságaira építve történhet az értékrend, az erkölcs és az életviteli szokások formálása.

A környezeti nevelés legfontosabb értéktartalmai a fenntartható fejlődéssel, a jövő nemzedékek életminőséghez fűződő jogaival, a bioszféra iránti felelősségünkkel kapcsolatosak, ezért hangsúlyosan erkölcsi-etikai irányultságúak, attitűdöket és szokásokat formálóak.

A környezeti nevelés színterei tanórákon

A környezeti nevelés során felértékelődik a tantárgyak közötti integráció, a különböző tantárgyak ismeretkészletét összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai törekvés. Ezzel párhuzamosan erősödik egy szintetizáló, összefoglaló tantárgy iránti igény is. A környezeti nevelés minden pedagógus, illetve valamennyi tantárgy feladata. A környezeti nevelésnek kedvez minden olyan tantervi megoldás, mely segíti a tanulókat a megismerésében. Szükséges, hogy az elemző gondolkodás fejlesztése mellett a környezet teljességét megragadó tanulási helyzetekkel is találkozassanak, - különösen eredményesnek ígérkezik - ha a természet megismerését célzó tantárgyat valamilyen társadalomra figyelő vagy művészeti tartalmú tárggyal fűzzük egybe.

Biológiaórán

Arra törekszünk, hogy a tanuló értse és a gyakorlatban is alkalmazza a környezet és természetvédelem legfontosabb alapelveit. Képessé tesszük a tanulót arra, hogy mikrokörnyezetében aktív szerepet vállaljon a szennyező anyagok káros mértékű felhalmozódásának megelőzésében.

Megismertetjük a természet szépségeit, és kísérletet teszünk arra, hogy a tanulók beilleszték értékrendjükbe a természeti értékek megóvását.

Kémiaórán

A diákok anyagismerete középiskolai tanulmányaik során egészül ki a háztartás, a közvetlen környezet, a gazdaság és a természet szempontjából kiemelkedő szerves anyagok tulajdonságaival. Megismerik az egészségkárosító szennyezéset okozó szennyezések kulcsvegyületeit, és ezek biológiai, társadalmi hatásait.

14-16 éves korban szellemileg és érzelmileg is nagyon fogékonyak a környezeti gondokra a gyerekek. Már kezdik átlátni a világot, érzékelik és értik a fonalak helyzeteket, kritikai érzékük erős.

A kémiaórák alkalmat adnak arra, hogy a diákok a tanórán tanultakat a mindennapi élet különböző szituációiban felismerjék és értékeljék.

Osztályfőnöki órán

Az osztályfőnöki órák sajátos helyzetéből adódik az a lehetőség, hogy a témának megfelelő helyet válasszunk. Ha sikerül olyan légkört kialakítani, amely feloldja a tanulóban lévő gátlásokat, akkor nagyon sok mindent meg tudunk velük beszélni.

Természetes elvárás, hogy az osztályfőnöki órák tematikájába beillesztjük a környezeti témák megbeszélését. Ezekre az órákra lehetőség van külső szakembereket is meghívni.

Lényeges különbség a többi tantárgyhoz képest, hogy az osztályfőnöki óra nem valamilyen előre tervezett tananyag átadását szolgálja, hanem a tanulók aktuális problémáinak megfogalmazásában, véleményük, nézeteik álláspontjuk kifejtésében segít. Egyben hozzájárul az érdek- és értékűtközések kezelésének fejlesztéséhez is. Iskolai, lakóhelyi környezetünk állapota ehhez számtalan feltevést kínálhat, sőt együttes cselekvésre is ösztönöz.

Egyéb

Kirándulások, szakköri kirándulások (arborétum látogatás, tanösvény megismerése, a környezetünkben lévő természetvédelmi területek bemutatása), szabadidős tevékenység: lehetőség szerint kirándulásokat szervezünk a környező természetvédelmi területekre.

Különösen azok a módszerek kedveznek a környezeti nevelésnek, amelyek aktivizálják, cselekvésre készítik, tevékenységekre ösztönzik a tanulókat.

Az együttes siker lehetősége pozitív csoportélményt nyújthat, a tanulásban való részvétel mind a személyiség, mind a közösség fejlődését segíti.

Iskolánkban már hagyománnyal rendelkező, a környezetvédelemmel összefüggő tevékenységformák

- Részt veszünk a BISEL - programban. Ennek keretében rendszeresen végzünk vízminőség-vizsgálatokat.
- Az önkormányzat környezetvédelmi irodája által kiírt versenyeken, pályázatokon rendszeresen és eredményesen részt veszünk.

- Szeretnénk elérni, hogy tanulóink környezetbarát iskolába járjanak, és a tanulóiban a közvetlen és távolabbi környezetük iránti felelősség jellemző legyen. Ezen cél elérése érdekében szelektíven gyűjtjük a hulladékokat: a papír és a műanyag hulladékokat, valamint a használt elemeket az erre a célra elhelyezett edényekbe teszik a tanulók és a dolgozók egyaránt. Időközönként biztosítjuk az összegyűlt, vagy az iskolában behozott elektronikus hulladékok elszállítását is.
- Egész tanévben ügyelünk a szép környezet fenntartására, de ballagás előtt kiemelt feladatnak tekintjük az iskola belső terének és külső környezetének szépítését.
- A Kacsaláb program keretében a szülők és a tanulók közreműködésével szépítjük az iskola környezetét, illetve az épület belső tereit. A környezettudatos nevelés színtere is ez a programsorozat.
- Az Ökoiskola program keretében a szülők és a tanulók közreműködésével zöldítjük az iskola környezetét, illetve az épület belső tereit.

Ökoiskola program

A program célja a környezetvédelemmel kapcsolatos ismeretek bővítése, környezettudatos magatartás kialakítása az egyén és a közösség szintjén is.

A környezetvédelmi célok megismerését követően az alábbi módszereket alkalmazzuk: ötletbörze, globális és lokális problémák felvetése és megoldási stratégiák keresése, jó gyakorlatok megismertetése, önálló témakifejtés, projektmunkák készítése.

Kiemelt cél a tudatos fogyasztói magatartás kialakítása, klímaszorongás oldása, a szelektív hulladékgyűjtés gyakorlatának belső indíttatásává tétele.

Játékos foglalkozásokkal, előadásokkal, vetélkedőkön való részvételekkel erősítjük a tudatos hozzáállásukat.

Tematikus kiállításokat szervezünk, a kreatív problémamegoldásra ösztönözzük diákjainkat.

Az ökoiskola program koordinálásához a tantestületen belül munkacsoport működik. Az iskola ökokódex elérhető a pedagógiai program mellékleteként, az iskola honlapján és házirend kiegészítéseként.

2.18. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Bevezetés

Az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében különös figyelmet kell fordítanunk a hátrányos helyzetű-, a halmozottan hátrányos helyzetű- és a sajátos nevelési igényű tanulók oktatási helyzetére a beruházásokban, fejlesztésekben és az oktatásszervezési gyakorlatban. Érvényesülnie kell a diszkriminációmentességnek, a szegregációmentességnek, és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának.

Ennek érdekében érvényesíteni kell

- a megkülönböztetés tilalmát, az egyenlő bánásmódot,

- az emberi méltóság tiszteletben tartását,
- a társadalmi szolidaritás kialakulását.

Az esélyegyenlőséget szolgáló évente ismétlődő tevékenységek, munkatervi feladatok

- Az emelt- és középszintű érettségi előkészítők beindítása.
- Az étkezési kedvezmények jogszabályok szerint biztosítása.
- Az iskolai szülői értekezleteire a tantestület felkészülése.
- Az érdemjegyek beírása az osztályozónaplókba hétről hétre. A jegyek beírásának rendszeres ellenőrzése.
- A szülői értekezlet előtt az osztályfőnökök a tanulók munkafegyelméről, szorgalmáról, magatartásáról megbeszélések folytatása a szaktanárokkal.
- Fogadóórák szervezése.
- A végzős tanulók tájékoztatása az érettségi vizsgáról, OKJ-s vizsgáról, a felsőoktatási intézményekbe történő jelentkezés rendjéről.

Nevelési helyzet, nevelési problémák

Gyermekvédelmi munka (A PP 2.19. fejezete részletesen tartalmazza)

Fő feladat:

Az iskolánkban tanuló veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulók állandó figyelemmel kísérése és segítése.

A rászoruló tanulók figyelmét felhívjuk a pályázati lehetőségekre.

Rászoruló szakgimnáziumi tanulóink lehetőség szerint technikai felszerelésükhöz kaptak támogatást.

Partnerközpontú működés

Szociális jellegű kapcsolataink közül iskolánk - elsősorban a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős - rendszeres kapcsolatot tart az esélyegyenlőség biztosítása érdekében az alábbi partnerekkel:

- iskolaorvos
- ifjúsági védőnő
- családsegítő központ
- nevelési tanácsadó
- gyámügy

Célul tűzzük ki:

- az **esélyteremtést**
- támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a **hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása érdekében**
- az **esélyegyenlőség előmozdítását** az intézmény minden tevékenysége során:

- a beiratkozásnál, felvételnél, csoportba sorolásnál - az alkalmazott elveket lásd a PP III/3-4. pontjában és a házirendben
- tanításban, ismeretközvetítésben - lásd a PP II/1. és II/4,6. pontjában
- az értékelés gyakorlatában - lásd PP III/5. pontjában
- a tanulói előmenetelben - lásd PP III/5. pontjában
- a fegyelmezés, büntetés gyakorlatában - lásd PP III/5. pontjában
- a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében - lásd PP III/2. pontjában
- a továbbtanulásban, pályaorientációban - lásd PP III/2. pontjában
- a humánerőforrás-fejlesztésben, a pedagógusok szakmai továbbképzésében - lásd PP II/6-7. pontjában és a pedagógus továbbképzési tervben
- a partnerség-építésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel - lásd az intézményi minőségirányítási programban
- a gyerekek egyéni fejlesztésében - lásd PP II/2-3-4. pontjában
- az ismeretközvetítés gyakorlatában - lásd PP II/1. pontjában
- az iskolai programok kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében - lásd PP II/2. pontjában
- a felsőoktatási továbbhaladás előkészítésében - lásd az osztályfőnöki tanmenetekben

Konkrét célok a város közoktatás-politikai koncepciója alapján

Szakmai célok

- Nagy gondot fordítunk a tehetséggondozásra, a tehetség, a képesség fejlesztését segítő tevékenységekre.
- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai munka megszervezésével járunk hozzá az esélyegyenlőség biztosításához.
- Pályaorientációs tevékenységet végzünk.

További célkitűzéseink

Az esélyegyenlőséghez kapcsolódó képzési, nevelési céljaink

Nevelési céljaink közül kiemelt hangsúlyt kap, hogy tanulóink:

- önértékelése helyes legyen,
- megfelelő önfegyelemmel, szorgalommal, alapvető erkölcsi normákkal rendelkezzenek,
- reálisan döntsenek továbbtanulásukról
- tanulmányaik befejezése után rendelkezzenek olyan alapképességgel, készségekkel, jártasságokkal, magatartási és erkölcsi normákkal, amelyekkel az életük folyamán minden tekintetben megállják a helyüket, sikeres, boldog életet élhetnek.

Képzési céljaink közül az egyik legfontosabb a tanulók felkészítése a felsőfokú tanulmányokra és a munka világára.

Kötelezettségek és felelősség

Az intézmény vezetője felelős azért, hogy az intézmény minden dolgozója, tanulója, a szülők és a társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Közoktatási intézményi esélyegyenlőségi intézkedési terv, ismerjék és kövessék a benne foglaltakat. Az ő felelőssége annak biztosítása is, hogy az intézmény dolgozói minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget az intézkedési terv végrehajtásához. Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg kell tennie a szükséges lépéseket. Az intézmény nevelési főigazgatóhelyettese felelős a Közoktatási intézményi esélyegyenlőségi intézkedési terv megvalósításának koordinálásáért, az intézkedési terv végrehajtásának nyomon követéséért.

Az iskola minden dolgozója, megkülönböztetetten a nevelőtestület minden tagja felelős azért, hogy tisztában legyen az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokkal, biztosítsa a diszkriminációmentes oktatást, nevelést, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjon minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteit bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyen. A nevelőtestület minden tagjának felelőssége továbbá, hogy ismerje az intézkedési tervben foglaltakat és közreműködjön annak megvalósításában; illetve az esélyegyenlőség sérülése esetén jelezze azt a felettesének, illetve az illetékes munkatársának.

Minden, az intézménnyel szerződéses viszonyban álló, szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy ismerje a Közoktatási intézményi esélyegyenlőségi intézkedési tervet és magára nézve is kötelezőként kövesse azt.

Az azonnali beavatkozást igénylő folyamatok

- Minden olyan helyzet, ami a hatályos törvényeknek nem megfelelő (különös tekintettel az 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról, és Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény rendelkezéseire).
- Minden, az adatok vizsgálatát követően beazonosított szegregált nevelési és oktatásszervezési gyakorlat, mivel az alapvetően sérti az esélyegyenlőség elvét.
- Ha igazolódik, hogy az intézmény nyújtotta bármely oktatási szolgáltatáshoz (pl. emelt szintű oktatás, tanórán kívüli foglalkozások, egyéb programok), vagy az intézményben biztosított oktatási feltételekhez (pl. szaktanterem, informatikai eszközök, tanítást vagy egyéni tanulást segítő egyéb eszközök, hiányos szakos ellátottság esetén szaktanár által tartott tanórák) nem biztosított az egyenlő hozzáférés.
- Ha az intézményben a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók aránya jelentősen meghaladja az országos átlagot

A személyi feltételeket illetően:

- a pedagógus továbbképzési tervben szerepeltetni kell olyan továbbképzéseket amelyek - szükség esetén, a lehetőségek függvényében - segítik a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulókkal való foglalkozást.

A tárgyi körülmények terén:

- A lehetőségeink függvényében akadálymentesítés igénylése, a tárgyi feltételek további javítása.
- Képességfejlesztő eszközök beszerzése.
- Az informatikai hálózat további fejlesztése.
- Az épület folyamatos, az eddiginél nagyobb ütemű felújítása külső források bevonásával.
- Modern szemléltetőeszközök beszerzése, az eszközállomány kiegészítése, fejlesztése.

Az esélyegyenlőség megteremtését segítő intézményhálózatok együttműködésének erősítése**A gyermekvédelemmel összefüggő feladatok:**

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátására felkért tanár:

- Rendszeresen mérje fel a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók körét.
- Folyamatosan kísérje figyelemmel a támogatási lehetőségeket, forrásokat.
- Szorgalmazza újabb támogatók, források teremtődését.
- Éljen a TTT Alapítvány tehetségeket támogató lehetőségeivel.
- Működjön együtt a szakmai partnerekkel.

**2.19. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek
Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok****A gyermek- és ifjúságvédelem alapelvei és céljai**

Felderíteni a gyermekek és tanulók fejlődését veszélyeztető okokat:

- pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozza
- szükség esetén a gyermek, tanuló érdekében intézkedést kezdeményez.

Fő célkitűzéseink

- a gyermek személyiségének károsodását beavatkozásunkkal megelőzni (prevenció),
- a már bekövetkezett károsodásokat és azok hatásait megszüntetni, de legalább enyhíteni (korrekció).

A gyermekvédelmi feladatok 2 nagy csoportja:

- Általános gyermekvédelmi feladatok

Az iskola valamennyi tanulója érdekében, védelmében megfogalmazott feladatok az elsődleges megelőzés céljával.

- Speciális gyermekvédelmi feladatok

A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókkal való foglalkozás, valamint a sajátos nevelési igényű tanulókkal való nevelői tevékenység.

1997.évi XXXI törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról kimondja, hogy

- gyermekvédelmi gondoskodás: az e törvényben meghatározottak szerint elrendelt hatósági intézkedésen alapuló ellátás és védelem,
- veszélyeztetettség: olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza
- 11.§ (1) A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik

Az általános gyermekvédelmi feladatok megvalósításának tevékenységformái és pedagógiai-pszichológiai módszerei:

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Az egyén önmagához való viszonya, önmagáról alkotott képe, a személyiség belső diszpozíciói saját befogadó-alkotó tevékenysége során alakulnak ki, csakúgy, mint a jellemző egyéb tulajdonságok.

- Ahhoz, hogy a tanulók képesek legyenek énképükbe, önreflexióikba integrálni az elsajátított tudást, készségeket, tanulást segítő beállítódásokat, motívumokat, a tanítás-tanulás egész folyamatában gondoskodni kell arról is, hogy egyre kompetensebbnek érezzék magukat saját fejlődésük, sorsuk és életpályájuk alakításában.
- Az egyén önmagához való viszonyának alapvető célként tűzhető ki az önmegismerés és önkontroll; a felelősség önmagukért; az önállóság; az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek, valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság tisztelete.

Általános prevenció programok beépítése tanórai, elsősorban osztályfőnöki órák és tanórán kívüli szervezeti formákba:

- mentálhigiénés-egészségnevelési programok, ennek részeként drogprevenció
- bűnmegelőzéssel kapcsolatos célzott programok
- önismereti, kommunikációs-konfliktus kezelési, relaxációs gyakorlatok, játékok, programok.

Tanórán kívüli és szabadidős tevékenységek segítése színvonalas és a kamaszkorosztály számára is vonzó kínálat biztosításával.

A neveléssel kapcsolatos feladatok

- családi életre nevelés
- etikai nevelés
- érzelmi nevelés, amely magában foglalja az önismeret-, önbizalom alakítást, fejlesztést.
- a neveléssel kapcsolatos feladatok megvalósításának színterei az osztályfőnöki órák, a tanórák és minden program, ahol lehetőség nyílik az emberi értékek közvetítésére, példamutatásra, tanár-diák közötti kommunikációra.

A gyermeki - tanulói jogok érvényesítése

Iskolánk házirendje tartalmazza a tanulók jogai gyakorlásának és kötelességei teljesítésének szabályait. A jogok és kötelességek - egymással összhangban - igyekeznek védelmet biztosítani az egészségre ártalmas szerek ellen, az erőszakkal szemben, és lehetőséget nyújtani a vélemény és tehetség szabad kinyilvánítására. A szülők szemléletformálása, megnyerése, bevonása, módszerei:

- tájékoztatás
- pedagógiai-nevelési tanácsadás, segítségnyújtás
- szülői fórum az iskolával kapcsolatos kérdések, problémák, vélemények, javaslatok meghallgatására, megvitatására.

Együttműködés az általános gyermekvédelmi feladatok megvalósításában közreműködő intézményekkel, szakemberekkel: orvos, védőnő, pszichiáter, művelődési intézmények, ifjúsági szervezetek.

Speciális gyermekvédelmi feladatok

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény szerint kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

4§ 12. a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

- aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

4§ 23. Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

(Ezen tanulók nevelésével külön fejezetben foglalkozunk.)

4§ 2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati

problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,

A gyermek- és ifjúságvédelmi problémák (hátrányos helyzet, veszélyeztetettség) kiszűrése és feltárása.

Ennek célja, hogy minél több információt gyűjtsünk a tanulóról, környezetéről, a tanuló és környezete közötti érzelmi kötődés-kapcsolat minőségéről. A problémák kiszűrésének és feltárásának módszerei:

- A tanulók gyermekvédelmi helyzetének felmérése az osztályfőnökök bevonásával.
- Indokolt esetben családlátogatás.
- Pedagógiai jellegű esetelemzés és cselekvési terv készítése az egyes gyermekvédelmi esetekről.

Az eltérő helyzetű és - szükségletű gyermekek célzott, speciális kezelése, foglalkoztatása, fejlesztése

Ide tartoznak a szociális és művelődési hátrányok enyhítését segítő tevékenységek, módszerek, eljárások, a hátrányos helyzetű tehetséges tanulók tehetséggondozásának lehetőségei, a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program, a speciális nevelési igényű, a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység. Ezek részletes kifejtése külön fejezetekben található.

-A gyermekvédelmi problémával küszködő tanulók szüleivel speciális pedagógiai bánásmód alkalmazása, megnyerésük külső segítő intézmények, illetve szakembereik szolgáltatásainak, támogatásainak igénybevétele.

-A speciális gyermekvédelmi feladatok ellátásába speciális szakembereket vonunk be és szorosan együttműködünk a külső segítő intézményekkel.

-A gyermek- és ifjúságvédelem a tantestület valamennyi tagjának, de különösen

- a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősnek és
- az osztályfőnököknek a feladata. Iskolánkban az ifjúságvédelemmel ifjúságvédelmi felelős tanár foglalkozik, feladatait az SZMSZ rögzíti.

- A szülők feladata:

- tegyék meg a szükséges intézkedéseket gyermekeik jogainak érvényesítése érdekében,
- minden tőlük elvárhatót tegyenek meg gyermekük fejlődéséért,
- tartsanak rendszeres kapcsolatot a gyermekükkel foglalkozó pedagógussal,
- segítsék elő gyermeküknek a közösségbe történő beilleszkedését, az iskolai közösségi élet magatartási szabályainak elsajátítását.

Az ifjúságvédelem az egész tantestület tevékenységében és pedagógiai programunkban is kulcsfontosságú.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény szerint a gyermek, tanuló adatai közül a neve, születési helye és ideje, lakóhelye, tartózkodási helye, szülője, törvényes képviselője neve, szülője, törvényes képviselője lakóhelye, tartózkodási helye és telefonszáma, a gyermek, tanuló mulasztásával kapcsolatos adatok, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre, tanulóra vonatkozó adatok a veszélyeztetettségének feltárása, megszüntetése céljából a családvédelemmel foglalkozó intézménynek, szervezetnek, gyermek- és ifjúságvédelemmel foglalkozó szervezetnek, intézménynek továbbítható.

A tanulást segítő eszközrendszer

A tanítást-tanulást segítő eszközrendszer elemei a következők:

A kulcskompetenciák fejlesztése

- Önálló tanulás

- ☐ Az önálló tanulás képességének fejlesztése
- ☐ Kreativitásra épülő tevékenységek
- ☐ Tanulási zavarok megelőzése
- ☐ A tanulási motiváció erősítése

Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése

- ☐ Kommunikációs készségek fejlesztése
- ☐ Művészeti és tantárgyi képességek fejlesztése

Szociális kompetenciák fejlesztése

- ☐ Közösségépítő programok
- ☐ Mentálhigiénés tevékenységek
- ☐ A tolerancia és előítélet-mentesség formálása

Az integrációt segítő tanórán kívüli programok és szabadidős tevékenységek *

- Patrónusi, tutori, mentori rendszer – lehetőség szerint
- Együttműködés civil szervezetek programjaival – lehetőség szerint
- Művészeti foglalkozások - lehetőség szerint

Az integrációt elősegítő módszertani elemek

- ☐ Differenciált tanulásszervezés
- ☐ Kooperatív tanulásszervezés

Mentálhigiéné - a lelki egészség programja

A mentálhigiéné fogalma, jelentősége

A pedagógiai munka során rendszeresen valósítunk meg a mentálhigiénével kapcsolatos célokat. Ezeket a pedagógiai program nevelési tervének részeként mentálhigiéné tervben foglaljuk össze.

A WHO meghatározása szerint a mentális egészség fogalma: „a jólét olyan foka, melyen az egyén megvalósítja képességeit, meg tud küzdeni az élet mindennapos nehézségeivel, eredményesen és gyümölcsözően képes dolgozni, valamint hozzá tud járulni saját közösségéhez.”

Alapelvek a törvényi szabályozás tükrében:

Iskolánk pedagógiai programjának alapvető nevelési célkitűzése helyes önértékeléssel bíró, fejlett szociális kompetenciákkal rendelkező, magasrendű erkölcs értékeket magukénak valló harmonikus személyiségű diákok nevelése.

A mentális egészség megőrzése szempontjából az alábbi elvek megvalósítását érezzük fő célunknak:

Az iskolai nevelési munka fontos célja a komplex személyiségfejlesztés, a harmonikus személyiség, emellett egészséges, biztonságos környezet kialakítása.

Ennek eléréséhez szükséges, hogy a tanulók szükségleteit megismerjük, és felderítsük motivációs bázisaikat.

A tanuló személyiségi jogainak legfontosabb eleme a személyiség szabad kibontakoztatásához való jog, az önrendelkezési jog, és a cselekvési szabadság, szabad véleménynyilvánítás biztosítása. Az intézmény e jogok feltételeinek megteremtésére kötelezett.

Komplex nevelési tevékenységünk azt a célt szolgálja, hogy tanulóink jogait megismerve, és megértve tudjanak azokkal élni, képessé váljanak az önmegvalósításra.

Az életkori lelki sajátosságok és az egyéni képességek, adottságok figyelembe vétele az oktató-nevelő munka során elengedhetetlen.

A tanuló tanulmányai során mutatott fejlődési ütemét, szociokulturális helyzetét is figyelembe kell venni a pedagógiai munka során.

További célunk, hogy tanulóink konstruktív tagjai legyenek a közösségnek, jó beilleszkedő készségekkel bírnak.

Az erkölcsi fejlődés megvalósítására a törvény tanórai keretek közt biztosít lehetőséget. A lelki egészség szempontjából nagy jelentőségű, hogy a tanulók számára az oktatás rendjébe illesztetten biztosítható a lelki épülést célzó, a személyiség fejlesztésére lehetőséget adó tanóra.

Lehetővé kell tenni, hogy a tanuló egészségét, biztonságát és testi-lelki épségét megőrizze, az ehhez szükséges ismereteket elsajátítsa. Ez a pedagógiai cél tantárgyi keretek közt, és a tanórán kívüli tevékenységek során is kiemelten szerepel.

A primer prevenció is alapfeladat, ennek az oktatási intézmények a legfontosabb színterei, mivel itt válnak elérhetővé a gyermekek korosztályonként, és általuk a családok felé is irányulhat prevenciós tevékenység. A prevenciós programok és foglalkozások felsorolását a gyermekvédelem feladatai tartalmazzák.

A mentálhigiénével kapcsolatos feladatok és azok jellemző színterei

Feladatok	A tanóra	Osztályfőnöki óra	Tanórán kívüli tevékeny-
	alatt	keretében	ségek során
	megvalósítandó		
Reális önismeret, énkép kialakítása	x	x	x
Pozitív attitűdök fejlesztése, pozitív önértékelés	x	x	x
A kreativitás, alkotói készségek fejlesztése	x		x
Az aktivizáló, felfedeztető módszerek előnyben részesítésével a kreatív gondolkodás fejlesztése	x		
Konfliktuskezelési stratégiák kialakítása		x	
Coping stratégiák, megküzdés a stresszel		x	
Konstruktív életvezetés		x	x
Az egyéni képességek, a tehetség felderítése, gondozása	x		x
Az egészséges életmód legújabb szemléleti formáinak közvetítése	x	x	x
Az önkifejezés igényes eszközeinek használata	x	x	
Az esztétikai érzék, művészetek iránti fogékonyság fejlesztésével segíteni a harmonikus személyiségfejlődést	x		x
Társas kapcsolatokban minőségi viszonyok. mély kapcsolatok kialakítására való készség		x	x
A természeti-társadalmi környezetbe való aktív beilleszkedés képessége	x	x	x
Szociális kompetenciák formálása	x	x	x
A segítség iránti érzékenység erősítése	x	x	x
Az iskolai közösség, osztályközösség harmonikus alakulása	x	x	x
Tolerancia, elfogadás, társadalmi együttélési normák kialakítása	x	x	x
Érzelmi intelligencia fejlesztése		x	x
A szenvedélybetegségek, függőségek megelőzése	x	x	x
A veszélyeztetettség megelőzése		x	x
A veszélyeztetettség felismerése	x	x	

A lelki egészség szempontjából jelentős tevékenységek, pedagógiai eszközök

- Törekszünk arra, hogy az iskolában folyó oktatási-nevelési munka minden elemében megjelenjen a tanulók értelmi, érzelmi, akaratfejlesztése, jellemformálódásuk kiegyensúlyozott legyen, és a megfelelő ütemben és irányban haladjon.
- Számos tanórán kívüli tevékenység bír pozitív hatással a tanulók lelki egészségére. Kulturális programok, versenyek, sportprogramok mind olyan élményforrások, amelyek nemcsak a közösségi élményt nyújtják,

de a tanulók számára személyes örömforrások is. A mozgás, a vidámság és a társas kapcsolatok élménye a boldogság érzésének fontos forrásai.

- További eszközök:
- Pozitív mintaadás, a negatív minták káros hatásainak csökkentése
- A megfelelő, biztonságos, kellemes fizikai környezet biztosítása, a tevékenységi formáknak megfelelő eszközhasználat lehetővé tétele
- A pedagógus eszközei: hitelessége: kongruens személyisége
- empátia
- interperszonális készségek
- igazságosság, megértés, türelem, tapintat
- A pedagógusok és a szülők közti együttműködés:
- A gyermekek, tanulók testi és lelki egészsége összefügg. Ezt a pedagógus a napi munkája során gyakran tapasztalja. Kíváncsi tehát, hogy a mentálhigiéné megvalósítására nagy hangsúlyt fektessen az iskola a nevelési céljainak megfogalmazásakor. Az iskola egészségnevelési terve tartalmazza ez irányú törekvéseinket. □ A lelki egészség egyensúlyának megbomlására több jól felismerhető, illetve kevésbé észlelhető jel is figyelmeztet.

Hiányzás:

- Iskolánkban erőfeszítéseket teszünk a tanulói hiányzások számának csökkentésére. A tanulók gyakori távolléte esetén a pedagógus és a szülő együttműködésével feltárhatók lehetnek olyan lelki problémák is, amelyek valós tüneteket, megbetegedéseket okoznak. A védőnő és a gyermekvédelmi felelős bevonásával az osztályfőnök segítséget kaphat az okok feltárásában, és a megoldások keresésében.

A viselkedés megváltozása:

- Hasonlóan fontos a szülők segítségével felismerni a tanulmányi teljesítmény és a magatartás változásai mögött rejlő problémákat, és ismerni a szükséges lépéseket, lehetőségeket azok kezelésére. Az ilyen esetekben követendő cselekvési tervet a gyermekvédelmi feladatok leírása tartalmazza.

Megvalósítandó célok, feladatok

Mivel a tanórai tevékenységek mellett nehéz a megfelelő mértékben foglalkozni a személyiség fejlesztésével és a feni célok minőségi megvalósításával, kíváncsi lenne a tanulók számára biztosítani személyiségfejlesztő, illetve önismereti tréningeket, konfliktuskezelési stratégiák, tanulási stratégiák megismertetését külön foglalkozásokon, kiscsoportos keretek közt, szakember bevonásával. Pályázati forrásokra támaszkodva tervezzük ilyen foglalkozások indítását.

Célunk, hogy a jövőben nagyobb szerepet kapjon a stressz csökkentése, a megküzdési stratégiák megismertetése. Emellett szeretnénk elérni, hogy a diákjaink otthoni szabadidős tevékenységei a valódi rekreációt jelentsék, és változatos, igényes szabadidős tevékenységi formákat találjanak, mérsékelve a modern infokommunikációs eszközök, különösen a számítógép használatával töltött időt.

Eszményünk az egészségvédő iskola, amelynek jellemzői:

Az iskolai életnek és az iskola közösségi kapcsolatainak minden aspektusát tágran értelmezi; az iskola "gondoskodó" közösséggé fejlesztését tűzi ki célul.

Az egészség olyan modelljére épít, amelynek alapját a testi, lelki, társadalmi és környezeti összetevők kölcsönhatásával kialakuló egészség-modell képezi.

A tanulók aktív részvételére helyezi a hangsúlyt, fejleszteni kívánja a tanulók készségeit az alkalmazott módszerek széles skáláján keresztül.

Elismeri, hogy a tanulók egészségére számos dolog hat, és figyelembe veszi a tanulók meglévő hiedelmeit, attitűdjeit, értékeit.

Felismeri a betegséghez vezető folyamatok, jelenségek közös (lelki) eredetét, a megelőzésük tervezhetőségét.

Pozitív énkép kialakítására törekszik.

Felismeri környezet esztétikusságának az egészségre gyakorolt fiziológiai hatását.

Hangsúlyt fektet a szülőkkel való együttműködésre, épít a szülői támogatásra.

A tanári együttműködés formái, értékelő megbeszélések

A diákok képességeiket jobban ki tudják bontakoztatni egy olyan iskolában, ahol az oktatást-nevelést végző személyek közti kapcsolatok kiegyensúlyozottak, kölcsönösek, harmonikusak. A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarokkal küzdő tanulók oktatásának-nevelésének folyamatában különösen jelentős szerepet játszik a diákot oktatók egymással való kommunikációja, a tapasztalatok cseréje, ugyanakkor itt fontos szerepet tölt be a pedagógiai szakszolgálatokkal való szoros kapcsolattartás is.

Az együttműködés intézményen belüli formái:

értékelő esetmegbeszélések

A mindennapi munka folyamán a leginkább alkalmazott forma, lehet véletlenszerű, kötetlen vagy tervezett is, a részt vevők számát figyelembe véve páros vagy több ember bevonásával történő megbeszélés. Előnye egymás tapasztalatainak, véleményének megismerése a szóba kerülő tanulókkal, osztályközösségekkel kapcsolatban.

problémamegoldó fórumok

Konkrét megoldandó helyzet esetén lehetőség nyílik arra, hogy a (probléma jellegétől függően) a diák, a szülők, a szaktanárok, a védőnő, a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős jelzése alapján az osztályfőnök egy problémamegoldó fórumra összehívja az érintett kollégákat, ahol – szükség esetén az iskolavezetés bevonásával - közösen próbálják megtalálni legjobb megoldást.

hospitálásra épülő együttműködés

A tanári munka során nagyon fontos a folyamatos megújulás, az órán alkalmazott módszerek frissítése. Erre kiváló lehetőséget nyújthat a hospitálás rendszere, hiszen ötleteket meríthetünk egymás megfigyeléséből, adott esetben pedig tanácsal és a segédeszközök megosztásával, cseréjével is szolgálhatunk egymásnak.

Az intézményen kívüli kapcsolattartás lehetséges szinterei:

A nevelési tanácsadóval, gyógypedagógiai szakszolgálattal való kapcsolattartás A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók esetében az iskolának és a pedagógusoknak sok szakemberrel, esetleg intézménnyel való együttműködést is fel kell vállalnia. (Az együttműködés részletes megfogalmazása A kiemelt figyelmet érdemlő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje című fejezetben olvasható.)

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, továbbá a veszélyeztetett tanuló esetében kulcsfontosságú szerepű a gyermekjóléti szolgálatokkal és családsegítő központokkal való kapcsolattartás.

Kollégista tanuló esetében az osztályfőnök tartja a kapcsolatot a tanuló kollégiumi nevelőtanárával.

Konklúzió

A szakemberek egymást támogató, a tanulókért felelősséget vállaló, kiegészítő együttműködése az együttnevelés kulcsa, melynek célja a tanulóban rejlő egyéni lehetőségek minél teljesebb kibontakoztatása.

Multikulturális tartalmak

A változó társadalmi környezet következtében új elvárások fogalmazódtak meg az oktatás, illetve a gyermek- és ifjúságvédelem területén is. A közoktatás hagyományos funkciói mellett egyre nagyobb jelentősége van annak, hogy az iskola társadalmi orientációs intézménnyé váljon. A multikulturálissá váló társadalomban, olykor relatívvá váló erkölcsi- és értékrendbeli környezetben az iskolának egységes és határozott üzenetet kell közvetítenie a fiatalok felé a kulturális kisebbségek közti társadalmi együttélés közös értékeiről, a nemkívánatos társalmi folyamatok korrekciós igényével.

A gyermek- és ifjúságvédelem területén is fontos szerepet töltenek be a multikulturális tartalmak, mivel az iskola világában elő kell segítenünk a mások véleményének elfogadása iránti nyitottságot, illetve az értékek sokféleségének felismerését, tiszteletben tartását és elfogadását. A multikulturális szemlélet formálása elősegítheti az iskolában – az identitásbeli, illetve szocializációs különbségekből eredő, így szükségképpen fellépő - feszültségek, konfliktusok hatékony kezelését.

A pedagógiai munka és a gyermekvédelmi tevékenység során megjelenő multikulturális szemléletmód, mely szükség esetén magába foglalhatja az iskolai és a családi kultúra összehangolását, de akár hátránykompenzáló iskolai programok fejlesztését is, lehetővé teszi az előítéletek csökkentését, a tanulói csoportok közti

kapcsolatok javítását, s hozzájárulhat ahhoz, hogy az oktatás szereplői értéként kezeljék a szociokulturális különbségekből eredő sokszínűséget.

Pályaorientáció

A felnőtt lét szerepeire való felkészülés egyik fontos eleme a pályaorientáció.

- Általános célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását.
- Összetevői: az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése; a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak és a hozzájuk vezető utaknak, lehetőségeknek, alternatíváknak a megismerése tevékenységek és tapasztalatok útján.
- Tudatosítanunk kell a tanulóknak, hogy életpályájuk során többször kényszerülhetnek pályamódosításra
- Az iskolának - a tanulók életkorához és a lehetőségekhez képest - átfogó képet kell nyújtania a *munka világáról*. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek elősegíthetik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, elmélyedhessenek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, ezzel is fejlesztve ön- és pályaismeretüket.
- A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a *szociális és állampolgári kompetencia* tudatos, pedagógiaiilag tervezett fejlesztése.
- A sikeres pályaválasztás érdekében törekszünk a pályaorientációs nap tartalmas megszervezésére, a felsőoktatási intézményekkel való partnerség fenntartására (Lányok napja, Nyílt napok, rendhagyó osztályfőnöki órák)

Tanórán kívüli és szabadidős tevékenységek segítése színvonalas és a kamasz korosztály számára is vonzó kínálat biztosításával.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A tanulók felzárkóztatását segítő programok, eljárások, módszerek

- A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait.
Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, és ezekre alapozza a tanulás fejlesztését!
- Gondosan kutassa fel és válassza meg a fejlesztés tárgyi-cselekvéses, szemléletes-képi és elvont-verbális útjait, és életszerű tartalommal ruházza fel azokat!

Törekednie kell a gondolkodási képességek, elsősorban a rendszerezés, a valós vagy szimulált kísérleteken alapuló tapasztalás és kombináció, a következtetés és a problémamegoldás fejlesztésére, különös tekintettel az analízisre, szintézisre, összehasonlításra, általánosításra és konkretizálás erősítésére, a mindennapokban történő felhasználására.

- Olyan tudást kell kialakítani, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni. Előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése.

Ezzel párhuzamosan érdemes hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalásra, az értékelésre, az érvelésre.

Fontos feladat a kritikai gondolkodás megerősítése, a konfliktusok kezelése, az életminőség javítása, az életvitel arányainak megtartása, az értelmi, érzelmi egyensúly megteremtése, a teljesebb élet megszervezése.

A programok, eljárások és módszerek megválasztása függ a tanuló problémájának sajátosságától, feltételezhető okától, a tanuló életkori sajátosságaitól, az iskola és a tanuló sajátos körülményeitől, lehetőségeitől.

Módszereink

- A szülő írásbeli értesítése, személyes elbeszélgetés formájában tanácsadás a gyermek felzárkóztatásával kapcsolatban.
- Tanórai differenciálás.
- A korrepetálási lehetőségek optimális kihasználása.
- A személyiség-megismerés módszereinek tudatos megválasztása, a hatékonyabb felzárkóztató eljárások alkalmazása.
- Segítségkérés szakemberektől.
  - Az iskolai tanítás-tanulási folyamatba külső szakértő is bevonható. A külső szakértő kiválasztásáért a külső szakértő által közölt ismeretek és az iskolai pedagógiai program összhangjáért az iskola főigazgatója a felelős. A külső szakértő a tanítási órán a kijelölt pedagógus közreműködésével, a tanulási folyamat pedagógiai szempontból történő kontrollja mellett vehet részt a tanítási folyamatban.

Alkalmazott eljárások

- A személyre szabott korrekcióhoz a szülőkkel és a társintézményekkel való folyamatos együttműködés.
- A tanulók egyéni képességeit figyelembe véve a gátlások feloldásának segítése és a reális önismeret és önértékelés alakítása, fejlesztése.
- A Knt 27§ (7) szerint: A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség vagy a sajátos nevelési igény miatt a szakértői bizottság véleménye alapján, vagy súlyos betegség miatt magántanulónként tanulmányokat folytatók egyéni foglalkozás keretében történő felkészítésére az iskolának tanulónként az osztályok heti időkeretén felül átlag heti tíz óra áll a rendelkezésre. Az időkeret az egyes hetek és tanulók között átcsoportosítható.
- Szükség esetén a pedagógiai-szakszolgálat igénybevétele.
- Egészségkárosodás esetén gyógytestnevelési foglalkozások szervezésének kezdeményezése.
- Kapcsolatfelvétel a nevelési tanácsadó szolgálatokkal, illetve a családsegítő szolgálattal, amennyiben az okok a családi körülményekre, magatartási rendellenességre vezethetők vissza.

- A tanuló mentesítése bizonyos tantárgyak értékelése alól, amennyiben ezt a tanuló egyéni adottsága, továbbá sajátos helyzete indokolja.
- Egyéni továbbhaladás engedélyezése.
- Amennyiben a tanuló képességeire vezethető vissza a kudarc, javaslattétel és segítségnyújtás, hogy más típusú oktatási-nevelési intézményben folytathassa tanulmányait a tanuló.

A program eredményességét értékelő módszereink

- A tanuló előmenetelének ellenőrzése az osztálynapló alapján.
- Az osztályfőnökök és szaktanárok rendszeres beszámoltatása.
- A gyermek és ifjúságvédelmi felelős figyelemmel kíséri a program végrehajtását, és rendszeresen beszámol arról.
- A félévi és év végi értekezleten történő értékelés.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka ellenőrzési – mérési – értékelési - minőségfejlesztési rendszere (Neveltségi állapot mérése, igény- és elégedettség mérések, ellenőrzések, mérések)

Központi mérések

- Kompetenciamérés
A tanév rendjét meghatározó rendelet a kijelöli a minden évben lezajló kompetenciamérés időpontját. A kompetenciamérést a 7-11. évfolyamosok számára szervezzük meg évente, minden tanuló esetében 3-3 tanítási napot vesz igénybe. A mért területek: szövegértés, matematika, első idegen nyelv, természettudomány, történelem és digitális kultúra. A feladatlapokat a tanulók digitálisan oldják meg.
Az eredményeket minden évben kiértékeljük, az eredményekről a tantestület tagjai, a szülők, a tanulók tájékoztatást kapnak.
- A testnevelés szakos pedagógusok végzik el a tanulók edzettségének a vizsgálatát, minden tanévben, majd rögzítik az adatokat.
- A köznevelési törvény és a tanév rendjéről szóló rendelet meghatározza, hogy az adott tanévben milyen központi méréseket kell elvégezni. Ezeket a méréseket is megszervezzük.

A fogyasztóvédelemmel összefüggő feladatok

A fogyasztóvédelmi oktatás célja

A fogyasztóvédelem célja a **fogyasztói kultúra fejlesztése**, és a **tudatos kritikus fogyasztói magatartás** kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.

A cél elérését a fenntarthatóság, azon belül a **fenntartható fogyasztás** fogalmának kialakítása, elterjesztése és a fenntarthatóságnak a mindennapi életünkben fogyasztóként való képviselete jelenti.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amelyek gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoznak magukban.

Szükséges a társadalmi és **állampolgári kompetenciák** kialakításának elősegítése, a jogukat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő fiatalok képzése. A szociális és **társadalmi kompetenciák** fejlesztése, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése, az ún. **cselekvési kompetenciák** fejlesztése.

Fogyasztói magatartásunk sokféle hatás mentén, a szociális tanulás útján alakul, fejlődik. A tudatos fogyasztóvá válás és az ennek megfelelő magatartás kialakítása hosszú, sokoldalú folyamat. Ennek során az egyén megismeri a fogyasztási javakat és szolgáltatásokat, megtanulja, hogyan viselkedjen a piaci viszonyok között, hogyan legyen képes fogyasztói érdekeinek érvényesítésére a természeti erőforrások védelme mellett.

A fogyasztói mintáknak a fenntarthatóság irányába történő fejlődése szempontjából a nevelés-oktatás különösen nagy jelentőségű. Mivel ismereteket kell elsajátíttatni, készségeket, hozzáállást, értékrendet kell formálni a fenntartható fogyasztás érdekében, ezért a gyermekkorban elkezdett fejlesztés döntő hatású. Amíg a kisiskolás korban leginkább jellemző fogyasztói magatartások a kiválasztás, az áruismeret, a döntés, a kockázatvállalás, a bizalmi elv érvényesülése, addig a kamaszkorban már megjelenik a jogérzék, kellő fejlesztés esetén a jogismeret, a szolgáltatásismeret, a fogyasztói értékrend és a vállalkozásismeret is.

A fogyasztás elemi meghatározója a család. A fogyasztói szokások tekintetében az otthonról hozott hatások a legélelénkebbek, ezért is fontos a szülők, a családok bevonása a nevelési folyamatba.

A napi gazdasági tapasztalatok, a gazdasági élet mind alaposabb és tudatosabb megismerése és megértése segít a fenntarthatóság eszméjének elfogadtatásában. Az emberek sokszor az olcsó, akciós termékeket részesítik előnyben, általában keveset költenek kultúrára, utazásra, erősen differenciálódnak abból a szempontból is, hogy mennyire akarnak, vagy tudnak megtakarítani. E gyakorlattal szemben a fenntarthatóság irányába ható fogyasztói minták kialakítását segítheti a korrekt sokoldalú tájékoztatás és információáramlás.

Az iskolai programokban a pszichológiai mozgatókra, és a helyes értékrend alakítására kell a hangsúlyt fektetni. A fenntartható fogyasztás nem annyira tudományos vagy technikai kérdés, hanem inkább az értékek választásával, a

tudatos beállítódással kapcsolatos viszony. Az értékek formálásában lényeges például:

- a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése
- az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása,
- a természeti értékek védelme.

Fontos továbbá a fogyasztás során:

- a tájékozódás képessége,
- a döntési helyzet felismerése és
- a döntésre való felkészülés.

Meg kell ismertetni a tanulókkal a **piac**, a **marketing** és a **reklám** szerepét, alkalmassá téve őket e területen való eligazodásra. Hangsúlyozni kell a **minőség** és a **biztonság** szerepét a fogyasztás során, valamint a **gazdaságosságot** és a **takarékosságot**.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében különösen fontos, hogy az általános és a középiskola befejezésekor a diákok értsék, valamint a saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás: Olyan viselkedés, melyet a szuggesztív marketinghatásoktól való távolságtartás képessége, a fogyasztói szükségletek folyamatos mérlegelése, továbbá a felmerülő fogyasztói problémák megértésének, kommunikálásának és megoldásának képessége és készsége jellemez.

Ökológiai fogyasztóvédelem: Az elmúlt években sokan felismerték, hogy a környezeti problémáink túlnyomó többségének gyökere a mai fogyasztói társadalmunkban keresendő. Mind a javak pazarló előállítási technológiája, mind pedig fogyasztásunk gyakran ön- vagy csupán vállalati profitcélú volta, mennyisége, valamint annak összetétele hozzájárul erőforrásaink feléléséhez és természeti környezetünk elszennyezéséhez. E szemlélet a környezet szempontjait is figyelembe veszi, ökológiailag tudatos fogyasztókat nevel, akik vásárlási választásaikkal egyben ökológiai környezetük megtartására törekednek.

Környezettudatos fogyasztás: kiegyensúlyozottan dinamikus középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és a környezeti erőforrásokat nem kizsákmányoló fogyasztás között.

Fenntartható fogyasztás: A szolgáltatások és a hozzájuk kapcsolódó termékek olyan módon történő felhasználása, amely a jelenleginél jobb általános társadalmi életminőséget eredményez, de közben minimálisra csökkenti a természeti források és a mérgező anyagok használatát, valamint a hulladék- és szennyező anyagok kibocsátását az adott szolgáltatás, illetve termék teljes életciklusa során, annak

érdekében, hogy a jövő nemzedékek szükségletei – és egészsége – ne kerüljenek veszélybe.

Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem: Amikor a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban

- Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásaiba jól beépíthetők a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmak.

Például:

Matematika: banki, biztosítási vagy üzemanyag-fogyasztási számítások

Fizika: mérés, mértékegységek, mérőeszközök (villany, gáz, víz mérőórák);

Földrajz: eltérő fogyasztási struktúrák és szokások;

Magyar: reklámszöveg, feliratok; a reklám kommunikációs csapdái

Biológia: génmódosított élelmiszerek, táplálkozás-kiegészítők, egészséges táplálkozás

Kémia: élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok (E-számok),

vegyszermaradványok, háztartási vegyszerek, kozmetikumok célszerű és tudatos használatuk

Digitális kultúra – elektronikus kereskedelem, internetes fogyasztói veszélyforrások

Történelem – EU fogyasztói jogok, fogyasztástörténet és fogyasztóvédelem, a reklám története stb.

- Tanórán kívüli tevékenységek (vetélkedők, versenyek, rendezvények) □
Iskolán kívüli helyszínek (piaci séták, üzletek, bankok látogatása)
- Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel)
- Az iskola fogyasztóvédelmi működése (az iskola, mint fogyasztó és mint piac), az ezzel kapcsolatos foglalkozások

Módszertani elemek

A cél bizonyos **készségek fejlesztése** a fenntarthatóság és a fenntartható fogyasztás területén. Ilyen készségek: a kritikus gondolkodás, az egyéni és csoportos döntéshozás és a problémamegoldás. A készségfejlesztésnek tartalmazni kell az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és végrehajtás módszereit.

A fogyasztói szokásalakítás egyik fontos célja a szülők és a helyi közösségek együttműködésének megnyerése és bevonása az iskolai nevelési programokba. Így a családok és közösségek fenntartható fogyasztásra való törekvése is kialakulhat.

A hagyományostól eltérő tanulásszervezési formák alkalmazása, projektprogramok indítása megfelelő keretet teremthet a fogyasztóvédelem oktatásának, a kritikus,

független gondolkodás fejlesztésének. Fontos, hogy a diákok e módszereket minél többször alkalmazzák.

- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól
- Médiafigyelés, médiaelemzés, reklámkritika
- Egyéni és csoportos döntéshozatal
- Helyi, országos- és EU-s szabályozások tanulmányozása
- Adatgyűjtés, adatfeldolgozás, információrögzítés csoportmunkában
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel
- Szimulációs játék, esettanulmány
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, jellemző piaci magatartások felismerése és elsajátítása, fogyasztói kosár készítése) □
Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés)

Közlekedésre nevelés

A nagyvárosi életforma és a motorizáció minden területen való térhódítása megköveteli a közlekedési morál átalakítását, fejlesztését. Iskolánkban fontosnak tartjuk, hogy tanulóink közlekedéskultúrája javuljon és ha megszerzik a gépjárművezetői jogosítványt, képesek legyenek arra, hogy a közlekedésben konfliktuskerülő és defenzív módon vegyenek részt. Célunk, hogy diákjaink a közúti forgalomban, a tömegközlekedésben vagy akár a gyalogos közlekedésben résztvevőként minden esetben az udvarias és előrelátó viselkedésformát kövessék. Ennek elérése érdekében az egyes közlekedési módoknál követendő magatartási formákat, szokásokat és elvárásokat a közlekedéssel kapcsolatos foglalkozásainkon tudatosítjuk.

Egyre több tanulóink jut olyan lehetőséghez, hogy középiskolai tanulmányai alatt hosszabb-rövidebb időt külföldön tölthet. Felkészítésük során nem felejtjük el megemlíteni a célországra jellemző, a miénktől eltérő közlekedési szokásokat és az ezekből következő potenciális veszélyhelyzeteket.

A nevelési-oktatási folyamat részeként a közlekedéskultúra, közlekedésbiztonság fejlesztése érdekében feldolgozandó alapvető ismeretek, témakörök:

- A közlekedésbiztonság fogalma, célja, szerepe, jelentősége
- A hazai közlekedésbiztonsági helyzet, különös tekintettel az iskoláskorú fiatalokra
- A közlekedés fizikai alapjai. Látás, láthatóság, figyelem, sebesség, észlelés, reakcióidő, fékút, vezetéstechnika, gyakorlati fizikai számítások
- A közúti balesetek bekövetkezésének folyamata
- Veszélyeztetett közlekedők és baleseteik (gyalogos, kerékpáros, a gyermek mint utas)
- A közúti közlekedés alapvető szabályai
- A gyalogos közlekedőkre vonatkozó szabályok
- A kerékpárosokra vonatkozó szabályok

- A kerékpárosokat védő eszközök típusai (védősisak, ruházat, egyéb felszerelés)
- Kerékpáros közlekedés közúton (kerékpárúton, járdán)
- Görkorcsolya és gördeszka, roller használata és tapasztalatai
- A közlekedők magatartását befolyásoló szerek, állapotok és betegségek hatásai
- Az utasok helyes magatartása a vasúti közlekedésben, autóban, autóbuszban történő utazás esetén
- A közlekedési eszközök, folyamatok hatása a természetes és épített környezetre

A közlekedésre nevelés terén együttműködő partnereink:

- Szülők
- Rendőrség
- Autósiskolák

A közlekedésre nevelés szinterei:

- Osztályfőnöki órák
- Rendőrségi előadások
- Szülői értekezletek
- Tanulmányi kirándulások
- Diákrendezvények, vetélkedők,
- Közlekedésbiztonsági versenyek, bemutatók
- Egyéb szaktárgyi órák

Módszerek:

- Beszélgetés, megbeszélés
- Bemutatók
- Statisztikai elemzések, számítások végzése
- Előadások (tanári, tanulói)

Társadalmi bűnmegelőzés és áldozattá válás megelőzési programja

Az osztályfőnöki munkaközösség munkatervében szerepelnek drogreprevenációs témák, illetve a különböző veszélyforrások elemzése, az ellenük való viselkedési stratégia kidolgozása. Mivel sok veszély viszonylag újkeletű, (pl. diszkódrogok), tanáraink nincsenek eléggé felvértezve a megfelelő ismeretekkel és tapasztalatokkal a probléma alapos körüljárására.

Több olyan szervezet, alapítvány vagy akár a bűnüldözési szervek által létrehozott csoport kínálja szolgáltatásait az utóbbi években, amelyeknek igénybevételével a témában járatos szakemberek készíthetik fel a középiskolás korosztályt a rájuk leselkedő veszélyek minél hatékonyabb elhárítására vagy még inkább megelőzésére. Figyelemmel kísérjük a pályázatokat, amelyeket a témában érintett minisztériumok írnak ki. Továbbképzések keretében a pedagógusokat készítik fel a

probléma szakszerű kezelésére, vagy közvetlenül a tanulók tájékoztatását célzó programokat kínálnak. A bőséges választékból tudjuk a tanrendbe, az osztályfőnöki órák tematikájába leginkább illeszkedő programokat kiválasztani. Mivel az iskolában negatívnak minősített viselkedési megnyilvánulások általában a diákok családi, iskolai kapcsolatzaaraival, érzelmi életének sérüléseivel függnek össze, feladatunk a tanulók által adott jelzések felismerése, a viselkedési zavarok helyes értelmezése, a deviáns viselkedési formák kiszűrése. Rendőrségi jelentések szerint a fiatalokú bűnözők számának növekedése a közösséghez tartozás-, az emberi kapcsolatok hiányának következménye. A bűnmegelőzési intézkedések költségeit olyan befektetésnek kell tekinteni, amelynek hozama a közbiztonság érzékelhető javulása az iskolában is.

Bűnmegelőzéssel kapcsolatos feladatok

A korszerű bűnmegelőzési stratégia olyan célkitűzések összessége, amelyekkel

- lehet mérsékelni a bűncselekményeket előidéző okok hatását,
- csökkenteni a sértetté válás veszélyét,
- növelni az egész közösség biztonságát,
- javítani az élet minőségét,
- fokozni az emberi jogok érvényesülését.

A bűnmegelőzési stratégia prioritásai:

- A gyermek- és fiatalokú bűnözés csökkentése,
- a városok biztonságának fokozása,
- a családon belüli erőszak megelőzése,
- az áldozattá válás megelőzése, az áldozat segítése,
- a bűnismétlés megelőzése.

A prioritásokból eredően a ránk vonatkozó feladatok:

- Tehetségkutató programok szervezése a kulturális és a sporttevékenységben.
- A tornaterem, sportolást szolgáló helyiségek biztosítása a tanulók szabadidős sportolására.
- A tanulási kudarcokkal kapcsolatos jelzőrendszer kialakítása.
- Szükség esetén felzárkóztató programok kidolgozása, működtetése és rendszeres értékelése.
- Az iskolai ifjúság- és gyermekvédelemmel foglalkozó pedagógus és a helyi bűnmegelőzésben, alkohol- és drogprevencióban érintett szakemberek közötti együttműködés biztosítása.

- Az erőszakmentes konfliktuskezelő technikák megismerése, integrálása az oktatási, nevelési programba.
- A döntéshozatal, a problémamegoldás, a kommunikációs készség, az önértékelés, a stressz-kezelés, az érdekérvényesítés készségeinek fejlesztése tanulóinkban.
- A szabadidő eltöltését, közösségformálást segítő iskolai programok szervezése, működtetése.
- A környezeti és természeti értékek megbecsülésének tudatosítása.
- Fiatalok marginalizálódásának megelőzését szolgáló jelzések működtetése.
- Az életmódjukban deviáns jellegzetességeket mutató (például alkohol- és drogfogyasztás, csavargás, iskolakerülés, szabálysértés elkövetése stb.) fiatalok viselkedésének figyelemmel kísérése, jelzések adása (elsősorban a családnak).

Az áldozattá válás megelőzése, az áldozat segítése

Az áldozattá válás megelőzésével kapcsolatos iskolai feladatok:

- Kiemelt figyelmet kell fordítani a veszélyeztetett fiatalok rendszeres sportolásba, vagy más rendszeres iskolai elfoglaltságot igénylő tevékenységbe történő bevonására.
- A sportszerű viselkedés kultúrájának erősítése a fizikailag gyengébbek védelme érdekében.
- Önvédelmi sportok népszerűsítése.
- A bűnüldözés, a büntető igazságszolgáltatás és az intézmény együttműködésének megteremtése az áldozatvédelem érdekében.
- Az önvédelmi készségek fejlesztése, a reális kockázatok tudatosítása.
- Konfliktuskezelő programok integrálása az iskolai oktatásba.
- Erőszakmentes problémamegoldó technikák tanítása. A „többet ésszel, mint erővel” kultúrájának erősítése a kortárs csoportokban.
- Az iskolán belüli kirekesztés felderítése, az ellenük való hatékony fellépés.
- Az iskolai erőszak esetleges áldozatainak hatékony védelme.
- A pedagógusok védelme a foglalkozásukkal kapcsolatos konfliktusokban.
- Szükség esetén együttműködés civil szervezetekkel (Névtelen Alkoholisták; Kék-Pont; Családi Erőszak Áldozataiért stb.), fejlesztő programokon, tréningeken való részvétel.

Az erőszakmentes konfliktuskezelés programja

A konfliktusok mindennapjaink és kapcsolataink velejárói. A diákok naponta kerülnek konfliktusba magukkal, osztálytársaikkal, családjukkal és a társadalommal. Arra kell törekednünk, hogy őszintén és tisztán fejezzék ki magukat, miközben tisztelettel és együttérzéssel figyelnek a másira. Ismerjék fel a saját és a másik ember

szükségeit és tanulják meg világosan kifejezni, hogy az adott szituációban konkrétan mit is akarnak. A kulturált, a másik fél érveit meghallgatni és adott esetben elfogadni is tudó vita, a mindennapos konfliktusok kezelésének egyik legfontosabb módja. Iskolánkban mind az osztályfőnöki órák keretében, mind az Iskolai Diákbizottság szervezésében biztosítunk alkalmat arra, hogy a tanulóink megismerjék a vitakultúra általános elemeit és szervezett foglalkozások során gyakorolhassák is azokat. Az erőszakmentes konfliktuskezelés módja elsajátítható, és a pedagógusok számára különösen fontos. Részben azért, hogy maguk is képesek legyenek ennek alkalmazására, részben pedig azért, hogy mindezt a tudást diákjaiknak is továbbadhassák. Az erőszakmentesség olyan elv, amelynek értelmében az erőszak alkalmazását, annak minden formájában el kell utasítani. Emellett számos olyan hazai és nemzetközi vetélkedőn, diákkonferencián és versenyen vesznek részt tanulóink, ahol ezeket a készségeket fejleszthetik és kamatoztathatják. Célunk, hogy a tanulók minél több ismeretet gyűjtsenek össze az őket körülvevő társadalmi viszonyokról, együttélési szabályokról és mintákról, legyenek képesek értelmezni a körülöttünk levő világot, rendszerezni, összehasonlítani, elemezni a társadalmi eseményeket, jelenségeket. Legyenek képesek önálló ítéletalkotásra, döntésre. Kiemelkedő szerepet kap e sorban a konfliktusok feldolgozása, a tény-, érdek-, kapcsolati-és értékkonfliktusok, a konstruktív és destruktív konfliktusok, nyílt és rejtett konfliktusok elkülönítése, felismerése.

Erőszakmentes konfliktuskezelő technikák A konfliktusok fajtái:

- Ténykonfliktusok
- Érdekkonfliktusok
- Kapcsolati konfliktus
- Értékkonfliktus
- Strukturális konfliktus

Az erőszakmentesség alaptételei:

- Meg kell tanulni legyőzni az erőszakot és a hatalmaskodást.
- Az igazságtalanságot, erőszakot nem szabad eltűrni.
- A problémákat nem szabad erőszakosan megoldani.
- A konfliktusmegoldás célja nem lehet az ellenfél megsemmisítése. □ Egyetlen igazságot nem szabad abszolutizálni.
- Saját véleményünket szemléljük kritikával, s próbáljuk meglátni a másik fél igazságát.

Ajánlott módszerek, technikák:

- A pozitív énkép kialakítása és megerősítése.
- Az emberek közötti különbségek tudatosítása.

- Az eredményes kommunikáció.
- Hatékony viselkedés.
- Együttműködés.
- Problémamegoldás, problémakezelés.
- Megbeszélés, tárgyalás.

Legtöbbször az osztályfőnöki órákon van lehetőség az elméleti ismeretek mellett a gyakorlati lépések elsajátítására, de minden tanórán törekednünk kell a konfliktus feloldása vereségmentes módszerének alkalmazására:

1. a konfliktus meghatározása,
2. a lehetséges megoldások keresése,
3. a megoldások értékelése,
4. a legjobb megoldás kiválasztása (döntéshozatal),
5. a döntés végrehajtási módjának meghatározása,
6. a megoldás sikerességének utólagos értékelése.

Az erőszakmentes konfliktuskezelés a kommunikáció egy olyan módja, amely lehetővé teszi, hogy valódi kapcsolatba kerüljünk önmagunkkal és másokkal. A gyakorlatban ehhez egyrészt empátia, másrészt őszinte önkifejezés szükséges, oly módon, hogy az a másikat lehetőleg együttérző odafigyelésre indítsa.

Feladatunk az alábbi feltételek biztosítása:

- Nyílt kommunikáció a felek között, melynek alapja az őszinteség, a bizalom és az elfogadás;
- Készség a másik meghallgatására, megértésére;
- Nyitottság, empátia;
- Mások megbecsülése;
- Önérvényesítés (a saját vágyaink, szükségleteink kielégítése anélkül, hogy a másik félnek ártanánk);
- Legalább az egyik fél érdekeltsége a folyamat tudatos vezérlésére ;
- Készség az együttműködésre.

Az iskola az oktatás mellett a nevelés, a társadalmi értékek elsajátításának, a szocializációnak is fontos terepe. A diákok gyakran nehezen kezelik a feszültségeket, megfelelő pozitív minta híján gyakran erőszakosabbá is válnak. Azok a diákok, akik erőszakmentes, alternatív konfliktuskezelési mintát tanulnak meg és alkalmaznak, később nagyobb valószínűséggel választanak nem erőszakos megoldási módokat mindennapi konfliktusaik kezelésében.

Amennyiben elsajátítják a konfliktuskezelési készségeket, a tanulók képesek lesznek szociális helyzeteket elemezni, viselkedéslehetőségek közül választani, és felelősségét vállalni saját cselekedeteikért. A konfliktus konstruktív kezelésének képessége nem csak a tanulók egyéni mentális fejlődéséhez járulnak hozzá, hanem pozitívan befolyásolja az iskola és a társadalom egészét is.

2.20. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek

A nevelőtestület és az intézményvezető döntése alapján a pedagógiai program tartalmazza az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszereket, beleértve a projektoktatást is. A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül a probléma megoldása és az összefüggések feltárása útján.

A projektoktatást a helyi tantervek és az alapján elkészített haladási tervek tantárgyanként tartalmazzák. A szaktanár által kiválasztott módszerek igazodnak az adott osztály/csoport képzési sajátosságaihoz.

A tanév rendjében meghirdetett témahetek programjait a tanórák anyagaiba építjük be.

2.21. A pedagógiai program végrehajtását segítő eszközök, felszerelések

Az eszközök és felszerelések jegyzéke külön dokumentumban szerepel.

3. SZAKMAI PROGRAM

A Szakmai program a Pedagógia Program melléklete:

MŰVÉSZETI GRAFIKUS:

https://www.topartigimi.hu/upload/editor/TANTERV2020/szakmai_program_MUVGRAFIKUS.pdf

KERÁMIAMŰVES:

https://www.topartigimi.hu/upload/editor/TANTERV2020/szakmai_program_KERAMIAMUVE.S.pdf

TEXTILMŰVES:

https://www.topartigimi.hu/_upload/editor/TANTERV2020/szakmai_program_TEXTILMUVES.pdf